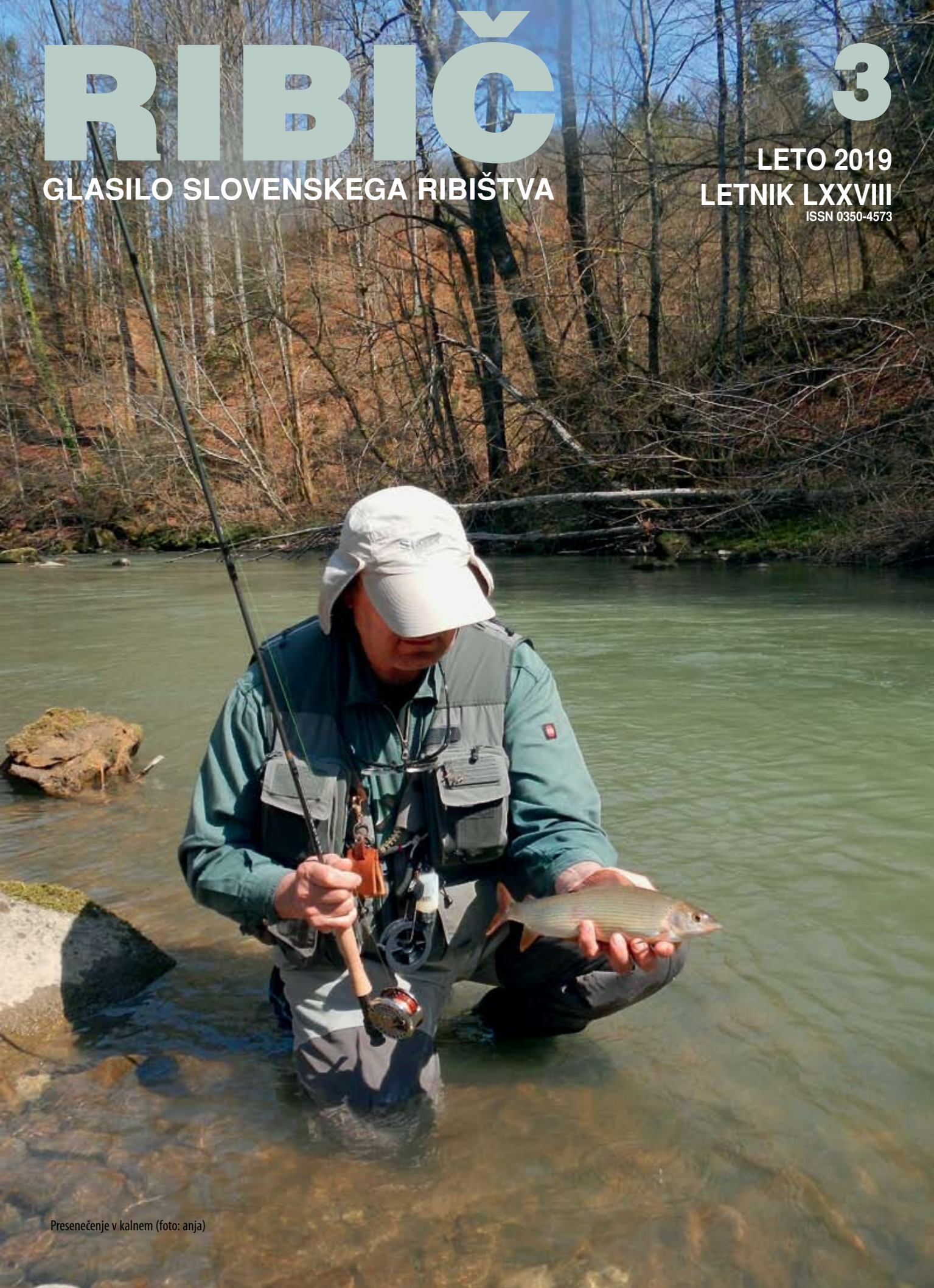

RIBIČ

3

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2019
LETNIK LXXVIII
ISSN 0350-4573

Bobri na reki Ščavnici in njenih pritokih

V krajih ob reki Ščavnici in Muri v še ne tako davni preteklosti ni bilo sledi o bobrih. Njihova domovanja, ki jim pravimo bobrišča, so pred nedavnim odkrili lovci in ribiči.

Nam je bobrišče pokazal lovec Franc Veberič, ki je lovski čuvaj Lovske družine Negova in povedal: »Kot vidite, je bil na tem delu struge reke Ščavnice na delu bober. To dokazujejo sveže obglodana debla dreves. Ker sem na tem področju čuvaj, pogosto prehodim to področje. Prvič sem bobre na relaciji med Spodnjimi Ivanjci–Okoslavci opazil pred sedmimi leti. Opazil sem podrta drevesa, a bobrov še nisem videl. Videli pa so jih okoliški lastniki zemlje, ki so mi povedali, da jim bobri podirajo tudi koruzo. Podrta koruzna stebela, ki jih imajo za hrano, vlačijo v svoj brlog. Enemu izmed lastnikov, ki ima njivo ob njihovem teritoriju, so pregledali več kot tisoč stebel koruze. Opazili so štiri bobre, dva odrasla in dva mladiča. Ali jih je več, ni mogoče reči. Kot sem slišal, živi ena skupina bobrov na prav taki pregradi na Ščavnici na področju Slaptincev, kake 4 km nizvodno. Tudi tam podirajo velike vrbe in uničujejo koruzo v svoji okolici. Bobri so se na reki Ščavnici naselili od izliva Ščavnice v Muro pri Gibini. Kot je znano, jih nekaj živi ob reki Muri in njenih rokavih.«

Ko se je izvedelo o odkritem bobrišču v Spodnjih Ivanjcih, nas je na njegov ogled v Slaptince povabil tudi Roman Muhič, ki kot ribič dobro pozna območje, kjer uživa

v ribolovu. Pri svojih 90 letih je najstarejši aktiven član RD Radgona, TE Videm ob Ščavnici. Ker je zelo razgledan, saj je deloval v več društvih, je pravi zaklad spominov na njihovo delovanje. Kot ljubitelj narave je vse življenje posvetil kmetovanju. Sedaj, ko kmetujejo »tamladi«, ima več časa za svoje konjičke. Ko smo ga prosili, če nam pokaže bobrišče, ni niti malo pomislil, da nam ne bi ustregel. Ob obisku bobrišča so sveže iveri izdajale, da je bila minula noč delavna. Presenečeni smo bili, kako debelega drevesa se je lotil bober. Iz sledi je bilo videti, da se je od dela večkrat vračal v svoje domovanje. Vedno pa je prihajal po isti poti. Za primerjavo velikosti drevesa smo Romana poprosili, naj se za fotografiranje postavi poleg. Kot smo ugotavljali, drevo še dolgo ne bo padlo. Razmišljali smo, da si na njem tudi brusi svoje sekalce, s katerimi učinkovito podira drevesa, ki mu dajejo potrebno gradivo za gradnjo njegovega domovanja in hrano.

Tudi naslednja obgrizena vrba je bila dokaj debela. Ob njej smo naleteli na vrsto mladih vrb, ki jih je po vrsti načel in hitreje prišel do hrane. Ker naš sogovornik Roman spremlja delo bobrov že dlje časa, odkar je njihovo glodanje opazil prvič, videl pa nikoli nobenega, nas je peljal tudi na staro strugo Ščavnice, ki je od nove

Roman Muhič ob drevesu, ki se ga je lotil bober.

oddaljena le nekaj deset metrov. Tam nam je pokazal šture in padla drevesa, ki jih je bober podiral pred leti. Kdaj točno so drevesa padla, se ne spominja več.

Romanovega raziskovanja o bobriščih še ni bilo konec. V začetku januarja letos nas je popeljal do novega bobrišča na pritoku reke Ščavnice, na Blaguškem potoku, ki napaja znamenito Blaguško jezero. Tam so bobri svoje delo opravili do popolnosti. Potok pod jezom jezera so zajezili z debli in vejami do vrha brežin, tako da se voda razliva v okolico. S svojo natančnostjo so potok pregradili v višini kakega metra in pol.

V času našega odkritja prvih bobrišč pred sedmimi leti so se le-ta razširila po Ščavniški dolini. Zanimivo je, da so si bobri ustvarili dom tudi na znamenitem Negovskem jezeru, kjer je imel dom in živel znani Slovenec Ivan Kramberger, dobri človek iz Negove. Do tega bobrišča nas je popeljal ribič Jože Kramberger iz Spodnjih Ivanjcev.

Odkritih bobrišč pa še ni konec. Bobri so si svoj dom zgradili na reki Ščavnici, pri Lenčevem mlinu, ki edini na vsem toku reke Ščavnice deluje na vodni pogon. Skupaj z lovцем Srečkom Plojem smo obiskali še bobrišče na pritoku reke Mure, na Plitvici, ki so ga delavci ob strojnem čiščenju struge uničili, a se bobri niso vdali, saj so si obnovili domovanje.

Bobrišča je več let opaziti tudi na obrežju reke Mure na robu Apaškega polja.

Naj omenimo, da je evropski bober v 18. in 19. stoletju že skoraj povsem izumrl. Ob koncu 20. stoletja so jih našli le kakih sto. Prav zato je kot živalska vrsta zavarovan. Ribiči in lovci so ponosni, da imajo na svojem območju tako redko žival, ki ji je grozilo popolno iztrebljenje.

Ludvik Kramberger

Bobri so z jezom pregradili Blaguški potok pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE

RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS

sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS

tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS

racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

Člani:
Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Tehnično urejanje:
Jurij Koščak

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

RIBIČI PIŠEJO

Bobri na reki Ščavnici in njenih pritokih
Ludvik Kramberger 42

AKTUALNO

Skrajni čas je, da članice EU izpolnijo določila Evropske vodne direktive

Borut Jerše 44

Slédi naravi!

Anton Komat 45

OHRANIMO NARAVO

Pričakovani vplivi podnebnih sprememb na ribe
Milan Štraus 46

Jezero Klivnik

Milan Štraus 48

RIBIŠTVO

Vzreja zaroda in mladice
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 51

JUBILEJI

Mladostni zagon v koraku z izkušnjami
Lenart Levičar Bahtijari 53

»Ribolov je privilegij za opravljeno delo«
Lenart Levičar Bahtijari 54

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Sto odstotkov
Lenart Levičar Bahtijari 57

RIBIŠKI INFORMATOR

Pravilnik o tekmovanjih v sladkovodnem športnem ribolovu

Dr. Miroslav Žaberl 59

NE SPREGLEJTE

Ribolov na slovenski Gacki
Roman Zupanc 64

DRŽAVNA PRVENSTVA

Ob 20-letnici državnih prvenstev v lovu rib z umetno muho

Jure Osolin 67

Znova najboljši Mitja Kmetec in ekipa RD Pesnica - Lenart

Jože Šmejc 68

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Neusmiljena narava
Jožef Smolej 72

MLADI RIBIČ

Jaka obišče ribiški sejem
Nuša Božičnik 74

MUHARSKI KOTIČEK

Ličinke mladoletnic spomladi

Tomaž Modic 76

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 76

V SPOMIN

Erik Jarc 77

RIBIČI KUHAJO

Jajca, nadevana s kuhanim tolstolobikovim mesom in ribji kotlet v čebulni omaki z olivami in kuhanim jajcem

Borut Jerše 78

ZA RAZVEDRILU

Križanka, sudoku

Jože Petelin 79

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si,

izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

KONFERENCA EVROPSKE RIBIŠKE ZVEZE EAA V EVROPSKEM PARLAMENTU

Skrajni čas je, da članice EU izpolnijo določila Evropske vodne direktive

Forum za športno ribištvo in vodno okolje (Forum on Recreational Fisheries and Aquatic Environment), ki sta ga ustanovila Evropska ribiška zveza (EAA) in Evropsko združenje proizvajalcev in veletrgovcev ribiške opreme (EFTTA), je 29. januarja v Evropskem parlamentu v Bruslju pripravil konferenco na temo *Skrajni čas je, da članice EU izpolnijo določila Evropske vodne direktive (EVD)*.

EVD je najobsežnejši in celovit instrument vodne politike v EU in hkrati eden od najpomembnejših dokumentov okoljske zakonodaje v EU. Cilj direktive, sprejete v letu 2000, je, da evropska vodna telesa najkasneje do leta 2027 dosežejo ugodno stanje glede kakovosti vode in življenja v njej. Trenutno Evropska komisija ocenjuje stanje izvajanja določil EVD z namenom, da ugotovi, ali je trenutna politika upravljanja z vodami ustrezna in sposobna zagotoviti načrtovano izboljšanje stanja evropskih voda, kot jih predvideva direktiva do leta 2027.

Temeljno sporočilo konference je bilo, da je Evropska vodna direktiva zelo ambiciozen in strokoven del evropske zakonodaje, ki bi ga bilo treba resno in dosledno spoštovati, pa v praksi žal ni vedno tako. Na konferenci so predstavniki ribičev, znanosti, politike, nevladnih organizacij, kmetijstva in industrije predstavili svoja stališča in izmenjali poglede, kaj bi bilo treba storiti, da bi izpolnili cilje, ki jih postavlja EVD.

Konferenci je predsedoval evropski poslanec iz Portugalske Ricardo Serrão Santos.

Mark Owen, vodja oddelka za sladkovodno ribištvo v Angleški ribiški zve-

Konferenca Evropske ribiške zveze EAA v Evropskem parlamentu

zi (Angling Trust), je govoril v imenu EAA in koalicije Living Rivers Europe, katere članica je tudi EAA. Poudaril je, da ni težava v sami direktivi, ki je zelo dobra, ampak v dejstvu, da članice EU slabo izvajajo določila direktive. »Po našem mnenju je EVD odličen dokument. Evropski sladkovodni ribiči ga v celoti podpiramo in ne želimo nobenih sprememb. Mislimo, da tudi niso potrebne. Želimo pa, da bi določila direktive članice EU upoštevale in uresničevale,« je poudaril.

Veronica Manfredi, ki od februarja 2018 opravlja funkcijo direktorice, odgovorne za kakovost življenja (zrak, voda, morje, industrijske emisije in varnost) na okoljskem oddelku Evropske komisije, je priznala, da so vode v državah EU še vedno pod resnimi pritiski in onesnaženjem, katerega razlog so kmetijstvo,

transport, energetika, pa tudi mikroplastika in farmacevtski odpadki. Evropska komisija namerava v kratkem izdati poročilo, ki bo vsebovalo tudi priporočila za ukrepanje za posamezne države.

V drugem delu konference so svoje poglede na izvajanje določil EVD predstavili tudi predstavniki združenj energetikov, kmetijstva, transporta, protipoplavne zaščite in nevladnega sektorja. Zelo zanimiv prispevek je imela Katarina Mulec, doma v Dolenjem Jezeru pri Cerknici, predstavnica nevladne organizacije Balkan River Defence, ki se bori proti gradnji hidroelektrarn na vodah Balkana od Slovenije do Albanije. Njihov namen je v ozaveščanje javnosti, da nebrzdano širjenje verig hidroelektrarn vodi v uničenje voda in življenja v njih. Predstavila je grozeče načrte za gradnjo verige hidroelektrarn, ki bodo uničile najlepše, še neokrnjene vode na omenjenem območju.

Na koncu je sledila živahna razprava, v kateri so se vsi sodelujoči strinjali, da je EVD odličen evropski pravni akt, ki bi ob spoštovanju lahko vplival na bistveno izboljšanje stanja voda v članicah EU, če bi le-te dosledno uresničevale njegova določila. Veliko je bilo tudi pozivov politikom, da bi se zavzeli za vključevanje določil EVD v politike sektorjev kmetijstva, energetike, transporta in protipoplavne zaščite.

Na konferenci žal ni sodeloval nobeden od slovenskih evropsolancev.

Za EAA so na konferenci sodelovali predsednik Fred Bloot in člana upravnege odbora Stefan Spahn ter Borut Jerše, ki sem v okviru EAA zadolžen za področje sladkovodnega ribištva.

Borut Jerše

Koalicija za varovanje zdravih voda v dobrobit ljudi in narave (Living Rivers Europe)

Pet nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varstva okolja in ribištva, je združilo moči v koaliciji Living Rivers Europe, da bi uveljavili močno vizijo zdravih rečnih ekosistemov, v katerih je življenje v splošno dobrobit družbe, gospodarstva in trajnostnega razvoja narave v Evropi. Da bi to vizijo lahko uveljavili v praksi in vodnim ekosistemom zagotovili svetlo prihodnost, poudarjamo pomen uveljavljanja ambicioznih ciljev, zapisanih v EVD. Skupaj s člani in podporniki, ki predstavljajo močno gibanje, ki šteje več kot 40 milijonov ljudi iz vse Evrope, si

prizadeva zagotoviti življenje v evropskih vodah in njihovo bolj trajnostno upravljanje.

Članice koalicije Living Rivers Europe so:

WWF – World Wildlife Fund – Svetovni sklad za naravo

EEB – European Environmental Bureau – Evropski okoljski urad

ERN – European Rivers Network – Mreža evropskih voda

Wetland International – Mednarodno združenje mokrišč

EAA – European Anglers Alliance – Evropska ribiška zveza

Slédi naravi!

Vse gorje na svetu se zgodi, ko ljudje nasedajo norcem v kravatah, uniformah, talarjih in turbanih in se bojujejo za njihove interese. Izgubiti prihodnost ni isto, kot izgubiti volitve ali nekaj točk na borzi. Le ljudje lahko izgubimo prihodnost; oblastniki pridejo in izginejo, mi pa ostajamo, z nami naši otroci in vnuki.

Mi ustvarjamo in živimo zgodovino, ne pa mogočniki. Slednji trenutno bivakirajo na Kajmanskih in Deviških otokih. Z npravjo kajmanov bi radi postali device, iz kanibalov svetniki in iz baziliskov dobrodelniki. Sveta preproščina! Mislijo, da bo devetindevetdeset odstotkov v nedogled prenašalo enoodstotno manjšino globalnega Semnja ničevosti? Ničevosti, ki vse ljudi prek uničevanja popelje v samouničenje. Do kdaj bomo sami sebi vlačili les na grmado, na kateri bomo zgoreli? Moramo se naučiti živeti v sožitju z naravo in skupaj kot bratje ali pa bomo izumrli kot ponesrečen poskus evolucije. Da, bratstvo, edino, kar nam je preostalo od gesel francoske revolucije. Svoboda nam je izničil kapitalizem, enakost komunizem, ostalo nam je le še bratstvo. Nekdaj je Moskva oznanjala kolektivizacijo, dandanes nam Zahod vsiljuje privatizacijo. Komunistični režim ni bil nič hujši od kapitalističnega realizma. Oba sta totalitarna, prvi je temeljil na političnem, drugi pa na eksistenčnem strahu, oba hkrati pa na istem produkcijskem načinu, zato je prvi že propadel, drugi propada. Kapitalizem rasti umira, tako kot je umrl komunizem rasti. Podobna sta si kot dvojčka in oba kažeta nazaj v preteklost. Človeška dejavnost pa je pri obeh našla svojo končno zunanjo mejo v naravi.

V Zatonu Zahoda je Oswald Spengler zapisal, da je zahodna civilizacija iztrošena in da prehaja v cono somraka. Pot k zlomu in propadu, od uničevanja do samouničenja, je vse, kar je ostalo tej zavoženi civilizaciji. Ali sedaj res živimo v najboljšem izmed vseh svetov; ali je res konec zgodovine? Ne in ne, zato je nujna vrnitev v zgodovino in znova je treba vstopiti v zgodovinski tok, kjer nas čakata neizogibno soočenje z zlom in odprava tega zla. Kolektivna akcija je edini način dviga kakovosti življenja in reševanja velikih problemov sveta in preživetja ljudi. Po štirih stoletjih grabljenja izobilja moramo konstruirati novo paradigmo stabilnosti, ki bo temeljila na ekoloških premisah, namesto na materialističnih, sebičnih, hedonističnih in antropocentričnih zablodah. Zdajšnje vrednote in institucije ne bodo obstale, če hočemo obstati ljudje. Odgovoriti moramo na temeljno vprašanje preživetja: Kako živeti v mejah sveta, ki smo ga podedovali in katerega del smo?

Namesto ljudstva, zraslega z zemljo, prevladujejo prebivalci velemest, novi nomadi, inteligentni paraziti, ljudje dejstev brez tradicije, drhal brez etike in morale. Socialna mreža je razpadla v prah posameznikov, med katerimi velja obsedenost z denarjem. Značilnost sedanjega prehoda je, da ne nastajajo več pomembne duhovne stvaritve. Značilen je zaton umetnosti in naraščajoč dvom v znanost. Čas genialnih matematikov, fizikov, kemikov in biologov je nepreklicno minil. Kje so veliki slikarji, kiparji, skladatelji, pesniki in pisatelji? Kam se je izgubila ustvarjalnost? Naš čas ne temelji več na svetem, lepem in resnici. Neznosna diktatura denarja in totalitarizem finančnih trgov svet obravnavata kot svojo zasebno posest. Demokracija je postala enačenje moči denarja s politično močjo. Volitve so postale dogovorjena igra, uprizorjena kot samoodločba ljudstva. Fetišist

Prispevek ni v neposredni povezavi z vodami in ribištvom, je pa posvečen pozivu k temeljitemu premisleku, da ne bi zgolj obtičali na obeležanju deklariranih dni, kot so: *dan mokrišč* (2. februar), *dan prehodnosti voda za ribe* (21 april), *dan voda* (22. marec), *dan Zemlje* (22. april) in *dan biotske raznovrstnosti* (22. maj).

Uredništvo

mamona je zatrl duha pripovedovalca zgodb. Ko je denar uničil duha, je demokracija z denarjem uničila samo sebe. Prek krutosti, pohlepa in častihlepja, treh velikih slabosti, ki uničujejo človeštvo, se šopirijo generali, bankirji in vladarji. Toda laži o napredku vse bolj prebujajo apokaliptično tesnobo in strahove, ki napovedujejo obdobje propada starega in rojevanje novega. Posledica je strahotna duhovna praznina zaradi materializma in individualizma.

Rešitev za človeške težave ne more biti razumska, saj je prav razum izvor velike večine teh težav. Razum s svojimi plodovi, kot so religije in ideologije, zanika vsakršen pomen čustev in intuicije in deluje zgolj v zunanem svetu. Razum stoji za cinično krutostjo ekonomije, ki revnim vzbuja prazne upe, da utegnejo nekega dne obogateti. John Steinbeck je na vprašanje, zakaj socializem v ZDA ni

uspel, odgovoril: »Socializem se v ZDA ni uveljavil, ker reveži ne pojmujejo sebe kot izkoriščani proletariat, marveč kot milijonarje v začasnih težavah.« Toda milijonarjev z začasnimi težavami je po svetu vsak dan več. Njihovo število gre v milijarde.

Vendar bi se želel premakniti v ozadje družbenega dogajanja. Menim, da prelom med produkcijo in potrošnjo izhaja iz razpada avtonomnih sposobnosti lokalne skupnosti v korist globalne kapitalistične delitve dela. Globalizacija je povzročila uničenje avtonomije lokalne skupnosti, tako ekonomske kot politične, in s tem eksplozijo revščine v svetu in pri nas. Če ljudje ne znajo več pridelovati hrane, ampak plačujejo farmacevtsko industrijo, da jih obvaruje pred posledicami industrijske hrane, če ne znajo vzgajati otrok, temveč plačujejo psihologe in psihiatre, če ne znajo popraviti pipe, ne oskrbeti rane ali pozdraviti navadnega prehlada brez zdravil, je to zato, ker je diktirana naloga šole, da priskrbuje kapitalu in državi »fahidiote«, opravilno in preživetveno nesposobne ljudi. Tako sta bila praktično znanje in lokalna avtonomija izgnana iz medčloveških razmerij in iz razmerij med ljudmi in naravo. Izginile so podedželske skupnosti, povečala so se predmestja in spalna naselja, družba je zmleta v prah nemočnih posameznikov. Delo je postalo muka, ki traja ves dan, saj delavca obdeluje stroj, ki mu služi, namesto, da bi ga on sam uporabljal za obdelovanje snovi. Takšno delo otopi sposobnosti, da bi sam karkoli proizvajal. Nihče ne troši tega, kar proizvaja, in ne proizvaja tega, kar troši. Ob tem pa totalna država postaja vse bolj totalitarna. Ljudje za vsako dejavnost potrebujejo dovoljenje »kakega pristojnega organa«.

Cilj je avtonomno preživetje čim bolj samozadostne lokalne skupnosti, zato je treba začrtati prehod od globalne ekonomije k družbi s težiščem na lokalni ekonomiji. Odpirati je treba nova polja duhovne in prostorske svobode, ki bi omogočala samoupravljanje ljudi. Samoupravljanje predpostavlja družbene skupine, ki so dovolj majhne, da lahko omogočijo bogastvo človeške izmenjave in da se vsaj en del produkcije uskladi z lokalnimi potrebami.

Lokalna skupnost se bo osredotočila na dobrine, ki so nujne za preživetje in ohranjanje življenja, saj je večina tega, ▶

kar se proizvaja danes, tako in tako enostavno odveč in nepotrebno.

Toda pošast trga je še vedno na prostosti. Ni je mogoče udomačiti, le krmiti jo moramo s tem, kar hoče: z rastjo, nenehno rastjo. Zato je baziliska trga treba spraviti na varno v kletko in ga ukrotiti. Koncept neomejene gospodarske rasti nenehno sproža okoljske in zdravstvene katastrofe. Nevidna roka trga nenehno proizvaja uničenja; to je edino področje, na katerem je uspešna. Bedaki se ne zavedajo, da narava ne zmore več polniti supermarketov.

Ali nam vladajo pametni ljudje, ki se šalijo, ali norci, ki mislijo resno? Umberto Eco je v knjigi *Po rakovi poti* napisal: »Včasih je veljalo, da naj bodo tisti, ki so neumni, raje tihi; v današnji družbi pa so najglasnejši prav največji idioti.« Neumnost je postala globalna, zdrava pamet je preživela zgolj na lokalni ravni.

Zavedati se moramo, da če bodo »miroljubne« metode današnjega izkoriščanja odpovedale in če bo pritisk pomanjkanja naravnih virov strl formulo še »znošnega« sobivanja, bo nastala svetovna vojna za vire. Ko oblast začne ščuvati državljane proti domnevnim zunanjim sovražnikom, ki bojda ogrožajo njihovo preživetje, zaznamo smrad po fašizmu. Ko začne kapitalizem razpadati, mu postane fašizem edini izhod. Fašizma se spominjamo po koncentracijskih taboriščih, stalinizma po gulagih, v kapitalizmu pa se širijo *slumi* brezpravne raje, v katerih že sedaj živijo milijoni ljudi. Kje je razlika? Moreče je živeti v svetu, kjer je ubita radost, sežgan up, razstreljeno hrepenenje in zadavljena domišljija. Iz propadajoče evropske snovi brez strastne vere v karkoli (razen v denar) je nemogoče zgnesti kulturnega človeka, le bedno figuro potrošnika. Vzorčni potrošnik živi kot cev, ki na eni strani sprejema instant hrano, na drugi pa oddaja iztrebke. V usta tlači mrtvo hrano, iz riti pa iztreblja. To pa je življenje amebe, zgolj hranjenje, izločanje in včasih parjenje. Na drugi strani so politiki in ekonomisti. Prvi razmišljajo le do naslednjih volitev, drugi do prve bilance. Za prihodnost jim ni mar. Briga jih, kaj bo jutri, zato ta svet lepo in enakomerno propada, ne da bi se sam tega zavedal. Planet je premajhen za tako velike neumnosti, nebesa idej in pekel resničnosti.

Zeleni planet je kozmično jajce življenja, katerega mreža se izpopolnjuje že milijarde let. Sledimo naravi, kajti Gaja bo na koncu izločila tiste, ki ne spoštujejo njenih pravil. Vedno pride čas, ko veliki korektor poskrbi, da bo svet spet urejen in čist. Sistem samournavanja planeta se je razvijal iz tistih organizmov, ki svojemu potomstvu zapuščajo boljše okolje, izločeni pa so bili organizmi, ki so uničevali svoj življenjski prostor. Na žalost moramo ugotoviti, da ta čas nismo nič bolj usposobljeni za gospodarjenje z Zemljo kot kozli za vrtnarjenje. Narava nas opozarja: »Čez vse, kar počneš, bom pustila rasti travo!« Zato potrebujemo ljudi, ki bodo prenovili življenje in obnovili družbo. Pomembno je zgolj to, kar moramo storiti. Ali res želite nadaljevati ta malce bolj zapleteni kolektivni samomor?

Človek ne bo srečen in zdrav, dokler ne bo skupaj z naravo živel v sedanjosti, iznad časa.

Začutimo naravo, sledimo ji in jo vzemimo kot učiteljico. Tu je, vsepovsod okrog nas, velikanski muzej brez urnikov in čuvajev, univerza življenja, odprta za vse in s predavanji, ob vseh urah dneva in noči. V naravi najdemo rešitve za vse svoje težave. V njej je nekaj intimno svetega, česar se človek še ni dotaknil, da bi izkoristil za svoje namene. Narava vzbuja občutke veličine, njena neizmerna lepota je tu za vse. Vse, kar smo pozabili, bo v nas ponovno oživel. In vse, kar se nam zgodi, ima nek pomen, čeprav ga pogosto ne zmremo prepoznati. Priznati moramo, da obstaja skrivnost, ki je naš um ne zmore doumeti. Narava je preveč zapletena za razum.

Ne moremo nazaj k staremu, kajti zažgali smo ladje, na katerih smo pripluli v sedanjost; preostane nam le, da smo pogumni, ne glede na to, kaj se bo izcimilo iz tega.

Anton Komat

Pričakovani vplivi podnebnih sprememb na ribe

Verjetno smo si v strahu pred posledicami že trajajočih in še prihajajočih podnebnih sprememb enotni. O njih razpravljajo svetovni politiki in o njih pišejo naši klimatologi, meteorologi, hidrologi, ... Žal med njimi tudi tisti, ki so s svojim pohlepom neposredno vplivali na posledice teh sprememb v naših okoljih.

V Sloveniji se s problematiko podnebnih sprememb ukvarja vrsta usposobljenih posameznikov in državnih služb. Narejene so številne raziskave ter projekcije rezultatov in raziskav za prihajajoče obdobje. Med temi bi še predvsem izpostavil ugotovitve in napovedi dr. Lučke Kajfež Bogataj, zbrane v besedilu z naslovom *Vpliv podnebnih sprememb na vodne vire in vodooskrbo Slovenije* ter v dokumentu Agencije RS za okolje *Podnebne spremembe v Sloveniji – podnebne podlage za pripravo ocene tveganj in priložnosti, ki jih podnebne spremembe prinašajo za Slovenijo*. Če rezultate obeh nekoliko poenostavim in posplošim za mediteranski, alpski ter celinski tip našega podnebja, nas do konca tega stoletja še čaka:

- dvig povprečne poletne temperature do 5 °C in povprečne zimske do 4 °C ter s tem (*kritično*) povečanje razlike med najnižjo in najvišjo temperaturo;
- sprememba količine padavin in njihove časovne ter prostorske porazdelitve (dvig zimskih in zmanjšanje količin poletnih padavin);

V preveč razširjenem reguliranem koritu že danes ob sušnih pretokih zmanjka vode, še manj pa jo bo s stopnjevanjem posledic podnebnih sprememb. Prav gotovo v teh vodah rib in drugih vodnih organizmov nikoli več ne bo.

Vremenske ujme (poplave) bodo pogostejše in obsežnejše, z njimi pa tudi predvidljive škode na vodnih organizmih.

- vse pogostejše vremenske ujme in vse večji obseg njihovih škod (pogostost stoletnih poplavnih voda, površinsko in globinsko širjenja poletnih suš);
- povečano izhlapevanje vode.

In kaj to pomeni za naša gradbeno močno preoblikovana vodna telesa (regulacije)?

- Zmanjšan pretok vode v poletnih mesecih, vključno s presušitvijo čezmerno razširjenih in izravnanih korit;
- povečano izhlapevanje vode zaradi večje intenzitete vetra in energije sončnega ogrevanja;
- dvig temperature in dodatno pregrevanje vode zaradi neosenčenosti strug;
- v zimskih razmerah, ob minimalnih pretokih, zaledenitve pretočnega korita do same usedline dna;
- ob poplavnih vodah povečanje obsega erozijskih procesov, plavljenje materialov in pospešeno zapolnjevanje prostornine vodotokov ter zadrževalnikov;
- intenzivnejše spiranje škodljivih snovi in hranil s padavinskega ob-

močja v vodotoke ter zadrževalnike in s tem slabšanje njihove kakovosti vode ter pospeševanja eutrofičacijskih procesov;

- drugo.

Skratka: gre za vrsto učinkov podnebnih sprememb z velikim neposrednim vplivom na vse vodne organizme, še predvsem pa na ribe. Ti so že danes prisotni, si pa ne upam napovedati njihovega končnega učinka, oziroma to prepuščam interdisciplinarni stroki. Lahko pa s svojim poznavanjem naših naravnih in umetnih vodnih ekosistemov napovem:

- izrazito zmanjšanje območja poselitve potočne postrvi, lipana in sulca;
- uničenje (ali prisilno selitev) vseh rib, rakov, školjk, ... iz klasično (neustrezno) reguliranih voda.

Napovedanim podnebnim spremembam se ni mogoče izogniti. Lahko jih sicer omilimo z omejevanjem izpuščanja toplogrednih plinov v ozračje in drugimi nacionalnimi ter nadnacionalnimi ukrepi, ne moremo

V led okovane ribe zaledenega korita neustrezne regulacije.

pa jih več v celoti preprečiti. Do tega spoznanja smo prišli tudi že v Sloveniji. Pristopamo k prilagajanju na področju gradbeništva, kmetijstva, turizma, ... Nič pa še ni govora o ukrepih prilagajanja antropogeno spremenjenega življenjskega okolja prostoživečih živali in rastlin. Med temi moram še enkrat izpostaviti vodne organizme. Zaradi človeških dejavnikov (regulacije, prekomerni odvzemi tehnološke in pitne vode, izsuševanje mokrišč, uničevanje obvodnega rastlinja, ...) bodo ti najbolj izpostavljeni posledicam podnebnih sprememb. Za nekatere od njih ni rešitve, jih pa lahko večinsko ohranimo s prilagoditvijo teh življenjskih okolij tistim, ki so nekoč nastala po naravni poti.

V zaključku si dovolim pozvati Ministrstvo za okolje in prostor, Ribiško zvezo Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije, ... , da o izpostavljeni problematiki razmislijo ter pristopijo k oblikovanju ukrepov, ki bodo znotraj vodnih teles blažili temperaturna nihanja ter poplavne in sušne pretoke. Za to že imamo znanja, treba pa jih je še udejanjiti v praksi.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Nudimo široko paleto umetnih muh in muharskih predvrvic. Izdelavo prilagodimo vašim posebnim željam.

Servisiramo ribiška kolesca in palice ter ribiške škornje. Za popravila slednjih dajemo tudi enoletno garancijo.

GSM: 040/225-516; e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com;
spletna stran: www.ribistvo-mozina.si

Jezero Klivnik

Jezero Klivnik je eno naših geomorfološko bolj razgibanih jezer. Nastalo je s pregraditvijo potoka Klivnik v ozkih gozdnih globelih Brkinov.

Pričetek gradnje pregrade sega v leto 1984. Do leta 1987 so zaključili vsa dela na vodni infrastrukturi in v letu 1988 prvič napolnili jezero. Zaradi strmih, z gozdom poraščenih brežin je težje dostopno, pa vendar vredno ogleda. Če bi ne bilo prisotnega visokonapetostnega kablovoda in sledov velikih nihanj vode, pa bi bilo jezero prav gotovo vodni biser Notranjskega.

Geografski, hidrotehnični in hidrološki podatki

Jezero Klivnik ima status mokrega zadrževalnika z naslednjimi geografskimi, hidrološkimi in hidrotehničnimi podatki (ARSO, SLOCOLD):

- makro lokacija jezera: Občina Ilirska Bistrica;
- mikro lokacija jezera: Tominje, Zalči, Podbeže, Zajelšje;
- jadransko povodje: reka Reka;
- vodotok: potok Klivnik;
- prispevna površina jezera: 8,00 km²;

- kota krone pregrade: 473,00 m n/m;
- kota talnega izpusta: 445,00 m n/m;
- kota dna temelja: 444,40 m n/m;
- kota maksimalne obratovalne gladine: 471,50 m n/m;
- kota visokovodnega prelivnega objekta – obratovanja: 469,00 m n/m;
- kota minimalne obratovalne gladine: 453,40 m n/m;
- površina jezera na obratovalni koti: 358.000 m²;
- prostornina jezera na maksimalni koti 471,50 m n/m (celotna prostornina zadrževalnika): 4.300.000 m³;
- prostornina jezera na koti visokovodnega preliva 469,00: 3.300.000 m³;
- prostornina jezera na minimalni koti 453,40 (mrtvi volumen): 300.000 m³;
- dolžina pregrade: 252,20 m;
- višina pregrade: 28,60 m;
- širina krone pregrade: 5 m;
- širina pregrade v peti: 50 m;
- pregrada: zemeljsko – kamnometna z glinenim jedrom;

- dolžina obale jezera (ocena): 7.500 m;
- dolžina v sredinski osi jezera: 2.500 m;
- širina v sredinski osi jezera: 250 m;
- največja globina jezera na obratovalni koti: 14 m;
- srednji letni pretok (sQ_s): 0,52 m³/s;
- minimalni pretok: 0,03 m³/s;
- stoletni pretok (Q_{100}): 45,20 m³/s;
- ekološko sprejemljiv pretok (Q_{es}): 12 l/s;
- prosojnost vode: 3,65 m;
- ribje steze za prehod prek zaježitvene objekta nima.

Namembnost in upravljanje ter vzdrževanje vodne infrastrukture jezera

Predpisana namembnost in druga uporabnost zadrževalnika je:

- zadržanje in sploščanje visokovodnega vala na prerezu pregrade;

Jezero Klivnik v prostoru Brkinov (Geopedia)

Jezero Klivnik iz zraka (Atlas okolja)

Dolina potoka Klivnik leta 1984, preden jo je zalilo jezero. (Foto M. Povž)

Jezero Klivnik od blizu

Visokonapetostni kablovod kazi naravno podobo jezera.

Plovni (ne)red – plovsa po jezeru so nametana delujoča in razpadajoča plovila.

Pregrada čaka na košnja in odstranitev naplavin.

Prelivni objekt s hidromehansko opremo

- bogatenje sušnih pretokov potoka Klivnik in reke Reke;
- rekreacija s poudarkom na športnem ribolovu (z možnostjo nadaljnjega razvoja ribolovnega turizma);
- podpora hitrejšemu razvoju gostinstva in turizma Občine Ilirska Bistrica;
- namakanje manjših kmetijskih površin (po predhodni uskladitvi z drugo splošno in posebno rabe vode ter danih pretokov);
- pogojna energetska izraba pretočnih voda z vgradnjo male hidroelektrarne na talnem izpustu.

Jezero Klivnik je vpisano v Seznam obstoječe grajene javne vodne infrastrukture za varstvo pred škodljivim delovanjem voda (Uradni list RS, številka 63/06, 96/06). Z njim upravlja Ministrstvo za okolje in prostor – Direktorat RS za vode, Sektor območja jadranskih rek z morjem, njegovo vodno infrastrukturo pa vzdržuje koncesionar VGP Drava Ptuj.

Iz javno dostopnih podatkov (zimška štetja vodnih ptic *Acrocephalus* 1999, pestrost ihtiofavne RK 2017, popis makrofitov, ...) sodim, da jezero izjemne naravne (*biološke*) vrednosti nima, kar pa ne izključuje zaščite tega biotopa pred pretirano rabo njegove vode in okolja za ekonoške, tehnološke ter druge namene.

Kakovost vode potoka Klivnik in jezera

Za potok Klivnik nisem nikjer zasledil podatkov o kakovosti vode. Sodim pa, da ta ne more biti slaba, saj izvira in večji del teče skozi sestave starega gozda Brkinov. Prve obsežnejše meritve fizikalno – kemijskih in bioloških parametrov jezerske vode pa segajo v leto 2003, ko ga je Agencija RS za okolje zaradi zahtev Vodne direktive vključila v državno spremljanje kakovosti jezer v Sloveniji. Na osnovi rezultatov teh meritev je zadrževalnik uvrščen med mezotrofna jezera. Iz Poročila stanja jezer in zadrževalnikov za obdobje od 2009 do 2014 pa povzeman rezultate, ki izkazujejo dobro kemijsko in dobro ekološko stanje s prisotnostjo hranil, ni pa prisotnih posebnih onesnaževal.

Kakovosti kopalnih vodá na jezeru Klivnik ne spremljajo. Ta namreč nima statusa naravnega kopalnišča. Ker pa je po spletnih zapisih in izjavah naključno vprašanih obiskovalcev kopanje v jezeru množično prisotno, bodo pristojni morali razmisliti tudi o tem delu posebne rabe vode z:

- mikrobiološkimi (kolimforne bakterije, streptokoki fekalnega izvora) in kemijskimi (temperatura, Ph vrednost, prosojnost, vsebnost raztopljenega kisika,

nasičenost z kisikom, vidne nečistoče, mineralna olja, amonij, nitrat, fenoli, ...) analizami, predpisanimi za javne kopalne vode;

- pridobitvijo statusa naravne kopalne vode;
- izborom mikrolokacije javnega kopalnišča glede na rezultate analiz o razporeditvi prisotnih onesnaževal in rabo prostora drugih deležnikov na jezeru;
- opredelitvijo infrastrukture javnega naravnega kopalnišča, njegovega upravljanja in pogojev rabe;

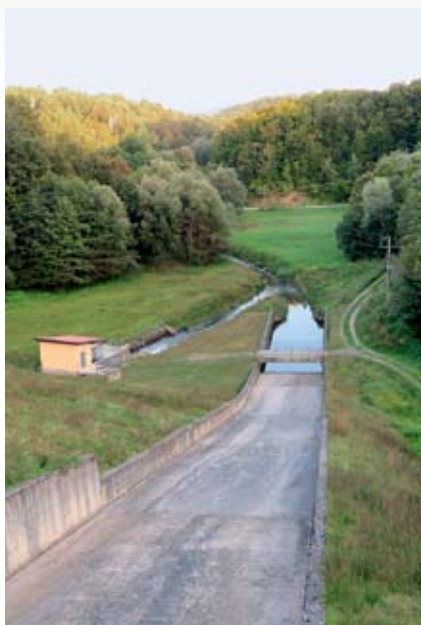
ali pa prepustiti kopanje še naprej samovoljni obiskovalcev jezera. Seveda s tveganjem izgube človeških življenj zaradi njihovih utopitev.

Ribe in ribištvo

Ribiški kataster za potok Klivnik navaja zgolj prisotnost raka jelševca. Podatek sem vzel kot neverodostojen in pri brskanju po dostopnih zgodovinskih virih zasledil, da je pred pričetkom gradnje pregrade, točneje 17. julija 1984, Zavod za ribištvo Ljubljana (dr. Metka Povž, Joža Vovk, dr. Jože Ocvirk) opravil ihtiološko inventarizacijo približno 1.800 m potoka na lokaciji današnjega jezera. Rezultate raziskave mi je iz svoje arhive odstopila dr. Metka Povž in ti izkazujejo takratno prisotnost naslednjih vrst rib: 245 potočnih postrvi, dva križanca

potočne in soške postrvi, 25 linjev (zaradi gorvodne selitve iz takrat že obratujočega zadrževalnika Mola), 142 globočkov, eno grbo, eno babico in velikega, neprešetega števila pisancev. Seveda pa so se od takrat do danes bistveno spremenili biotični in abiotični dejavniki, ki so vplivali na spremembo ihtio- ter astakofavne potoka. Po podatkih, ki mi jih je posredoval gospodar RD Bistrica Izток Grlj, je danes vrstni sestav naslednji:

- salmonidi (*Salmonidae*): potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*), soška postrv (*Salmo marmoratus*), križanci (soške in potočne postrvi);
- krapovci (*Cyprinidae*): grba (*Barbus plebejus*), klen (*Squalius cephalus*);

Talni izpust in prelivni kanal

- raki deseteronožci (*Astacidae*): jelševc (*Astacus astacus*), koščenc (*Austropotamobius pallipes*).

Že primerjava navedenih podatkov izkazuje velike spremembe v tem habitatu in narekuje celovito biološko raziskavo potoka za vpogled v dejansko stanje ter realno načrtovanje ukrepov ohranjanja njegovih domorodnih vrst rib in rakov. Do takrat pa bo za večjo verodostojnost javne listine nujno vnesti podatke ihtiološke raziskave iz leta 1984 in podatke RD Bistrica tudi v Ribiški kataster.

Kot za večino slovenskih zadrževalnikov tudi za jezero Klivnik ni dostopnih rezultatov raziskav, ki bi dale celovit vpogled v pestrost njegovih vodnih organizmov. Tako podatke o njih povzemam po zapisih Ribiškega katastra za obdobje od 2000 do 2017:

- salmonidi (*Salmonidae*): soška postrv (*Salmo marmoratus*), potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*), šarenka (*Oncorhynchus mykiss*), križanci (soške in potočne postrvi);
- krapovci (*Cyprinidae*): rdečeoka (*Rutilus rutilus*), klen (*Squalius cephalus*), rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*),

zelenka (*Alburnus alburnus*), androga (*Blicca bjoerkna*);

- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- pravi ostrži (*Percidae*): navadni ostrž (*Perca fluviatilis*), smuč (*Sander lucioperca*);
- sončni ostrži (*Centrarchidae*): sončni ostrž (*Lepomis gibbosus*);
- raki deseteronožci (*Astacidae*): jelševc (*Astacus astacus*).

Vrstni sestav je istoveten pisnim virom RD, če izvzamem ulov več kosov štrkavca (*Squalius squalius*) v letu 2003. Verjetno gre za nepoznavanje oziroma zamenjavo s klenom ali pa za nedoslednost pri vnašanju podatkov. Seveda pa dvom ostaja in kliče državo po financiranju ihtioloških

Borna info točka

ter astakoloških raziskav v vseh umetnih zaprtih vodah. Še vedno namreč trdim, da zgolj evidence vlaganj in statistike ulova rib ne zadoščajo celovitemu vpogledu v ta nova življenjska okolja.

Jezero Klivnik je sestavni del Ilirsko-bistriškega ribiškega okolišja (Reka od državne meje do ponora v Škocjansko jamo s pritoki in ponikalnicami) v skupni izmeri 217,86 ha. Ta je bil 14. oktobra 2008 s koncesijsko pogodbo številka 3420-196/2008/2 za 30 let dodeljen v upravljanje RD Bistrica. RD je bila ustanovljena 11. februarja 1947 in danes v svojih vrstah združuje 155 članov. Žal ob dvakratnem obisku jezera nobenega od njih nisem srečal, da bi ga povprašal za boljše informacije o uspešnosti športnega ribolova. Pohvalno pa so se o njem izrekli znanci (ribiči turisti), ki so na jezeru že večkrat ribarili in ob tem opozorili na moteča nihanja jezerske vode. Seveda se tega zaveda tudi vodstvo RD Bistrica, ki se že vrsto let trudi pri Agenciji RS za okolje in Občini Ilirska Bistrica uskladiti letno obratovalno koto jezera ter tako omiliti ekstremna nihanja, ki niso v dobrobit rib in ribolovnega turizma.

Rekreacija, gostinstvo in turizem

V Odloku o občinskem prostorskem načrtu Občine Ilirska Bistrica (Uradni list RS, številka 30/16) ter drugih dosegljivih prostorskih in splošnih aktih nisem zasledil vidnejših razvojnih zapisov za jezero Klivnik. Sodim, da oblikovanost terena (strme in erozijsko občutljive brežine) in velika nihanja vode ne dopuščajo večjih posegov v neposredni prostor jezera. In prav je tako, če so prisotna hotenja po primerni zaščiti tega ekološko ranljivega območja. Vsekakor pa to ne more biti opravičilo Ministrstvu za okolje in prostor in lokalni skupnosti, da z nekaj več uradniškega dela in minimalnimi finančnimi sredstvi naredita jezero prijaznejše občasnim in stalnim obiskovalcem. V mislih imam predvsem:

- postavitev osrednjega (vstopnega) informacijskega objekta s florisom jezera ter osnovnimi geografskimi in hidrotehničnimi podatki;
- ureditev 252 m krone nasipa in pripadajoče brežine jezera (pa četudi gre za hidrotehnični objekt) kot sprehajalne poti z varnostno ograjo ter urbano opremo (klopi, koši za odpadke, svetila, ...);
- uvedba postopka pridobitve statusa naravnega kopaljšča, če parametri kakovosti vode to dopuščajo;
- sprejem Odloka o plovbi z ureditvijo vstopno – izstopne točke in (plavajočega) priveza za vsa tehnično sposobna plovila;
- vidnejša označitev iz ekonomske, rekreacijske in druge rabe izločenega mirnega dela jezera (gnezdišča vodnih ptic, drstišča rib, ...);
- pogostejše vzdrževanje (košnja, odstranjevanje naplavin in komunalnih odpadkov) pregrade z njeno vodno infrastrukturo.

Za vso drugo turistično infrastrukturo (parkirišče, postajališče avtomov, igrišča, prodajalne izdelkov domače obrti in pridelkov okoliškega kmetijstva, gostinsko ponudbo, ...) pa je zadosten in ustrezen prostora pod pregrado jezera. Na samem jezeru verjetno ne bodo sprejemljivi intenzivni vodni športi zaradi valovanja in posledično erozije brežin. Bo pa več kot sprejemljivo nadaljnje pospeševanje razvoja že spočetega ribolovnega turizma. Morda za začetek s predstavitvijo prisotnih vrst rib jezera in ribolovnega režima na tipskih panojih ter malo agresivnejša promocija turističnega ribolova v medijih obveščanja. Navsezadnje gre pri tem za izvorni prihodek ribiške družine, s katerim bo ta lahko bolj učinkovito plemenitila vzrejo in vlaganja domorodnih vrst rib ter druge naložbe na območju jezera in s tem razbremenila članstvo pri njegovih obveznostih do društva ter širše družbene skupnosti.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Vzreja zaroda in mladici

S sestavkom vsebinsko končujemo poglavje o vzreji rib, ki smo ga začeli z njihovim razmnoževanjem, zgodovino in razvojem ribogojstva, ureditvijo ribogojnic, umetno drstjo in valjenjem iker.

Obdobje zaroda delimo na zarod z mešičkom in obdobje, ko se zarod prehranjuje že sam. Prvo obdobje se začne, ko se ličinke osvobodijo ikrne ovojnice, in traja dokler se zarod ne začne prehranjevati sam. Izvaljeni zarod je zelo nežen, prozoren in ima izrazito rumenjarkovo vrečko, ki je vsaj 14 dni njegov edini vir hrane. Zaradi rumenjarkove vrečke je zarod precej obremenjen in ker povsem negiben leži na boku, to obdobje imenujemo doba mirovanja. Zaželeno je, da je v tem času zarod v plitvih bazenih, saj bi visoki še dodatno obremenjevali že tako šibek organizem. V plitvih bazenih se začne zarod tudi hitreje gibati, kar povzroča hitrejšo porabo rumenjarkove vrečke in posledično hitrejšo iskanje dodatne hrane. Ko zarod porabi polovico do dve tretjini rumenjarkove vrečke, se ličinke obarvajo in dvignejo na površje, kjer iščejo dodatno hrano. To obdobje je zelo kratko in občutljivo, zato je tedaj nujna pozornost ribogojcev, ki morajo pravočasno poskrbeti, da zarod pridobi prehranjevalni refleks, ki je osnova za uspešno vzrejo. Čas, ko zarod prehaja iz endogene faze v eksogeno oziroma, ko začne sam jesti, je najzahtevnejše obdobje vzreje. V času mirovanja so ličinke občutljive za svetlobo in jih je treba zasenčiti, ko pa se začnejo hraniti, jih je treba izpostaviti svetlobi. Prva hrana ličink je najdrobnejša granulacija zelo hranljivih industrijsko pripravljenih peletov (starter), ki jih je treba dodajati

glede na število ličink, ki se zadržujejo na površini bazena. Postrvji starterji imajo zelo dobro plovnost, da se čim dlje obdržijo v zgornjih slojih vode, zaradi česar se poveča izkoristek hrane in zmanjša onesnaževanje vode.

V prvih dneh hranjenja je odločilna razporeditev hrane na čim več obrokov. Če le mogoče, je treba zarod hraniti vsaj enkrat na uro, po možnosti še večkrat. Tako hranjen zarod lepše prirašča, je odpornejši in je zato preživetje večje. Šele ko povsem osvoji prehranjevalno vedenje, postopoma zmanjšujemo, število obrokov.

V naravi pri zelo plodnih vrstah rib na prehodu v aktivno prehranjevanje pogine veliko zaroda, kar je posledica premalo razpoložljive hrane ali pa različnih nepravilnosti v razvoju. Včasih je bilo to obdobje vzreje še precej zahtevnejše, saj je bilo treba za učinkovit razvoj zaroda priskrbeti ustrezne prehranske surovine, kot so vranica, jetra, kri, jajca, pa tudi živi zooplankton, pri čemer se je onesnaževala in slabšala kakovost voda, več je bilo napak v prehrani in bolezni. Zdaj je na voljo kakovostna, z velikim deležem beljakovin, lahko prebavljiva in za posamezne vrste rib biološko uravnotežena industrijska hrana z velikim razponom velikosti zrnca, kar je osnova intenzivne vzreje. Čeprav je dandanes bistveno drugače, sta še vedno nujna redno čiščenje korit in nadzor kakovosti vode. Iztrebke, ostanke hrane in morebitne nečistoče,

ki prispejo z vodo, je najbolje odstranjevati s posebnimi sesalkami. Nprestano je treba preverjati kakovost vode, zlasti vsebnost kisika in amonijaka, temperaturo ter pH. V sodobnih ribogojnicah so vgrajeni sistemi za neprekinjeno beleženje teh lastnosti, če pa jih ni, kakovost vode preverimo vsaj enkrat na dan. V velikih ribogojnicah imajo tudi avtomatske krmilnike različnih izvedb. Najbolj običajni delujejo na osnovi urinega mehanizma, ki v določenih časovnih presledkih natančno odmerjajo predpisani obrok hrane. Še vedno pa je zlasti na začetku priporočljivo ribe hraniti ročno, pri čemer opazujemo njihovo ješčnost in drugo vedenje ter tako pravočasno zaznamo morebitna odstopanja in tudi ustrezno ukrepamo. Tudi če zarod krmimo avtomatsko, ga je vsaj enkrat na dan priporočljivo hraniti tudi ročno. Med vzrejo redno kontroliramo prirast, katerega cilj je načrtovanje režima hranjenja. Ob kontrolnem tehtanju preverjamo tudi vitalnost zaroda in morebitne bolezni. V tem obdobju je posebno pogosta napadenost z različnimi zunanjimi zajedavci. Ko večina zaroda povsem osvoji prehranjevalne navade in začne plavati, ga premestimo v večje bazene, kar je v procesu vzreje znova zahteven poseg.

Tudi če primerki iste vrste zaroda in teže živijo skupaj v enakih razmerah, se med njimi po določenem času pojavijo razlike. Ko v jati odstranimo največje primerke, se ponovno pojavijo ribe, ki izstopajo po velikosti. Razlog za to ni pomanjkanje hrane, ker je še vedno nekaj ostane in bi se z njo lahko nasitile tudi manjše ribe, vendar večje ribe zavirajo manjše. Mogoče je tudi, da manjše ribe ob prisotnosti večjih doživljajo nelagodje, kar povzroča izločanje hormonov stresa, ki upočasnjujejo rast. Zato je treba zarod po potrebi redčiti in ga razporejati po velikosti.

Že na začetku je treba zarod številčno ovrednotiti, da lahko tem natančneje odmerimo ustrezen obrok hrane in preverimo plodnost plemenk, podatek pa potrebujemo tudi, če zarod prodajamo. Število ličink/zaroda ocenimo tako, da izgube med valjenjem odštejemo od števila iker na začetku valjenja. Praviloma zarod preštujemo zjutraj v hladnem, ko pred tem vsaj nekaj ur ni jedel, v vseh posodah pa mora biti izenačena temperatura. Zarod štejemo bodisi ročno s pomočjo merilne posode, v kateri je reprezentativen vzorec, bodisi glede na povečan nivo vode na ▶

račun zaroda ter s pomočjo avtomatskih števec. Podobna pozornost je potrebna tudi pri prevozu, pred katerim zarod ne sme kazati nobenih znakov bolezni. Na prvem mestu je dobro počutje rib, z bolnimi bi lahko širili bolezni, nenazadnje je lahko prizadeta tudi ekonomika vzreje. Sicer pa glede preprečevanja širjenja bolezni vodnih živali v Evropi veljajo pravila, ki jih določa Direktiva Sveta 2006/88/ES o zahtevah za zdravstveno varstvo živali in proizvodov iz ribogojstva ter o preprečevanju in nadzoru nekaterih bolezni pri vodnih živalih ter pripadajoči Pravilnik R Slo-

prevelike razlike lahko usodno vplivajo na preživetje zaroda in mladice.

Pri vseh vzrejnih sistemih je bistvena gostota naselitve, saj razen prevelike tudi premajhna ni priporočljiva, ker mladice slabše jedo in zato tudi slabše priraščajo. Gostota naselitve je predvsem odvisna od količine in kakovosti vode, ki jo imamo na voljo, pri dodatnem prezračevanju pa lahko nasad povečamo tudi za polovico. Najmanj dvakrat na mesec preverjamo zdravstveno stanje in prirast ter glede na ugotovitve načrtujemo dnevni obrok. Če je potrebno, ribe sortiramo, da lažje

domestili podolžni pravokotni betonski bazeni z dotokom in iztokom vode po vsej širini. Na tak način lahko ob ustrezni kakovosti vode dosežemo velike priraste. Poleg podolgovatih pretočnih bazenov so v rabi tudi nadzemni okrogli, običajno plastični, v katerih voda kroži po vsej prostornini, nečistoča pa se nabira v sredini, kjer tudi odteka. V intenzivni vzreji ponekod uporabljajo silose, pri katerih gre za pokončne, nekaj metrov visoke in po navadi okrogle bazene. V njih največkrat gojijo šarenke, lahko pa tudi druge vrste rib. Največja težava takega načina je vzdrževanje primerne kakovosti vode. Ponekod uporabljajo tudi viseče bazene – to so platnene folije, obešene na jeklene nosilce. Skoraj zagotovo pa je prihodnost ribogojstva v reciklacijskih sistemih vzreje (Recirculating aquaculture systems – RAS). Potreba po ribah se bo namreč še nekaj časa povečevala, na voljo pa bo vedno manj vodnih virov in možnosti za gradnjo novih ribogojnic. V reciklacijskih sistemih, ki temeljijo na kroženju in prečiščevanju manjše količine vode, pa bo mogoča velika zmogljivost ribogojnic ob majhnem vodnem viru. Tak način vzreje omogoča boljši nadzor nad kakovostjo vode, prednosti pa so tudi z naravovarstvenega vidika. Slaba stran tega sistema je, da je v primerjavi z drugimi vzrejnimi sistemi precej dražji; zahtevnejša in dražja je že izgradnja ribogojnic, kasneje tudi obratovanje, potrebne so izkušnje in dodatno znanje ribogojcev. Kakorkoli že, so reciklacijski sistemi prihodnost vzreje so v že obstoječih pa tudi v novih ribogojnicah. Vedno nove tehnične možnosti bodo ne le pospešile industrializacijo vzreje že obstoječih vrst rib, pač pa tudi uvedbo novih, tržno zanimivih.

Prof. dr. Vlasta Jenčič

Postrvje mladice

venije, o katerih smo v naših sestavkih že izčrpno pisali. Najpreprostejši način je prevoz v dvojnih plastičnih vrečah, ki jih do tretjine napolnimo z vodo in zarodom, preostanek pa s kisikom. Po navadi vreče ovijemo z izolacijskim materialom, da se ne poškodujejo in se ohrani temperatura vode, po potrebi vreči obdamo še z ledom. Praviloma se zdrav zarod zadržuje v jati na dnu in se hitro odzove na dražljaje, prizadeti pa se na svetlobo in dražljaje ne odziva. Če je bilo med prevozom premalo kisika, je tudi svetlejša barva. Pri prevozu zaroda razlika v temperaturi vode ne sme preseči 1 °C, pri mladica v zgodnjem obdobju pa ne 2 °C. Na cilju vreče z zarodom položimo na vodno gladino, jih odpremo in počakamo, da se vodi postopno premešata in izenačita. Tudi če zarod prevažamo v posodah, le-te postavimo v vodo, da se temperaturi izenačujeta, nato pa v posodo dolivamo vodo, da se poleg temperature izenačijo tudi kemijske lastnosti vode, katerih

določimo količino in velikost peletov. Kot pred vsakim zahtevnejšim posegom tudi pred sortiranjem dan ali dva rib ne hranimo. Vsaj 12 ur rib ne hranimo tudi pred zdravilnimi kopelmi, ki so med vzrejo zaroda največkrat nujne. Žal je na voljo zelo malo pripravkov, ki bi bili dovoljeni za zdravljenje rib, ki so vključene v prehransko verigo ljudi, zato je pri kopelih treba upoštevati navodila veterinarjev. Dobro je opraviti poskusno kopanje na manjši količini rib, ribe kopati zgodaj zjutraj in jih ves čas spremljati. Seveda je treba bazene prej temeljito očistiti, nivo vode naj bo znižan na še dopusten minimum, zdravilno raztopino pa je treba enakomerno razporediti po bazenu. Priporočljivo je tudi, da vodo med zdravilnimi kopelmi prezračujemo.

Končna faza vzreje rib je pitanje do konzumne velikosti. V začetku množične vzreje so tudi postrvi namestili v povsem enostavne pretočne zemeljske bazene, ki pa so jih zdaj na-

Literatura

Bogut, I., Novoselić, D., Pavličević, J. (2006). *Biologija riba*, Poljoprivredni fakultet, Osijek.

Bogut, I., Horváth, L., Adámek, Z., Katavić, I. (2006). *Ribogojstvo*. Poljoprivredni fakultet, Osijek.

Fijan, N. (1963). *Anatomija, histologija, fiziologija i embriologija riba, predavanja »Ribogojstvo i bolesti riba, III. stupanj«*, Zagreb, interni izvod.

https://en.wikipedia.org/wiki/Recirculating_aquaculture_system

Treer T, Safner R, Aničić I, Lovrinov M. (1995). *Ribarstvo*, Zagreb.

Mladostni zagon v koraku z izkušnjami

Svečana prireditev ob 60-letnici delovanja ribiške družine Sora (RD S) je potekala v petek, 23. novembra 2018, v Miheličevi galeriji v Škofji Loki. V mestu ob sotočju Poljanske in Selške Sore sem bil že nekajkrat, v glavnem v povezavi z ribištvom, ponoči pa nikoli. Zato se mi je zdelo srednjeveško mestece na sotočju Sor še posebno zanimivo in čarobno.

Prisotne goste je v imenu RD S pozdravil predsednik **Matjaž Križnar** ter na kratko predstavil zgodovino družine, njeno delo v preteklosti in sedanjosti ter razgalil nekaj načrtov in usmeritev za prihodnost. Besedo je predal drugim visokim gostom ter predstavnikom ribiških organizacij.

Predstavnik Občine Škofja Loka, takrat še podžupan, zdaj pa novi župan **Tine Radinja**, se je družini zahvalil za njeno minulo in sedanje delo. Opozoril in poudaril je dvoje: skrb za vodotoke, ki so zdravi in bogati z ribami, kar privablja številne turiste, in je posledica tudi marljivega dela ribičev RD S in njihovih prostovoljnih aktivnosti v minulih šestih desetletjih.

Slavnostna prireditev ob 60-letnici RD Sora je potekala v Miheličevi galeriji na Spodnjem trgu v Škofji Loki.

Ob 60-letnici delovanja je RD Sora podelila zahvale in priznanja nekaterim organizacijam in zaslužnim posameznikom.

Zahvalo za sodelovanje so prejeli: Občina Škofja Loka, ZRD Ljubljana, RZS, LD Škofja Loka, RD Žiri, RD Visoko, RD Železniki in RD Medvode.

Zahvalo za posebne zasluge so prejeli: Bojan Sovinc za gospodarjenje z RD S, Jože Albreht za pomoč blagajnika pri vodenju RD S, Rok Kržišnik dve zahvali: za pomoč tajnika pri vodenju RD S in za pomoč čuvaja pri gospodarjenju z RD S, Matjaž Pretnar za vodenje dela z mladimi ribiči, Klemen Bergant za pomoč pri digitalizaciji in obnovi spletnih strani RD S in Tomaž Trojar za pomoč čuvaja pri gospodarjenju z RD S.

Jubilejno priznanje so prejeli: Jože Albreht, Gorazd Berčič, Božo Dimnik, Jože Hartman, Franc Jerala, Borut Kocijančič, Boris Malenšek, Gregor Mlejnik, Lado Pevc, Simon Pleško, Adolf Pretnar, Matjaž Pretnar, Viktor Ritonja, Jože Trojar, Tomaž Trojar in Pavle Zontar.

Večerna veduta Škofje Loke. V ozadju na vrhu loški grad, župnijska cerkev sv. Jakoba in spodaj del nekdanje tovarne Šešir.

Kot drugo pa je župan Radinja izpostavil vpetost RD S v izjemno bogato društveno življenje Škofje Loke. Mladi se poleg drugega lahko ukvarjajo tudi z ribištvom, če to želijo. Ribiški družini je čestital za visoki jubilej in izrazil

prepričanje, da bodo ribiči tudi v prihodnje nadaljevali s takšno tradicijo.

Predsednik RZS dr. **Miroslav Žaberl** se je vrnil v preteklost in se vprašal, kakšne so bile vode v tistem daljnem letu 1958, ko so ustanovili RD S. Bile so drugačne, bolj zdrave, bolj žive. Koliko je bilo lipana, koliko potočnic, kako bogata je bila Sora s sulcem? Znova bi si želeli takšnih časov. Dandanes ribiči vemo bol-

lje od drugih, da je človek z nespametnimi posegi vzel življenjski prostor ribam. Zato si ribiči prizadevamo, da bi posegi ribam čim manj škodovali, če so že neizogibni.

Pri kormoranu smo po 25 letih končno naredili korak naprej, ribe pa

V imenu Občine Škofja Loka je prisotne pozdravil takrat še podžupan, zdaj pa župan Tine Radinja.

Predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl je pohvalil prizadevno delo RD Sora in slavljenki predal jubilejno plaketo z listino.

Predsednik ZRD Ljubljana Slavko Lasnik je poleg spodbudnih besed predsedniku Križnarju izročil tradicionalno torto.

žal ogrožata tudi siva in bela čaplja, ki sta se zelo razmnožili v zadnjih letih. V zameno za svojo nedejavnost nam je država priznala odstopanje pri plačilu koncesij v višini 10 %.

Predsednik Žaberl je v nadaljevanju spregovoril še o eni težavi, ki pa ni zgolj ribiška, temveč širša. Gre namreč za pregrevanje in ogrevanje ozračja. S tem v povezavi je navedel primer Savinje od Mozirja navzdol, kjer se je voda v poletju leta 2017 ogrela na 27 °C, zaradi česar je reka v tem delu postala povsem neprimerno okolje potočnicam. Povsem drugače, kot je bilo še nekaj let nazaj, in to vzbuja resno skrb.

Ob koncu je izrekel še nekaj pohval glede dela RD S. Zaradi resnega pomanjkanja članov, predvsem mladih, kar zadnja leta pesti naše ribištvo, je izpostavil družino kot svetel primer dobrega dela, saj imajo starostno raznolik UO, mladega predsednika in glede na število članov visok odstotek mladih. »Vaša RD ima kaj pokazati. Upravljate s Poljansko in Selško Soro, Soro, imate lep ribnik, obnovili ste ribiški dom in nasploh dobro gospodarite. Tudi zaradi tega se vaših srečanj vedno rad udeležim in želim, da nadaljujete z dobrim delo tudi v bodoče,« je sklenil Miroslav Žaberl.

V znamenje zahvale za minulo delo v ribištvu je RD Sora podelil plaketo z listino.

V imenu ZRD Ljubljana, katere članica je slavljenka, je nekaj besed povedal predsednik zveze **Slavko Lasnik**. Pohvalil je minulo delo in čestital za jubilej ter poudaril trud ribičev in delavcev v ribištvu v RZS, ZRD Ljubljana in drugih zvezah ter družinah, da bi ohranili in zapustili urejene družine tistim, ki prihajajo. »V prihodnosti nas čaka obilo trdega dela in potrebnega bo veliko znanja, povezovanja, pozitivne energije, predvsem pa modrosti, da bomo zapustili

PRESEDNIK RD SORA MATJAŽ KRIŽNAR:

»Ribolov je privilegij za opravljeno delo«

Matjaž Križnar je eden mlajših predsednikov RD, svojo funkcijo pa opravlja že drugi mandat.

Na nocojšnji slovesnosti so Vas označili za mladega. Kaj vas je leta 2013, pet let mlajšega kot dandanes, spodbudilo, da ste kandidirali za to razmeroma odgovorno funkcijo?

»Predvsem ljubezen do ribičije. Če te ni, potem je vse drugo težje. Najprej sem bil navdušen ribič, potem pa me je prejšnji predsednik Matevž Oman v imenu takratnega UO vzpodbudil h kandidaturi. Obljubil mi je svojo pomoč in tako se je začelo.«

Ste bili pred tem član UO?

»Ne, bil sem povsem običajen član družine kot vsi ostali. Brez kakšne vidne zadolžitve.«

Vendarle ste morali na nek način izstopati. Ste nase opozorili z delom in pridnostjo?

»Morda. Smo majhna družina in vsi se med seboj poznamo. Redno sem se udeleževal družabnih ribolovov – ta je, kot sem že povedal, moja strast, redno pa sem sodeloval pri delovnih akcijah in podobnem. Na ta način sem prišel v stik z Matevžem (Matevž Oman, prejšnji predsednik RD S, op.p). Če sem imel kaj povedati, sem to na primeren način storil, nemalokrat pa sem ga tudi vprašal za mnenje o kakšni zadevi.

Fantje iz nove sestave UO mi veliko pomagajo. Ekipa je super, jaz pa jim pustim dovolj proste roke in vsak suvereno skrbi za svoje področje. Je pa potrebno delati in ni enostavno, kadar se resno dela. Sestankov je nemalokrat več kot le eden mesečno. UO je starostno precej raznolik, od 23 do 67 let, kar vidim kot

Predsednik RD Sora Tomaž Križnar

prednost. Izkušnje so zelo pomembne, skupaj z mladostno zagnanostjo in stališči novodobne generacije interneta in facebooka tvorijo učinkovito celoto. Sam sem ravno nekje na sredini. Mladi vsekakor prinašajo svež veter.«

Jih tudi poslušate in upoštevate?

»Poslušamo jih in tudi upoštevamo. Vedo pa, da kadar nekaj predlagajo in

Predaja preparata podusti direktorici loškega muzeja Saša Nabergoj, sledili pa bodo še drugi preparati sladkovodnih rib. Ribiči RD S bodo na tak način povsem obnovili zbirko rib loškega muzeja.

dobre temelje naslednjim generacijam,« je povedal ob tem, predsedniku Križnarju pa predal torto, ki jo ZRD Ljubljana že tradicionalno podarja ob takih priložnostih.

Direktorica Loškega muzeja Saša Nabergoj je iz Križnarjevih rok prejela zelo lep preparat podusti, enega v nizu prihodnjih preparatov, s katerimi želijo ribiči RD Sora obnoviti zbirko rib v omenjenem muzeju. Zgled dobrega sodelovanja, koristnega za širšo skupnost.

Sledila je slavnostna podelitev priložnostnih zahval in priznanj ribičem,

Ob 60-letnici delovanja je RD S podelila priznanja nekaterim svojim najzaslužnejšim članom.

ki so s svojim delom pustili trajen pečat v družini. Podobne pozornosti RD S so bili deležni tudi nekateri njeni podporniki in prijatelji. Predstavniki ribiških družin ZRD Ljubljana in Lovske družine Škofja Loka so RD S izročili zanimiva priložnostna darila in plakete. Predsednik RD Sora se je vsakemu posebej zahvalil s posebno zahvalno listino in izrekel željo po nadaljnjem prijateljstvu ter dobrem sodelovanju.

Slovesno prireditve, ki jo je povezoval predsednik RD S Matjaž Križnar, so popestrile flavtistke Glasbene šole Škofja Loka.

Za tem je sledilo druženje v streljaj oddaljenem ribiškem domu. Pravzaprav je to ribiško-lovski dom, saj sta ga usposobili obe družini s skupnimi močmi in si ga sedaj delita, kar je še najočitnejše v skupni sejni sobi, kjer so na eni steni lovske trofeje, na drugi pa

je predlog sprejet, ga je potrebno tudi uresničiti. Moram reči, da so trije fantje, ki so v UO najmlajši (23 do 25 let) tudi med najaktivnejšimi ribiči, tako pri ribolovu, kot na delovnih akcijah.»

Se zgledujejo po predsedniku?
»Rekel bi, da so bolj pridni.«

V svojem nagovoru ste omenili, da je bila ob prevzemu funkcije ena vaših prednostnih nalog delo z mladimi. Kako ocenjujete rezultate dela minulih petih let na tem področju? Ste zadovoljni z narejenim in kaj pravzaprav zajema delo z mladimi?

»Čeprav se s trenutnim številom mladih lahko pohvalimo, pa vam bom raje odgovoril čez deset let. Če bomo takrat še vedno imeli enako število članov kot danes, bomo lahko zadovoljni. Starost mladim, ki pridejo v družino, je nekje od 8 do 16 let, ali bodo ostali v njej celo življenje, pa je veliko vprašanje. Običajno se vmes posvetijo drugim stvarim: študiju, zaposlitvi, družini in podobno. Navsezadnje je bil tak tudi moj primer. Ribe sem občasno še lovil, vendar nisem bil član družine.

Ob prevzemu funkcije družina ni imela nobenega programa dela z mladimi ribiči, ni bilo idej, ne mentorjev. Od tega so vsi po malem bežali. Pri-

peljati mlade v družino je morda lažji del, težje jih je zadržati, saj se moras z njimi precej ukvarjati. Hvala bogu, da je Matjaž Pretnar prevzel funkcijo koordinatorja za delo z mladimi in ob podpori celotnega UO ter drugih ribičev mladim organizira ribolov vsako soboto. Mlade vabimo nekajkrat letno na različne delavnice. Peljemo jih v ribogojnico, pa na ribolov na kak ribnik izven naše družine – na primer na ribnik Šmartno, ki ga upravlja RD Medvode, s katero tudi dobro sodelujemo. Ribolova se mladi zelo veselijo in se ga radi udeležijo. Trenutno imamo 15 mladih ribičev, kar je precejšen zalogaj.«

Dobro sodelujete z lokalno skupnostjo. Če sem prav opazil, skupaj z Loškim muzejem pripravljate nek zanimiv projekt. Za kaj točno gre?

»Moj petletni ribič, sin Jakob, gre velikokrat z mamico na Loški grad gledat zbirko živali. Nekoč sta povabila še mene, saj neke ribe nista poznala oziroma ni bila prav nič podobna sulcu, čeprav je tako pisalo. Preparat je bil iz obdobja med obema vojnama in že precej zdelan. V tistem času je sulec veljal za škodljivca in so ga bolj kot ne uničevali tako, da tudi pri prepariranju niso pokazali posebnega spoštovanja. S stanjem sem seznanil UO

in Matjaž Pretnar je omenil, da ima doma preparat sulca, na katerem se zgolj nabira prah in bi ga najraje podaril. Tako se je porodila ideja in ob 60-letnici smo sprejeli sklep, da bomo ribiči v celoti obnovili zbirko preparatov rib v Loškem muzeju. Gre zgolj za ribe, ki naseljujejo naše vode. Ob tokratni slovesnosti smo podarili preparat podusti. Edini pogoj članom, ki bi svoje ulove radi poklonili v ta namen je, da so trofejnih velikosti. Tako naj lipan ne bi imel manj kot 43 cm, mrena in klen ne manj kot 60 cm in tako naprej. Upam, da s projektom zaključimo do prihodnjega leta, ko muzej praznuje 80-letnico.

Odlično sodelujemo z občino in županom. Vedno nas povabijo k novim projektom, ki zadevajo tudi nas: obnova jezov, protipoplavna zaščita in podobno. S finančnim prispevkom so podprli tudi našo 60-letnico, za kar se jim zahvaljujem. Veseli smo, da se udeležujejo naših dogodkov in na ta način izkazujejo spoštovanje do našega dela.«

Kako kot predsednik držite članstvo skupaj? Videli ste, da ste podelili nekaj priznanj članom in podpornikom. Kako ocenjujete delo nekega ribiča, da mu podelite priznanje, predvsem pa, kakšna je vloga teh priznanj? Je to bolj med prijatelji ali predmet kakšne druge ocene?

V ribiško-lovskem domu se je slavlje nadaljevalo ob prigrizku.

Prireditev so popestrile flavtistke Glasbene šole Škofja Loka.

Na mladih svet stoji. Od leve: Urban, Klemen in Uroš, mladi člani UO RD Sora, ki tudi tokrat niso manjkali.

Na stenah doma je veliko preparatov sladkovodnih rib – od tistih velikih pa vse do najmanjših.

ribiške. Lovci in ribiči med seboj dobro sodelujejo in tako bo tudi vnaprej. Dom ima pestro zgodovino, med drugim je bila v pritličju nekaj časa ribogojnica, bil pa je tudi že poplavljen.

Po dobri uri prijetnega druženja so se ribiči počasi odpravili vsak na svoj

konec, organizatorjem pa je ostalo še nekaj dela s pospravljanjem.

Kaj zapisati na koncu? Znova se je pokazalo, da smo ribiči ponosni na svojo dediščino in delo, ki smo ga opravili sami in ga opravljamo še naprej. Tako je tudi prav, saj imamo marsikaj

pokazati. Treba se je namreč vprašati tudi, kakšne bi bile naše reke in ali bi v njih bilo kaj rib, če ne bi bilo opravljenih nešteto prostovoljnih delovnih ur članov ribiških družin.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

»Kriterij ocenjevanja morajo biti jasni, poenoteni in pa utemeljeni. Se pravi, da mora nekdo, ki je veliko naredil za RD in mi, recimo, ni najboljši po godu, kljub temu dobiti priznanje za svoje delo in obratno: lahko moj najboljši prijatelj ostane brez, če se ni izkazal z delom. Delo mora biti cenjeno. Pravičnost je nekakšno vezivo članstva, pa tudi motiv, da se dela več, kot je predpisano.

Moje vodilo je vedno bilo, da smo družina. So različni pogledi in obveznosti, upoštevati je potrebno utemeljena mnenja. Pomembno je, da gospodar natančno beleži opravljeno delo vsakega člana in tako v vsakem trenutku ve, pri čem je.

Tudi družabnost je ta, ki nas povezuje. Zelo sem ponosen na obnovo našega skromnega ribiškega doma. Vse je bilo obnovljeno v lanskem letu s prostovoljnimi delom članov družine. Take ljudi je potrebno javno pohvaliti, jim dati priznanje, da se ve, kdo je kdaj kaj dobrega naredil za RD. Na drugi strani pa je potrebno kdaj koga tudi ošteti.«

Kako ste zadovoljni s svojim delom v minulih petih letih?

»To morajo povedati drugi. Časa nikoli nimam dovolj. Imam mlado družino, predvsem pa službo, ki mi vzame precej

časa. Zelo sem zadovoljen z ekipo, ki mi pomaga in podpira. Vem, katere zadeve moram opraviti, katere pa lahko opravijo drugi, ki jim povsem zaupam. Marsikatero stvar naredijo bolje, kot bi jo sam. Manj sem zadovoljen s stanjem voda. Vse raziskave in evropski projekti kažejo, da se naše vode izboljšujejo, ampak rib je v vodi vedno manj. Ali torej ne znamo dobro meriti, ali pa je razlog drugje.«

Kaj vas v ribištvu najbolj veseli in kaj vas po drugi strani žalosti?

»Razhajanja med aktivnimi in neaktivnimi člani je že nekaj, kar mi ne da miru in v UO bomo tej problematiki v prihodnje namenili več pozornosti. Moti me tudi, da ribiči največkrat nismo stranka v postopku pri posegih v vodotoke in zato ne moremo pravočasno ukrepati za primerne zaščito rib. Dobro bi bilo, ko bi se pri načrtovanju del posvetovali z nami in bi se lahko izognili posegom recimo sredi drsti podusti in podobno. Drugače pa so moje izkušnje pozitivne.«

Kaj pomeni vaš slogan »Ribe so del naše družine in družino povezuje skrb!« Kaj ste mislili s tem?

»V družini skrbimo eden za drugega: otroci za svoje starše, kadar ti več ne zmorejo sami. Tako kot so starši skrbeli

zanje, ko so še rastle in se razvijali. Tako pride do medsebojnega zaupanja. Člani se med seboj družijo, se spoznavajo, si pomagajo in se spoštujejo. In zaradi skrbi do ostalih, tudi rib, prevzemajo odgovornost in delajo tako, kot bi delali zase. Ribiči smo žvižgači naših voda in rib, ki zase ne morejo govoriti in namesto njih govorimo mi. Rešujemo, kar se da. Smo veliki optimisti in se borimo proti pesimizmu. V nasprotnem primeru bi verjetno to zgodbo že zdavnaj zaključili.«

Omenili ste družino – petletnega Jakoba in soprogo. Vas pri vašem delu podpirata? Za ribiče vem, da Vas.

»Imam zlato soprogo, ki me razume in podpira. Drugače ne bi mogel delati. Sama pa se zaenkrat še ni navdušila za ribolov.«

Poleg vsega najdete, domnevam, še čas za ribolov?

»V zadnjem času si čas za ribolov kar vzamem. Tudi kakšen dan dopusta, če ne gre drugače. Je pa vse skupaj bolj omejeno, kot bi si želel. Ribolov je privilegij za opravljeno delo. Bistveno več časa namenim svojim kolegom in UO kot pa samemu ribolovu.«

Najlepša hvala za razgovor. Pri Vašem delu Vam želim tudi v prihodnje obilo uspeha!

Sto odstotkov

Mesec je naokoli. Znova sem pred praznim listom papirja, prazno ribiško mrežo in s prazno glavo. Vse je prazno, kar je do neke mere posledica nekaterih absurdnih dogodkov zadnjih mesecev, o katerih bom morda kaj več napisal ob drugi priložnosti, vsekakor pa so »Čudovite ribiške dneve« zagnili s sivo senco ... Pisanja pač ni mogoče enačiti s »štancanjem« podložk – z vsem dolžnim spoštovanjem do tega dela.

Razmišljam ... Zdaj že peto leto pišem v Ribiča, redno vsak mesec. V tem času se je nabralo kar nekaj pisanja. O njegovi kakovosti naj presojajo bralci. Eni pravijo, da je dobro, spet drugi, da bi bilo lahko tudi boljše. Pa morda več tega ali onega. V glavnem so bili odzivi ribičev, s katerimi sem se srečeval, pozitivni. Pa ne, da bi se hvalil, samo povem. Za ribiče pišem ... Vsem niti bog ne ustreže ...

Visoka voda

V prvih februarskih dneh je bila Sava pravo nasprotje tiste z začetka januarja. Visoka, rjavo obarvana voda je drla in s seboj nosila od drevesnih debel do vsemogočih plastičnih predmetov. Kam se v takih primerih umaknejo ribe? Ob pogledu na deročo rjavo vodo se zdi, kot bi v njej nič ne moglo preživeti. Kadar nastane resnejša ujma, vemo, da jih nekaj tudi žalostno konča, v glavnem pa se spretno prilagajajo nastalim razmeram tako, da si poiščejo primerno zavetje: zatečejo se v mirnejše predele, slepe rokave, pa tudi v mrtvice, če se toliko dvigne nivo vode.

Lova v visoki in obarvani vodi se v glavnem veselim, za kar imam dober razlog, saj sem se skoraj vedno dobro nalovil. Ribolov pa glede na motno in povišano vodo tudi ne terja ravno gverilskega pristopa. RIBE so po navadi pri kraju ali kje drugje v zavetju, kjer počakajo, da huda ura mine in se jim »zjasni«. Če jim ponudimo kaj disečega, kar zaznajo kot hrano, pa se ne branijo. Aromatična tésta in tésta na splošno so odlična rešitev za opisane razmere, pri katerih zaradi motnosti vode ribe vidijo slabše, jih pa vonj, ki ga nosi voda, nepogrešljivo pripelje do njih.

Testo si lahko vsak pripravi sam, saj je postopek preprost. Še preprosteje pa ga je kar kupiti v ribiški trgovini. To je sicer nekaj dražje, ima pa tudi svoje prednosti. Po navadi je to testo za izdelavo bojlijev, kar v večini primerov pomeni preverjen in dodelan izdelek. Poleg tega je testo primerno shranjeno v škatlicah po približno 150 gramov ali več, kar je primerna količina za

Na začetku februarja so bile vode visoke. Tudi Sava, kjer sem si obetal dober ulov. Stoodstotno.

najmanj en ribolov, največkrat vsaj za dva ali tri. Poleg tega je primerno konzerviran, kar pomeni, da ga lahko hranimo dlje brez bojazni, da bi se nanj naselila škodljiva plesen in ga pokvarila.

Kadar se odločimo, da si bomo testo pripravili sami, imamo kar pestro izbiro raznih vrst mok in drugih suhih ter tekočih dodatkov in sestavin. Precej bolj praktična možnost pa je, da ga izdelamo iz že pripravljene suhe mešanice za izdelavo bojlijev, ki so na voljo tudi v kilogramskem pakiranju. Ta količina zadostuje za dlje, odvisno od tega, kako pogosto lovimo. Kilogram vrhunske mešanice, v katero dodamo samo še jajca (lahko tudi tekoče dodatke, kot so aminokisljine, arome in podobno), nas bo v povprečju stala deset evrov. Lahko manj, lahko pa tudi precej več, kar je odvisno od proizvajalca in sestave mešanice.

Mešanico si lahko naredimo sami iz različnih sestavin. Ko sem še sam izdeloval bojlije, sem jih večinoma izdeloval iz lastnih mešanic. Sestavljanje suhe mešanice za izdelavo bojlijev je

kar zahtevno delo. Če ne drugje, se nepoznavanje lastnosti sestavin in nepazljivost pri dodajanju lahko maščujeta pri »rolanju«. Pri nakupu pripravljenih mešanic ni take bojazni. Kakorkoli že, vedno sem pustil nekaj testa, s katerim sem pri lovu obvil bojli na lasku, zaradi česar je postala vaba še privlačnejša, vsaj tako mislim. Vendar pa tu ne pišemo o boljnjih, ki jih je pred kuhanjem treba še oblikovati (rolati), temveč o testu kot vabi.

Tri vrste testa

Že decembra sem si pripravil tri vrste testa. Pri ribolovu sem jih nameraval uporabiti že takrat, a se ni izšlo in tako je imelo testo možnost, da je še dodatno dozorelo do februarskih visokih vod.

Ena od vrst testa, ki ga redno delam za ribolov pozimi, je navadno sirovo testo. Receptov je nešteto in prav vsak ribič ima svojega; nekaj podobnega kot pri polenti. Sam uporabim vsaj dva sira, od katerih je eden s plemenito plesnijo, ki testo še dodatno odišavi. Včasih dodam malo mleka v prahu in malo navadne bele moke. Takšno testo

Že decembra sem zamesil troje vrst testa: sirovo, testo iz moke rakcev (Krill) in iz mešanice The source. Potem pa nisem šel na ribolov in testo je počakalo do februarja. Med tem je dodatno dozorelo in pridobilo nekaj plesni.

dodatek (lahko tudi konzervans, če delamo večjo količino), dobro premešamo in počasi dodajamo še suho zmes. Gnetemo do zelene gostote, potem zavijemo v plastično folijo ter shranimo na hladno do uporabe. Kadar ne dodamo konzervansa, delajmo manjše količine, le za dan ali dva ribolova. Lahko pa testo razdelimo na manjše količine, primerne za en ribolov in vse skupaj zamrznemo.

Testo številka 3 sem izdelal iz pripravljene mešanice **Krill** (Sticky baits). To so izredno hranljivi drobni rakci, zato so izdelki oz. vabe, ki imajo v svoji sestavi moko iz njih, za ribe zelo privlačni. Moka iz teh rakcev je zato tako ali drugače pomembna sestavina prenekaterih mešanice za izdelavo boljijev ali sipke krme. Mešanica je pakirana po 400 g (stane slabih 14 evrov), zraven pa je priložena posodica s tekočim dodatkom in navodila za pripravo. Mešanica je namenjena izdelavi boljijev, ki so nekoliko trši od običajnih in zato dlje obstojni v vodi. Zaradi te lastnosti se odlično izkažejo kot vaba na lasku.

Zelo lovno testo lahko izdelamo iz različnih zmesi. Ena od možnosti so običajne praškaste krme, ali pa zmesi za izdelavo boljijev. Lahko kupimo tudi že pripravljeno testo.

Po navadi s testom obvijem boljji na lasku, lahko pa ga postavim tudi neposredno na trnek. Oboje je zelo lovno, posebno v visoki in motni vodi.

povsem zadostuje, lahko pa ga oplemenitimo z dodajanjem tekoče arome sira in začimb, kot so česen, kurkuma in druge. Na tako testo se posebno rada odzove klen in mrena. Priprava je nadvse preprosta: v posodo naribamo ali nadrobimo zeleno količino sirov in dodatkov ter vse skupaj pregnetemo do gladkega. Pripravljeno testo zavijemo v plastično folijo in ga postavimo na hladno, kjer počaka do ribolova.

Drugo testo sem zamesil iz mešanice za izdelavo boljijev **The source** (Dynamite baits). V priročnem kilogramskem pakiranju (cena okoli 10 evrov) sem dobil še tekoči dodatek za ojačitev okusa. Mešanica različnih kakovostnih vrst ribje moke, Robin Reda, mlečnih proteinov in različnih vrst moke rastlinskega izvora ter še nekaterih dodatkov s podpisom znamenitega kraparja z Otoka, Terryja Hearnja, je del moje občasne »oborožitve« že vse od leta 2004, ko sem v Avstriji kupil kilogram-

sko mešanico za izdelavo boljijev. Kupil bi si tudi boljije, pa jih takrat ni bilo v prodaji. Potem sem žal že pokojnega lastnika ribiške trgovine Blinker šport iz Maribora Ljuba Trnovška toliko časa gnjavil, da jih je nabavil. Kupil sem jih deset kilogramov in z njimi pričakovano dobro lovil. Ne čudežno, ampak dobro. Krapji na Šmartinskem jezeru so se okoli njih vse bolj zbirali, čeprav je bilo moje krmiljeno mesto z vseh strani obkoljeno s krmišči, na katera so ribiči redno dovažali krmo. Nekateri so zgojili krmili in si pripravljali mesto za vikend ribolov. V spominu so mi ostale številne boje v obliki belega stiropora, ki so označevale taka mesta. Število ujetih rib in njihova teža so iz dneva v dan večali in kdo ve, kje in kako bi se končalo, če bi lahko lovil dlje kot slabe štiri dni. Začelo se je pri trikilogramskih in končalo pri desetkilogramskih ter vse vmes. V posodo ubijemo jajce, ga nekoliko razžvrkljamo, dodamo tekoči

Količina zadostuje za dlje, če testo uporabljamo zgolj za ovijanje vabe na lasku, in nekoliko manj, če ga postavimo neposredno na trnek. Ima izrazit vonj, gladko sestavo in se lepo oblikuje. Testo naredimo na enak način kot prejšnje oz. upoštevamo priložene napotke za izdelavo. Pripravljeno testo zavijemo in do uporabe postavimo na hladno.

Glede sipke krme je treba zapisati, da tudi iz nje lahko naredimo zelo učinkovito testo za ribolov. Pri tem je znamka krme bolj ali manj nepomembna, seveda pa je bolje uporabiti boljše in preverjene mešanice, ki so tudi nekoliko dražje. Ena takih in daleč ne edina je Baitch tech Super G Green. Za kilogram je treba plačati slabih šest evrov, iz tega pa naredim kar lepo kepa testa, ki ga ribe dobro sprejemajo. Ni pa nujno porabiti celotne količine za izdelavo testa. Temu lahko namenimo

Nadaljevanje na strani 63

RIBIŠKI INFORMATOR

1 – 2019

R I B I Š K A Z V E Z A S L O V E N I J E

Na podlagi 25. člena Statuta Ribiške zveze Slovenije je upravni odbor RZS na seji dne 6. decembra 2018 sprejel

PRAVILNIK o tekmovanjih v sladkovodnem športnem ribolovu

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(predmet urejanja)

Ta pravilnik ureja vprašanja, ki se nanašajo na organizacijo tekmovanj ali posamezne tekme in so skupna za vse discipline v sladkovodnem športnem ribolovu (v nadaljevanju: SŠR): lov rib s plovcem (v nadaljevanju: LRP), lov krapov z obtežilnikom (v nadaljevanju: LKO) in lov rib z umetno muho (v nadaljevanju: LRM).

2. člen

(organizatorji tekmovanj)

Tekmovanja in posamezne tekme so lahko organizirana:

- na ravni ribiških druženj (v nadaljevanju: RD) ali
- na ravni ZRD ali ribiških območij, ki jih za potrebe izvedbe državnega prvenstva v okviru posamezne discipline oblikuje Ribiška zveza Slovenije (v nadaljevanju: RZS) ali
- na ravni RZS.

II. REGISTRACIJA TEKMOVALCEV, PRESTOPNI ROK IN TEKMOVALNA SEZONA

3. člen

(registracija tekmovalcev)

Tekmovalke in tekmovalci (v nadaljevanju: tekmovalci) vseh kategorij morajo biti registrirani pri RZS in vpisani v register športnikov Slovenije, ki ga vodi Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (v nadaljevanju: OKS–ZŠZ). Imeti morajo opravljen ribiški izpit. Izjeme so otroci do 15. leta starosti (kategorija U-15) in mladinci do 20. leta starosti (kategorija U-20).

Tekmovalci, ki tekmujejo v članskih kategorijah za državna prvenstva morajo opraviti tudi izpit za sodnika na tekmah ustrezne discipline SŠR ali najnižji trenerski izpit po verificiranih programih in izvajalcih.

Tekmovalec je lahko registriran za RD, katere član je, in sme tekrovati samo za tisto RD, za katero je registriran. Vsak tekmovalec mora podpisati registracijsko prijavo, ki poleg vrste osebnih in drugih podatkov vsebuje tudi strinjanje z namenom njihove obdelave in njihovimi obdelovalci.

Registracija tekmovalcev je v terminu od 1. do 31. januarja v letu za tekoče leto. Zahtevek za registracijo opravi RD, za katero bo tekmovalec tekmoval. RZS registriranemu tekmovalcu za vsako leto posebej izda tekmovalno izkaznico ali podaljša njeno veljavnost na predpisani način.

V postopku registracije tekmovalcev v članski konkurenci je RD dolžna plačati registracijsko takso. Znesek registracijske takse za vsako leto posebej predlaga tekmovalna komisija (v nadaljevanju: TK) RZS upravnemu odboru RZS (v nadaljevanju: UO). Registracijsko takso se zaračunava ločeno za vsako disciplino SŠR posebej. Če tekmovalec tekmuje v dveh ali treh disciplinah, RD zanj vplača tudi toliko registracijskih taks.

Tekmovalec ni registriran, če zanj ni poravnana registracijska taksa in ne sme tekrovati na nobeni ravni ribiških tekmovanj.

Če je tekmovalcu izrečen ukrep prepovedi ribolova ali je v kateri od RD suspendiran kot tekmovalec, mu registracija ne velja tako dolgo, dokler mu ne poteče izrečeni ukrep.

4. člen

(prestopni rok)

Prestopni rok za tekmovalce je v decembru pred tekmovalno sezono, za katero ga RD namerava registrirati in sicer tako, da tekmovalec o svoji odločitvi obvesti RD, za katero je tekmoval zadnjo tekmovalno sezono, zahteva tekmovalno izpiznico in jo izroči novi RD, za katero želi tekrovati, ta pa kopijo pošlje skupaj z registracijskim zahtevkom na RZS.

5. člen

(tekmovalna sezona)

Tekmovalna sezona, traja koledarsko leto od 1. 1. do 31.12. .

III. ORGANIZACIJA TEKMOVANJ IN RAZPISI TEKEM

6. člen

(organizacija tekmovanj)

Tekmovanja za državno prvenstvo v vseh kategorijah organizira RZS s pozivom RD za oddajo vlog za izvedbo ene ali več tekem.

Za izvedbo tekme lahko kandidira RD, ki zagotovi tekmovalno traso posebej za ta namen opredeljeno in označeno v ribiško-gojitvenem načrtu.

RD, ki ni poravnala svojih finančnih obveznosti (članskih ali drugih) do RZS, ne more kandidirati, niti biti izvajalka nobene tekme za državno prvenstvo tako dolgo, dokler ne poravnava obveznosti do RZS oziroma ji UO RZS ne odobri odlog plačila.

Če posamezna RD ni poravnala članskih ali drugih finančnih obveznosti do RZS, se njeni tekmovalci ne morejo udeležiti tekmovanja tako dolgo, dokler RD ne poravnava obveznosti do RZS oziroma ji UO RZS ne odobri odlog plačila.

O izvajalcih in koledarju tekem za državno prvenstvo na predlog TK do konca januarja za tekočo tekmovalno sezono dokončno odloči UO RZS, ki ob izboru izvajalcev poleg kriterijev, ki veljajo za tekmovalne trase, upošteva načelo, da je v prednosti pri izbiri za izvajalca RD, ki ima tekmovalno ekipo v tisti disciplini.

Višino startnine, ki jo morajo posamezne ekipe ali posamezniki plačati izvajalcu tekme, predlaga TK RZS v potrditev UO RZS pred začetkom tekmovalne sezone.

Organizacijo drugih ribiških tekmovanj ali posameznih tekem organizatorji iz 2. člena opredelijo s sprejemom letnega koledarja ribiških tekem, iz-

vajalci pa z razpisom za posamezno tekmo, iz katerega morajo biti poleg višine startnine razvidni tudi podatki iz 8. člena tega pravilnika.

7. člen (razpis)

Izvajalec tekme mora najmanj sedem dni pred tekmo z razpisom obvestiti predvidene sodelujoče tekmovalce ali ekipe RD o kraju, času, zbirnem mestu, glavnih značilnostih tekmovalne trase, o naseljenosti in vrstah rib, ki živijo v tej vodi, in pogojih za uradni trening.

IV. IZVEDBA TEKME

8. člen (izvajalec)

Izvajalec tekme je RD, ki:

- je odgovorna za primerno pripravo trase,
- mora v skladu s predpisi prijaviti tekmo pristojnim organom in zagotoviti prvo pomoč ob trasi,
- zagotovi sektorske in startne sodnike,
- mora zagotoviti primeren prostor za izvedbo žrebanja in za izračun rezultatov,
- je dolžna seznaniti tekmovalce, da tekmujejo na lastno odgovornost,
- ni dolžna nezgodno zavarovati tekmovalcev in njihove opreme,
- ne sme organizirati ali dovoliti prodaje alkoholnih pijač ob tekmovalni trasi ali na njej.

9. člen (obeleževanje prireditve)

Na mestu razglasitve rezultatov tekme in podelitve posameznih odličij je na vseh tekmah državnega prvenstva izvajalec tekme dolžan izobesiti državno zastavo in zastavo organizatorja ali izvajalke ali občine v kateri je tekma.

Na sklepnih prireditvah državnega prvenstva mora izvajalec pred razglasitvijo končnih rezultatov državnega prvenstva in podelitvijo odličij za skupno razvrstitev, poskrbeti še za predvajanje slovenske himne.

V primeru izvedbe enodnevnega ali dvodnevnega državnega prvenstva (starostne kategorije: pod 15 let (U-15), pod 20 let (U-20) ali pod 25 let (U-25), mora izvajalec pred začetkom prvega tekmovalnega dne pripraviti otvoritveno svečanost z dvigom slovenske zastave in pripraviti kratek otvoritveni protokol z igranjem slovenske himne.

10. člen

(organi tekme in njihovo imenovanje)
Tekmo vodijo naslednji organi:

- delegat,
- glavni sodnik,
- sektorski sodniki,
- startni sodniki,
- vodja ekipe,
- komisar lige in,
- sodniški kolegij.

Delegata in glavnega sodnika imenuje, skladno z vrsto tekmovalca, za vsako tekmo, ki velja za državno prvenstvo, na predlog TK, UO RZS pred začetkom posamezne tekmovalne sezone, med tekmovalcem pa izjemoma le zamenjave, ki so potrebne iz subjektivnih ali objektivnih vzrokov. Delegat in glavni sodnik morata imeti opravljen izpit za državnega ribiškega sodnika.

Sektorske in startne sodnike imenuje izvajalka tekme. Sektorski sodnik mora imeti izpit za državnega sodnika, startni sodnik pa izpit za družinskega sodnika. Vodjo ekipe imenuje RD, za katero ekipa tekmuje.

Komisarja lige imenuje TK RZS.

Sestavo sodniškega kolegija določa ta pravilnik.

Tekmo na ravni ribiške družine vodita delegat in glavni sodnik, ki jih določi organizatorica tekmovalca, opravljata pa tudi naloge sektorskega in startnega sodnika.

11. člen

(naloge delegata)

Delegat:

- ugotovi primernost in pripravo tekmovalne trase in sprejme odločitev o tekmi,
- pregleda registracijo prijavljenih tekmovalcev,
- žreba zaporedje žrebanj in nato nadzira žrebanje skladno s pravili posamezne vrste tekmovalca,
- nadzira izvedbo in organizacijo tekme v celoti,
- opozori glavnega sodnika na morebitne nepravilnosti,
- verificira dnevnik tekme,
- napiše poročilo o tekmi in ga dostavi na RZS skupaj z dnevnikom tekme in izračunom rezultatov.

Delegat v poročilo s prve tekme v ligi vpiše ali so vodje ekip izvolili svojega predstavnika v sodniški kolegij samo za to tekmo ali za vse tekme v konkretni ligi.

12. člen

(naloge glavnega sodnika)

Glavni sodnik na tekmi vodi naslednji dokumenta:

- startni list,
- dnevnik tekme.

Dnevnik tekme izpolni glavni sodnik

v dvojniki ali pa uporabi računalniško obliko vodenja podatkov in izračunavanja rezultatov na enotnem obrazcu posamezne discipline. Dnevnik tekme poleg njega podpiše tudi delegat.

Po končani tekmi glavni sodnik odda prvi izvod dnevnika z izračunanimi rezultati delegatu RZS, kopijo pa izvajalcu tekme. Izvajalec poskrbi za distribucijo rezultatov tako, da jih pošlje tekmujočim ribiškim družinam in tekmovalcem, ki tekmujejo kot posamezniki in sicer najkasneje v treh dneh po končani tekmi.

V primeru pritožbe, ki je dovoljena samo po določenih tega pravilnika, glavni sodnik po potrebi pripravi nov izračun rezultatov, ki ga prav tako izroči delegatu in izvajalcu tekme.

Glavni sodnik:

- vodi startno listo in dnevnik tekme,
- vodi delo sodniškega kolegija,
- nadzira delo sektorskih in startnih sodnikov,
- pred tekmovalcem preveri število, ustreznost in kalibracijo meril (tehtnice, merilna korita),
- sme izključiti tekmovalca s tekme,
- pripravi končni izračun doseženih rezultatov in jih skupaj z dnevnikom tekme tudi podpiše ter preda delegatu in izvajalcu tekme.

13. člen

(naloge sektorskega sodnika)

Sektorski sodnik:

- napoti tekmovalce na startna mesta,
- nadzira delo startnih sodnikov,
- nadzira potek tekme v sektorju,
- izreka opomine in podeljuje rumene oz. rdeče kartone,
- sodeluje v delu sodniškega kolegija.

14. člen

(naloge startnega sodnika)

Startni sodnik:

- usmeri tekmovalca na startno mesto,
- nadzoruje tekmovalca med ribolovom,
- opozarja tekmovalca na morebitne kršitve,
- nadzira ulov do tehtanja.

15. člen

(naloge vodje tekmovalne ekipe)

Vodja tekmovalne ekipe:

- prijavi ekipo na tekmo,
- skrbi za športno obnašanje svojih tekmovalcev,
- žreba v imenu ekipe in posameznih tekmovalcev,
- svetuje svojim tekmovalcem,

- sme vstopiti v tekmovalni prostor, vendar tako, da ne moti sosednjih tekmovalcev,
- tekmovalcem sme s soglasjem startnega sodnika prinašati osvežilno brezalkoholno pijačo.

16. člen

(naloge komisarja lige)

Komisar lige skrbi za administrativno vodenje vseh tekem določene lige in za redno objavo skrajšanih zapisov tekem, rezultatov tekem in odločitev pritožbenih organov na spletnih straneh RZS v tekoči tekmovalni sezoni.

17. člen

(sodniški kolegij)

Sodniški kolegij sestavljajo:

- glavni sodnik,
- sektorski sodniki,
- predstavnik izvajalca tekme in
- predstavnik vodij tekmovalnih ekip, ki ga vodje izvolijo pred posamezno tekmo ali pred začetkom prve ligaške tekme za vso tekmovalno sezono. Sodniški kolegij odloča praviloma s konsenzom, sicer pa z večino glasov. V primeru enakega števila glasov za in proti odloča glas glavnega sodnika. Kadar sodniški kolegij rešuje pritožbe, ki so vezane na organizacijo ali izvedbo tekme, se sodniškemu kolegiju pridruži še delegat.

18. člen

(dolžnosti tekmovalca)

Tekmovalec mora:

- dokazati na začetku tekme veljavno registracijo za tekmovalno sezono tako, da predloži tekmovalno izkaznico, če delegat to zahteva od njega,
  - upoštevati tekmovalni in ribiški etični kodeks,
  - upoštevati določila o športnem ribolovu, po tem tekmovalnem pravilniku ali po pravilih tekmovalne discipline in prilagoditi način ribolova tem aktom,
  - upoštevati dodatna navodila in zahteve izvajalca tekme, če jih je ta sporočil v razpisu tekme,
  - prilagoditi svoje gibanje v tekmovalnem prostoru tako, da ne povzroča hrupa ali kako drugače ovira drugih tekmovalcev,
  - odpenjati ribe in jih spuščati v mrežo ali vračati v vodo v skladu z ribiško etiko, — loviti samo v svojem tekmovalnem prostoru.
- Tekmovalec med tekmo ne sme:
- sprejemati pomoči drugih,
  - zapuščati svojega tekmovalnega prostora brez vednosti startnega sodnika,
  - uporabljati prepovedanih substanc v ribji hrani ali vabah,

- žaliti drugih tekmovalcev, sodnikov, predstavnikov izvajalca ali predstavnikov organizatorja,
- uživati alkoholnih pijač ali prepovedanih substanc,
- sugerirati sodnikom težo oziroma velikost lastnega ulova ob tehtanju oziroma merjenju.

19. člen

(uživanje prepovedanih substanc)

Na tekmah je prepovedano uživanje alkoholnih pijač ali drugih prepovedanih substanc. Listo prepovedi vsako leto objavi OKS-ZŠZ. Ta prepoved velja v času tekmovanja tudi za predstavnike organizatorja, izvajalca in vse udeležence tekme.

V. RAZGLASITEV REZULTATOV IN REŠEVANJE PRITOŽB

20. člen

(objava rezultatov)

Po izračunu glavni sodnik izobesi rezultate za 15 minut na vpogled za odpravo morebitnih napak prepisovanja ali izračuna. Zahteve za popravek matematičnih in slovničnih napak ne štejejo kot pritožba.

Če ni pritožbe, delegat tekme po preteku tega časa razglasi rezultate za uradne.

21. člen

(razglasitev rezultatov ter podelitev pokalov in medalj)

Po izteku pritožbenega roka iz 22. člena tega pravilnika oziroma po tem, ko sodniški kolegij odloči v skladu s 1. odstavkom 25. člena o morebitni pritožbi, delegat razglasi rezultate tekme kot dokončne.

Če nihče od pritožbenih strank ne napove pritožbe na drugostopenjski organ, delegat v sodelovanju s predstavnikom izvajalca podeli priznanja in medalje.

Pokale in medalje za DP za ves niz tekem podeli po zadnji tekmi v nizu član UO RZS najboljši ekipi, njenim članom in najboljšim posameznikom.

22. člen

(pritožba in plačilo takse)

Pritožba je lahko ustna, če se nanaša na dolžino palic, na količino ribje hrane, na količino ali vrsto vab, na način ribolova, na postavitve tekmovalca ip.. Pritožbo poda upravičenec sektorskemu ali glavnemu sodniku že med pripravo na tekmo ali med tekmo samo. Sodnik ustno pritožbo vpiše oz. označi na tekmovalni karton.

Če pride do kršitev tekmovalnih pravil in predpisov, ki se nanašajo na orga-

nizacijo ali izvedbo tekme, ali zaradi izrečenega disciplinskega ukrepa, lahko prizadeti izroči pisno pritožbo delegatu tekme takoj ali najpozneje 15 minut po razglasitvi rezultatov ob vplačilu takse v višini 100 €. Pri ekipnem tekmovalstvu sme pritožbo podati le vodja ekipe.

Plačana taksa se pritožniku vrne v primeru, da s pritožbo uspe, v nasprotnem primeru pa jo delegat nakaže na TRR RZS na sklic, na katerega se stekajo registracijski zneski konkretne tekmovalne discipline. Plačano takso delegat zabeleži v poročilo o tekmi, RZS pa mu pošlje potrdilo o vplačilu.

23. člen

(odločanje o pritožbi)

Sodniški kolegij iz 17. člena odloči o pritožbi v 30 minutah po objavi rezultatov v skladu s tem pravilnikom in pravili, ki veljajo za posamezno disciplino. Na odločitev sodniškega kolegija je možna pritožba na TK RZS, v roku osem dni po sprejemu pisnega sklepa. Taksa za pritožbo znaša 200 €. Pritožnik jo vplača na TRR RZS na sklic, ki velja za registracijo konkretne tekmovalne discipline. Dokazilo o plačilu pritožbene takse pritožnik pošlje skupaj s pritožbo na RZS in jo naslovi na TK.

Drugostopenjski organ s pisnim sklepom dokončno odloči o pritožbi. TK mora odločiti o pritožbi praviloma še pred naslednjo tekmo. TK obravnava samo tiste pritožbe, za katere je bila plačana pritožbena taksa, ki jo računovodstvo RZS vrne v primeru pozitivno rešene pritožbe.

Pritožbeni instanci svoje sklepe objavita javno.

VI. SANKCIJE IN NJIHOVO IZREKANJE

24. člen

(sankcije izvajalcu ali organu tekme)

Zaradi kršitve določb tega pravilnika ali pravil posameznih tekmovalnih disciplin, ki se nanašajo na organizacijo in izvedbo tekme za državno prvenstvo, ugotovljenih na podlagi obravnavanih pritožb in prejetih poročil o tekmi, lahko TK s pisnim sklepom izreče izvajalcu tekme ali organom, ki tekmo vodijo:

- suspenz do dokončne odločitve o sankciji, vendar za največ 3 mesece,
- opomin,
- prepoved opravljanja funkcije v tekoči ali še naslednji tekmovalni sezoni,

— odvzem izvedbe že dodeljenih tekem ali izvedbo tekem v naslednji tekmovalni sezoni.

Če gre za hude nepravilnosti, TK ob izreku sankcije razveljavi tekmo in razpiše nadomestno.

Pred izrekom sankcije, razen začasnega suspenza, je potrebno prizadetemu omogočiti, da poda zagovor, razen če ga le-ta izrecno odkloni ali če se neopravičeno ne odzove povabilu na zagovor.

Zoper sklep TK je v osmih dneh od prejema dopustna pisna pritožba, o kateri dokončno odloči UO RZS.

O izrečenem ukrepu RZS obvesti izvajalca tekme in RD, katere član je organ tekme.

25. člen

(sankcije tekmovalcu ali ekipi)

Če tekmovalac ne upošteva dolžnosti iz 20. člena tega pravilnika, mu sektorski sodnik izreče opomin in sicer tako, da mu pokaže rumeni karton ter zabeleži izrečeni opomin v tekmovalni karton in z odločitvijo seznaniti glavnega sodnika.

Če tekmovalac, kateremu je že bil izrečen opomin, stori novo kršitev ali ponovi staro, zaradi katere mu je bil že izrečen ukrep, mu sektorski sodnik izreče drugi opomin in podeli rdeči karton ter ga zabeleži v tekmovalni karton. Takoj mora o tem obvestiti glavnega sodnika, ta pa izključi tekmovalca s tekme.

Zaradi kršitev določb, ki se nanašajo na uporabo ribje hrane in vab oziroma prepovedanih substanc v njih ali zaradi uživanja prepovedanih substanc med tekmo, sektorski sodnik podeli takoj rdeči karton, ga zabeleži v tekmovalni karton in o tem obvesti glavnega sodnika, ki tekmovalca izključi s tekme.

Tekmovalca, ki je bil v tekmovalni sezoni v istem tekmovalnem sistemu dvakrat izključen iz tekme, TK RZS suspendira iz tekmovalnega sistema za nadaljnji dve leti, upoštevaje datum druge izključitve.

Rezultate s tekme, ki jih je dosegla kaznovana ekipa ali njen tekmovalac, se upošteva tako, kot je določeno v pravilih o tekmovanjih v posamezni disciplini.

VII. POSEBNA PRAVILA

26. člen

(invalidska tekmovanja)

Tekme v lovu rib s plovcem za invalide (v *nadaljevanju*: LRPI) vključno z vsa-koletnim državnim prvenstvom so v organizaciji posameznih področnih

invalidskih zvez oziroma Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijskega komiteja (v *nadaljevanju*: ZŠIS–POK). Izvedbo posameznih tekem lahko izpeljejo tudi RD, ki imajo ustrezne pogoje in ki sodelujejo z invalidskimi organizacijami v območju svojega delovanja.

Vsa tekmovanja invalidov vključno z državnim prvenstvom so ločena v dve kategoriji in sicer na invalide, ki so pretežno na vozičkih in so člani društev paraplegikov, in na kategorijo delovnih invalidov, ki so člani društev invalidov.

Ribič invalid, ki želi tekrovati na teh tekmah, mora biti obvezno član enega izmed slovenskih invalidskih društev oziroma društev paraplegikov.

Ribič invalid, ki želi nastopiti v izboru za invalidsko reprezentanco Slovenije v disciplini LRPI, mora biti tudi član ene od RD. RD mora najkasneje en teden pred kvalifikacijsko tekmo za uvrstitev v reprezentanco opraviti tekmovalno registracijo člana na RZS.

Trener invalidske reprezentance Slovenije ne sme vabiti na izbirno tekmo za uvrstitev v ekipo ribičev, ki niso člani ene od RD in niso registrirani tekmovalci.

Vsa tekmovanja v LRPI potekajo po pravilih Pravilnika Mednarodne federacije za športni ribolov v sladkih vodah (v *nadaljevanju*: FIPS-ed) za invalide.

27. člen

(uporaba drugih predpisov)

Vprašanja, ki niso urejena v tem pravilniku, so urejena v pravilih za vsako posamezno tekmovalno disciplino.

V primeru, da so pravila Mednarodne konfederacije za športni ribolov (CIPS) oziroma njenih federacij (Fips-ed ali FIPS-Mouche) strožja od določb tega pravilnika in na njegovi podlagi izdanih pravil, se jih neposredno uporablja.

28. člen

(financiranje)

Vse tekme, na katere se nanaša ta pravilnik, se financira iz startnin. Startnina zajema poleg odškodnine za uporabo tekmovalne trase tudi sredstva za kritje logistike, nabavo priznanj, pokalov in medalj ter plačila prehrane (topli obrok) udeležencem posamezne tekme.

Znesek zbran z registracijskimi taksami za registracijo tekmovalcev se porabi za izvedbo državnih prvenstev in potrebe reprezentanc.

Stroške nabave pokalov in medalj za naslove državnih prvakov za vse kategorije krije organizator državnih prvenstev (RZS). Prav tako RZS krije

stroške delegatov, glavnih sodnikov in komisarjev lig, ki sodelujejo na tekmah za DP.

VIII. SPONZORSTVO

29. člen

(sponzoriranje ekipe ali posameznika)

Ekipe in posamezniki, ki nastopajo na tekmah, ki veljajo za DP, lahko poleg imena družine, za katero tekmujejo, nosijo tudi imena in oznake sponzorjev, vendar se oznak ali imen ne vpisuje v uradna poročila.

30. člen

(sponzoriranje državne reprezentance)

Sponzorske pogodbe za reprezentance, ki sodelujejo na mednarodnih tekmovanjih, sklepa predsednik RZS v skladu s Pravilnikom o reprezentancah.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

(izvajanje posameznih določb pravilnika)

Izpit iz 2. odstavka 3. člena tega pravilnika morajo tekmovalci opraviti najkasneje v petih letih od sprejema tega pravilnika.

Določbe o registraciji tekmovalcev, ki ne sodelujejo na tekmah za državno prvenstvo, se začne izvajati v tekmovalni sezoni za leto 2011.

32. člen

(prenehanje, začetek veljavnosti in razlaga pravilnika)

Z uveljavitvijo tega pravilnika, preneha veljati Pravilnik o tekmovanjih v lovu rib, ki ga je sprejel UO RZ Slovenije 8. decembra 2009.

Ta pravilnik začne veljati, ko ga sprejme UO RZS in objavi na spletni strani RZS oziroma v glasilu Ribič.

Razlaga določil tega pravilnika je v pristojnosti UO RZS.

Predsednik RZS:
dr. Miroslav ŽABERL

Nadaljevanje s strani 58

le manjši del mešanice, medtem ko preostalo količino porabimo za krmljenje v obliki kep ali s krmilnikom, dodajanje cenejši mešanici itn. Tak način se dobro izkaže predvsem pri lovu krapov v ribnikih, pa tudi pri večini drugih rib. Testo lahko naredimo kar na ribolovu – suhi krmi dodamo zelo majhno količino vode in maso pregnetemo do zelene gostote. Omenjena krma je fine granulacije brez večjih delcev, kakršno imam za izdelovanje testa najraje. Zlasti kadar nameravamo testo uporabiti za ovijanje vabe na lasku, lahko vsebuje

Mrene so borbene in se, zapete na trnku, zlepa ne vdajo. Kadar so vode visoke, jih lovim še najraje.

tudi večje delce. Iz povsem praktičnega razloga je tako testo manj primerno za namestitvev neposredno na trnek. Pri zaseku bi se konica trnka lahko zapičila v tak delec in od ulova lahko ne bi bilo nič.

Pripravljenno testo je dovolj čvrsto za na trnek ali plašč okoli vabe, če pa želimo bolj čvrsto maso, dodamo jajce, ki bo mešanico povezal v še bolj »plastično« gmoto, s katero bo užitek delati. Kadar suhi zmesi dodajamo vodo in kateri tekoči dodatek, ju najprej med seboj dobro premešamo in pustimo nekaj časa stati tako kot pri pripravi sipke krme. Potem naredimo preizkus ustreznosti: odvezamemo za oreh velik del in ga gnetemo. Če je ustrezno, ju zamesimo v testo, ga zavijemo in shranimo. Na splošno velja, da imajo posebno krapu raje mehkejšo vabo. Med lovom lahko nekaj kroglic testa vržemo na mesto lova in tako spodbudimo ribe k bolj sproščnemu hranjenju. Prednost uporabe sipke krme za izdelavo testa je pestra izbira in razmeroma dostopne cene.

Kepico testa na lasku ali na trnku lahko povaljamo v suhi zmesi, ki se nanj prime, drobtinice pa v vodi odpadajo in privabljajo ribe. Kepico testa lahko povaljamo tudi v drobnih briketih (testo lahko izdelamo tudi iz različnih briketov), lanenih otrobih in podobnem. Vsekakor sta vaba in njen

način namestitve na trnek osebna presoja vsakega posameznika, izbira pa je vsogamna.

Kaj pa ribe?

Z njimi je pač tako, da jih siliti ne gre. Najboljši recept je, da najprej ugotovimo, kje so in jim šele potem ponudimo vabo. Pri iskanju rib se zanašamo na vid, izkušnje s posameznim ribolovnim mestom in intuicijo. Za ugotavljanje prisotnosti rib s pomočjo vida mora biti voda kolikor toliko bistra; takrat bomo podusti, mreene, klene in drugo gotovo opazili. Posebno podusti se rade izdajo z odbleski telesa, ko s kamnov

Za ribičevo zadovoljstvo ni nujno, da so mreene zelo velike. Take srednje velikosti, tam okoli dva kilograma, so še najbolj »hude«.

strgajo alge ali lovijo ličinke. V visoki in kalni vodi pa je nekoliko drugače; pomagajo dotedanje izkušnje ribolova v takšnih razmerah.

Včasih sem pri ribolovu v povišanih in kalnih vodah (pa tudi sicer) na trnek še najraje postavil navadno glisto ali deževnika. Ta droben, migajoči proteinski zalogaj so ribe – posebno mreene – kljub kalni vodi zelo hitro našle in ga brez zadržkov pobrale. Deževnika ali navadno glisto iz gnoja pobere večina belih rib, pa tudi plenilke, kot so navadni ostriz, ščuka in seveda som. Šop deževnikov je zanj poslastica in samo bog ve, koliko somov je doslej to svojo slabost plačalo z glavo. Zadnja leta se bolj kot ne izogibam uporabi deževnikov. Ne povsem, v glavnem pa. Še posebno, če jih ne uporabim takoj in jih nekaj časa krmim, se nanje navežem do take mere, da jih izpustim ob prvi primerni priložnosti. V glavnem je to spomladi, potem ko sem jih krmil vso zimo. Neverjetno je, kako bliskovito izginejo v zemljo – le obrneš se in ni nobenega več na površju. Sladka svoboda ...

Včasih smo, vsaj kar zadeva Savo, lovili – če odmislim vedno priljubljeni kruh – predvsem na kompostnike, ki smo si jih nabrali neposredno pred ribolovom na nahajališčih ob reki. Na glisto rib ni treba posebej navajati, zato tudi predhodno krmljenje ni bilo

potrebno. Ni škodilo, a šlo je tudi brez. Ni naključje, da je aroma deževnika ali glist tako zelo priljubljena.

Nekoč sem v visoki in skorajda čokoladno rjavi Savi lovil ribe na mestu, kjer zdaj zaradi zarastlega brega to ni več mogoče, spremenila pa se je tudi struga. Obupno kalna voda me ni odgnala in poskusil sem z glisto na trnku. Vaba je poletela v vodo, ki jo je nesla kakih 20 m nizdol ter jo odložila neposredno ob breg. Tam se je za nekaj sekund umirila, čemur je sledil krepak in odločen udarec. Nepričakovano zadovoljstvo je trajalo precej časa, ujetih rib (mreen) pa nisem niti štel. In vse

skupaj se je zgodilo povsem naključno, ko sem že skorajda odmisllil ribolov. Od takrat redno lovim v visokih vodah in kar uspešno. Zgodilo se je tudi, da ves dan nisem imel niti prijema.

Dve ničli

V prvem tednu februarja sem jo samozavestno mahal na ribolovno mesto ob narasli Savi. V mislih sem se že videl z zakrivljeno palico pri utrujanju borbene mreene. Pripravil sem si približno ¾ kg sipke krme, ki sem ji dodal še nekaj manjših briketov. Lovil sem zgolj z eno ribiško palico, čeprav sta dovoljeni dve. Bil sem tako zelo prepričan v ulov, zato nisem videl potrebe po še eni palici. Na lasek sem postavil obrezan 14-milimetrski bojli, ki sem ga najprej obvil s sirovim testom. Vsakih 10 minut sem vabo postavil na drugo mesto v vodi, čez nekaj časa pa sem poskusil še z drugim testom. Rezultat se vse do konca ribolova ni premaknil z ničle.

Rezultat prvega dne sem poskusil popraviti čez dva dni na istem mestu. Nič bolje ni bilo. Lepo vreme, lepa visoka voda; kar verjeti nisem mogel, da sem od vsega skupaj imel le nekaj ur, preživetih v naravi. Včasih tudi najboljša vaba ne pomaga. Tak je pač ribolov, pri katerem je stoođstotno le, da ni nič ne stoođstotno ...

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

Ribolov na slovenski Gacki

Slovenska Gacka rečemo delu revirja, s katerim upravlja RD Jesenice in zajema prostor od izliva potoka Javornik v Savo Dolinko do pregrade HC Moste nad sotesko Kavčke pod Žirovnico. Sava Dolinka priteče v akumulacijski vodni bazen, ki v bistvu služi za uravnavanje pretočnosti vode za potrebe obratovanja HC Moste. Kljub številnim negativnim vplivom na okolje in kakovost zajezene rečne vode so se v strugi in globinah zajetja ohranile sladkovodne ribe iz vrst potočnih postrvi, jezerk, lipanov, šarenk in klenov, ki ljubiteljem športnega ribolova dajejo neizmerne užitke ob prijemih kapitalnih primerkov.

Za ta prispevek sem se odločil z željo, da bi predstavil nekatere značilnosti in posebnosti ribiškega fenomena, ki je svojevrsten, poseben in v zadnjih letih privlačen za številne tuje in domače ribiče, željnih uživanja v prijemih in ulovih večjih rib. Ni treba posebej poudarjati, da je dovoljena tehnika ribolova muharjenje z navezo ene umetne muhe brez zalusti, upleniti pa je dovoljeno le enega salmonida, večjega od 50 cm. Večina mojih ribiških prijateljev v tem revirju rib ne upleni, ampak jih vrača nazaj, le večje primerke fotografirajo za spomin. Redke, športno uplenjene postrvi pa romajo k preparatorjem ravno zaradi naravnih oblik, lepih plavuti in dolžine.

Režim upravljavca vodotoka RD Jesenice dovoljuje uporabo plovnih pripomočkov. Ribiči najpogosteje uporabljajo napihljive plavalne obroče, po angleško *belly boat*, v katerem ribič sedi, poganja pa ga z nogami in plavutkami. Ob ugodnem vodostaju ribiči lovijo z rečnega zamuljenega brega.

Zgodovina nastanka vodnega bazena sega v leto 1952, ko so zgradili in je začela obratovati HE Moste. Za takratne (in zdajšnje) potrebe so strugo Save zajezili v Kavčkah pod Žirovnico s 60 m visoko in 50 m široko betonsko pregrado. Celotne dolžina akumulacije je 4024 m, samo izravnalnega jezera pa 2100 m. Ob dotoku Save se tako bazen napolni do zgornje prodnate terasaste pregrade pod nekoliko manjšim zajetjem Save. To zajetje ribiči imenujemo Tavčarjev jez, po lastniku male hidroelektrarne (MHE) ob desnem bregu. Zaradi nastanka vodnega bazena v industrijski namen pa območje akumulacije ni bilo izločeno kot ribolovni revir.

V letu 1953 je bila ustanovljena RD Jesenice, pred njo pa je do leta 1946 delovala ribarska zadruga. Ob ustanovitvi je RD sestavljalo nekaj več kot potrebno število članov, zlasti so bili to ribiški zanesenjaki, ljubitelji narave, voda, skratka: neke vrste vodni narovarstveniki, ki kljub takrat dobremu staležu rib niso dajali prednosti uplenu, temveč ulovu ribe in lastnim ribiškim užitkom. Tudi ribolovni režim sploščka

Slovensko Gacko – akumulacijsko jezero nad HE Moste oz. revir B na Savi Dolinki – naseljujejo čudovite postrvi spoštljivih velikosti. (Foto: R. Zupanc)

Mihael Rabič iz Mojstrane, starosta jeseniških ribičev, dolgoletni ribiški čuvaj, gospodar ribiškega doma in ribogojec (foto: Grega Pintar)

ni bil tako strog, kot je dandanes, saj je bil dovoljen ribolov z navezo blestivke, velikost ni bila omejena in na gosto naseljenih predelih je bil dovoljen uplen šestih postrvi.

Med staroste jeseniških ribičev zanesenjakov, ki pripadajo RD, nedvomno sodi Mihael Rabič iz Mojstrane, dolgoletni ribiški čuvaj, gospodar ribiškega doma in ribogojec, ki najbolje pozna stanje in začetke ribolova ob nastanku umetne akumulacije. Miha je odraščal v naravnem okolju ob rečici Bistrica v Mojstrani, ribiško pa je odraščal in se tudi skalil ob mentorstvu starih ribičev. Je eden najboljših poznavalcev splošnega in tudi ribiškega stanja v akumulacijskem zajetju. Po nastanku akumulacije ribiči v njej sploh niso ribarili, saj so bili navajeni loviti z rečnih bregov struge, akumulacijsko jezero pa je bilo nekakšen »ribiški tabu«. V začetku je bilo zajetje zgolj industrijski bazen, namenjen preizkušanju čolnov, ki jih je izdelovala tovarna Elan v Begunjah. V bazen so se

iztekali vsemogoči industrijski odpadki iz železarne Jesenice, voda je naplavljala razne strupene snovi in fekalije, niso pa bili redki tudi izpusti kislin in strupenih snovi v vodo. Ni nepomembno, če navedem, da se je v zajezitvi od začetka obratovanja nabralo okoli dva milijona m³ nevarnih, pa tudi strupenih snovi. Prod je pomešan z žlindro, fenili, bitumenskimi odpadki, smolami in fekalijami, kar onesnažuje vodo in zlasti v vročem in jasnem vremenu povzroča smrad. Prvo polovico zajetja na severni

od Most do Zbiljskega jezera, kar je bila splošna državna katastrofa in velik udarec RD, ki si več let po pomoru rib ni opomogla. Ni mi natančno znano, kdo je sprejel odločitev za ukrep, ki je v zgodovini zapisan kot katastrofa, in odgovornost za to dejanje, vsekakor pa je bila škoda ogromnih razsežnosti po volji človeka. Ni dobro, če človek zaradi interesa razvoja industrije in gospodarstva brezglavo in brezkompromisno poseže v naravno okolje. Narava zna vrniti, in to ne enkrat.

Tavčar. V drstnem času in načrtovanih elektroizlovih v gospodarske namene RD ribiči izlovijo lepe in velike primerke šarenk, potočnih postrvi in tudi lipanov, najlepši in največji primerki pa zaidejo na drst v potok Javornik. Mimogrede, elektroribolov na Javorniku je svojevrstno doživetje in nekaj posebnega, zlasti za mlade ribiče, ki lahko vidijo velike primerke postrvi, kar jih navdaja z lepimi občutki in povečano željo po športnem ribolovu. Drstišče je vsako leto polno in zado-

Potočna postrv, 76 cm (leto 2018) (foto: Grega Pintar)

Potočna postrv, 59 cm (leto 2017) (foto: Grega Pintar)

strani obdaja visok nasip iz žlindre, ki se počasi, a vztrajno vsipa v strugo, sam nasip pa delno omejuje širjenje smradu. Pa vendarle izravnavanje vode odplake odnaša v notranjo čistilno napravo v jezu, tako da se nekoliko zredči koncentracija strupenih snovi.

V zgodovini je praznjenje oz. izpust iz akumulacije zelo vplivalo na ribji stalež. Zadnji izpust iz akumulacije leta 1972 je onesnažil vodo ter pomoril vse ribe in preostali živelj, pa tudi rastline

Ribiči so akumulacijo opazovali bolj od daleč kot od blizu. Ob začetkih ribogojstva in vzreje salmonidov je bilo treba ribe izlavljeti. V drstnem času so se iz akumulacije selile proti prodni pregradi. Miha je iz vedenja rib prepoznal, da večja koncentracija rib pomeni tudi drstišče. Predlagal je vzpostavitev varstvenega revirja za drst salmonidov, ki še vedno obsega del od izliva potoka Javornik do prodnate terasaste pregrade MHE

stuje gospodarskemu načrtu količine izlova.

Miha Rabič mi je povedal, da so bili izlovni začetki sprva zelo slabi; dosegali so slabe rezultate pri kakovosti iker ter stanju izlovljenih potočnic in šarenk. Ikre so bile sprva bele, neuporabne oz. neplodne, ni jih bilo mogoče razmnoževati v valilnikih, prenesene ribe pa so se med prevozom obračale v vodi in kasneje tudi v bazenih v ribiške domove. Voda je za izlovljene ribe vsebovala preveč kisika, kar je oslabilo njihove dihalne poti, in so se obračale, zato so jih morali hitro vračati v njihovo okolje v umazano vodo, da so preprečili pogin.

Dobra novica je, da so zdaj oz. v zadnjem obdobju izločene ikre rumene, njihova kakovost pa ustreza vsem standardom. Preteči je moralo več desetletij, da so ribe obnovile svojo plodnost, za kar velja velika zasluga jeseniškim ribičem. Tudi pri smukanju rib dosegajo dobre rezultate, ki dajejo zdrav zarod.

S športnim ribolovom so ribiči v akumulaciji začeli ob koncu 60. in v začetku 70. let, ko so najpogumnejši izsekali obrežje in naredili lovna mesta. Tako so se spoznavali tudi z zanje novonastalim revirjem in okoljem. Miha je s pokojnim predsednikom RD Jesenice Francem Rozmanom, ki ga je navduševal lov večjih postrvi, odhajal na ribolov na

Nekaj uporabnih nasvetov

- Če se odpravljate na ribolov peš, se pozanimajte o varnih dostopih k vodi.
- Odhajajte v paru in lovite v vidnem polju soribiča, saj vas lahko preseneti kakšen ugrez v mulj.
- Priporočam muharico najmanj # 5 ali #6, za debelino trnice se odločite sami. Jaz za lov s potezanko uporabljam debelino 0,20 ali 0,22 mm.
- Oblecite gumijaste ribiške hlačne škornje, ker boste tako najlažje očistili umazanijo.
- Zavarujte se pred vročino in vetrom, posebna oblačila niso potrebna.

- Zelo dobro se lovi s tonečo vrvičo in je priporočljivo, da jo imate na rezervnem kolutu.
- Podmetalka je obvezen del pribora, prav tako ne pozabite pean klešč, kljub uporabi trnka brez zalusti.
- Ne priporočam ribolova v slabem vremenu.
- Upoštevajte etična načela navodila in ribolovni režim RD Jesenice.
- Če vas obišče ribiški čuvaj, sodelujte z njim.
- Ne pozabite vzeti s seboj vode ali drugega osvežujočega napitka.

težko dostopna mesta iz smeri Javornika. V tistih časih je ribolovni režim dopuščal lov z blestivko in vodno kroglico, tehnike muharjenja pa v začetku niso veliko uporabljali. Miha, ki je bolj zadržan, se nikdar ni pretirano hvalil z ulovom kakšne večje ribe, zanesljivo pa vem, da je imel dobre prijeme. Zaupal mi je, kako je velika šarenka zlomila palico pokojnemu predsedniku, njeno velikost pa sta lahko opazovala samo od daleč. Ja, lahko bi rekli 90 cm, pa to ni ribiška laž. Stari ribiči so za novico zvedeli in tako počasi odhajali na ribolov, da bi se prepričali, če so govorice

Zdaj RD Jesenice uspešno upravlja s tem revirjem. Prav je, da so sprejeli strožji režim glede uplenitve posameznih vrst salmonidov, uporabe ribolovnega pribora, rabe vab in tehnike ribolova. Tako v praksi zagotavljajo trajnostno upravljanje z ribami, predvsem pa njihovo varovanje. Kot mi je znano, je v zadnjih letih revir dobro obiskan, vse več ribičev pa se pri lovu odloča za belly boat, zlasti v zgornjem predelu, gorvodno od kampa Pirc na Lipcah. Popestritev so tudi labodi, ki prihajajo zvedet na obrežje akumulacije.

Verjetno ga ni strokovnjaka in po-

se redčijo, stanje brežine se izboljšuje, upravljavec HC Moste pa je v spodnjem delu zajetja postavil tudi vodne lovilce za naplavine, zlasti plastiko, ki malomarno odvržena žal ostaja marsikje na rečnih bregovih.

Ribiči najraje lovijo od začetka ribolovnega revirja, to je od izliva potoka Javornik v strugo, pod čistilno napravo na Javorniku oz. pod njenim izpustom vode, ki vsebuje nekatere snovi, s katerimi se hranijo ribe. Zato v tem delu najdemo velike primerke šarenk in potočnih postrvi vso ribolovno sezono. Dolvodno je skozi gozd prehod v odprti del aku-

Šarenka, 80 cm (leto 2018) (foto: Grega Pintar)

Potočna postrv, 86 cm (leto 2018) (foto: Grega Pintar)

resnične. In res so bile in še dandanes je tako.

Z revirjem je mene osebno, kasneje pa tudi mojega sina Tilna, seznanil prav Miha. Še vedno sem ponosen, ko je mojemu, takrat enajstletnemu sinu pred 18 leti, natanko 4. septembra leta 2000, uspelo s potezanko upleniti šarenko, dolžine 70 cm in težko 5,5 kg, ki ponosno krasi ribiško sobo. O šoku, ki ga je ob prijemu doživel, pa ne bi ... Naj mi nekdanji mladi ribiči ne zamerijo, če jih tu imenujem: v slovenski Gacki so se kalili pokojni Tadej Pust, Igor Maher, Jure Višnar, Mitja Klemenc, Matej Božič in Dušan Dolinar, za katere lahko rečem, da so posodobili tehnike ribolova. Fantje so in še vedno lovijo z muharico ter s tehniko ličinkarjenja in potezanja. Brez zadržka jih imenujem pionirje in začetnike pravega in etičnega športnega ribolova. Nikdar ni prišla naokoli novica, da so omenjeni fantje pretirano plenili, ker tudi niso, uplenili so samo posamezne trofejne primerke. Menim pa, da ima še vedno rekord z največjo uplenjeno ribo pokojni Tadej Pust s šarenko, dolžine 85 cm. Jure Višnar je napravil krasne videoposnetke muharjenja iz *belly boata*, ki si jih je mogoče ogledati na spletnem portalu You tube in drugih socialnih omrežjih.

znavalca, ki bi lahko ribičem zagotovo in strokovno popolno obrazložil fenomen slovenske Gacke. V vodi, ki vsebuje strupene, škodljive, umazane in za življenje živih bitij škodljive snovi, se je ohranila salmonidna vrsta ribe in tudi lipan. Klen, ki ima raje mirno in morda bolj umazano vodo, kateri se prilagodi, živi v vsej akumulaciji. Je riba res tako prilagodljiva na spremembe? Da se ohranja že vrsto let, kažejo ujeti večji primerki. Naravni razvoj in rast torej potekata tudi v nečisti, umazani in onesnaženi vodi, ob dvigu in spustu gladine in še kakšnemu neznačilnem dejavniku.

Brez kančka dvoma je to eden najboljših ribolovnih revirjev v Sloveniji, zlasti zato, ker ribič lahko ujame naravno ribo velikanko in uživa ob adrenalinskih prijemih. Svojo moč in način pobega preizkuša riba, ohranjanje ujete ribe na trnku pa ribič vse do konca podaljška vrvice. Res je, da je tudi Acroni Jesenice, v preteklosti največji onesnaževalec, izboljšal proizvodne procese, ki so okolju prijaznejši, in da je prenehal obratovati del obratov, ki so bili dolga leta onesnaževalci struge Save – praktično od začetka železarstva. Tudi odpadki, odvrženi nad strugo zajetja pod Lipcami, počasi izginjajo in

mulacije, kjer je ob nizkem vodostaju dobro vidna stara rečna struga.

Dostop je mogoč tudi iz Lipc. Priporočam stabilen nižji vodostaj, morda največ 50 cm nad muljem. Ob prevelikem nihanju vode se riba umakne in slabo prijema. Poleti je najboljši čas za ribolov zjutraj oz. dopoldan in proti večeru, vendar je to samo razmišljanje na podlagi izkušenj, kajti zgodi se, da riba prijema ves dan ali da ribič sploh nima prijema tudi v najprimernejšem času.

V zadnjem času kot ribič revirja ne obiskujem pogosto. Do štitrikrat na leto; sam ne odhajam zaradi varnosti, odhajava pa skupaj s sinom. Lani dva ribolovna dneva nista bila posebno uspešna, v juliju pa sva izbrala pravi čas in pravi vodostaj. Prijemi večjih primerkov so bili že na začetku revirja, po premiku na lokacijo pod Lipcami pa sva dobesedno uživala, saj je bilo prijemov veliko, ulov pa uspešen.

In kaj je tisto, kar vleče na slovensko Gacko? To so strast, hotenje in upanje na prijem velike postrvi, poteg in pobege ribe. Če je takih prijemov in posledično ulovov več, je ribiški dan popoln.

V prihajajoči sezoni želim vsem skupaj dober prijem!

Roman Zupanc

LOV RIB Z UMETNO MUHO

Ob 20-letnici državnih prvenstev v lovu rib z umetno muho

Ribolov ima v Sloveniji dolgo zgodovino. Že davnega leta 1888 je izšel prvi zakon o sladkovodnem ribištvu v slovenskem jeziku, kar tudi štejeemo za uradni začetek sladkovodnega ribištva v Sloveniji.

Muharjenje kot zvrst je nekoliko mlajše, a če povzamem iz brošure Muharjenje v Sloveniji, so že v prvih letnikih Ribiško lovskega vestnika izhajali prispevki Lov z umetno muho ali perjenico in Opis perjenic, ki jih je objavil Alojzij Šulgaj. Šulgaj je pomemben predvsem zaradi svojih razmišljanj o trnkarski etiki in obnašanju športnega ribiča, ki jih je strnil v prispevkih Srčna stran ribištva ter Besede o naši vzgoji. Omenjena besedila lahko štejeemo kot temelj slovenske muharske tradicije.

Če govorimo o muharski literaturi, ne moremo mimo knjige Muharjenje avtorjev dr. Toma Korošca, dr. Jožeta Ocvirka, dr. Božidarja Voljča in Lucijana Urbančiča iz leta 1980. Knjiga je pomenila hiter razcvet slovenskega muharjenja in je leta 2000 doživela drugo, dopolnjeno izdajo. Kot zadnja je v založništvu Ribiške zveze Slovenije v letu 2018 izšla knjiga dr. Toma Korošca z naslovom Ribiški slovar, v kateri je bogat nabor tudi muharskega izrazoslovja.

Nekoliko krajšo zgodovino kot muharjenje imajo pri nas tekmovanja v lovu rib z umetno muho, čeprav je bilo prvo svetovno prvenstvo organizirano že daljnjega leta 1981, do leta 1991 pa so se slovenski tekmovalci mednarodnih tekmovanj udeleževali v okviru jugoslovanskih reprezentanc.

Leta 1998 je RZS podprla ustanovitev Muharske tekmovalne komisije (MTK), katere prvi predsednik je bil Matej Božič. Če so do tega leta muharska tekmovanja potekala neuradno, pa je leta 1999 potekalo prvo državno prvenstvo v lovu rib z umetno muho (DP LRM) v Sloveniji. Od takrat je minilo polnih dvajset sezon, v katerih so se zamenjali tekmovalci, vodstva lige, izvajalke tekmovanj, pa tudi tekmovalna pravila. Potem ko je prva tri leta za rezultat štelaj zgolj največja ulovljena (in uplenjena) riba, se je sistem spremenil v obvezno spuščanje rib, od konca leta 2013 pa

Matej Božič: tekma DP LRM na Kokri leta 2014

tekmuje po praktično istovetnem pravilniku svetovne muharske zveze FIPS Mouche.

V dvajsetih sezonah DP LRM je bilo 145 tekem po vsej Sloveniji; na kar 139 tekmah je tekmoval tudi član ekipe RD Jesenice Matej Božič, prvi predsednik tekmovalne komisije, ki tekmuje še dandanes. Še enajst pa je tekmovalcev, ki so tekmovali na vsaj sto tekmah. Skupaj je v tem času na vsaj eni tekmi tekmovalo točno 250 tekmovalcev, svojo ekipo pa je imelo 25 ribiških družin. Prvi (in tudi zadnji) državni prvaki so bili tekmovalci Bleda, a najuspešnejši so zagotovo tekmovalci Medvod (Danilo Bižal, Edo Januš, Igor Pivk,

Članski državni prvaki po letih (posamezno/ekipno)

2018 – Jure Osolin (Bled) / Bled
 2017 – Lorenzo Čekić (Jesenice) / Bled
 2016 – Rok Šparovec (Bled) / Bled
 2015 – Matej Zlodej (Bled) / Bled
 2014 – Armin Vodopivec (Slov. Bistrica) / Bled
 2013 – Gašper Humar (Medvode) / Mozirje
 2012 – Robert Čebul (Koroška) / Medvode
 2011 – Mirko Škafar (Idrija) / Idrija
 2010 – Klemen Bukovec (Kranj) / Kranj
 2009 – Marjan Kolar (Medvode) / Radovljica
 2008 – Robert Čebul (Mozirje) / Medvode
 2007 – Robert Čebul (Koroška) / Koroška
 2006 – Branko Konc (Koroška) / Medvode
 2005 – Branko Konc (Koroška) / Medvode
 2004 – Igor Pivk (Medvode) / Medvode
 2003 – Edo Januš (Medvode) / Medvode
 2002 – Simon Volovšek (Mozirje) / Mozirje
 2001 – Leon Oblak (Jesenice) / Medvode
 2000 – Toni Strgar (Bled) / Bled
 1999 – Toni Strgar (Bled) / Bled

Danilo Bižal, starosta DP LRM

Eden najboljših, če ne celo najboljši tekmovalcev v lovu rib z umetno muho v zgodovini Slovenije je prav gotovo Danilo Bižal, tekmovalcev iz Kranja, ki že vso svojo kariero tekmuje za RD Medvode. Danilo je pravzaprav ustanovitelj (oz. eden izmed njih) DP LRM in njene lige, kjer več kot uspešno tekmuje še vedno, trenutno pa opravlja tudi funkcijo predsednika muharske tekmovalne komisije. V preteklosti je bil uspešen tudi v različnih vlogah v reprezentanci Slovenije LRM (tekmovalcev, trener, nazadnje tudi selektor), z nasveti pa pomaga še dandanes. Čeprav mu državnega naslova med posamezniki še ni uspelo osvojiti, pa je bil kar štirikrat državni podprvak (ob tem sedemkrat ekipni prvak), je drugi po številu tekem (pred njim je le Matej Božič, pa še to zato, ker Danilo eno sezono ni tekmoval), 27 osvojenih medalj iz posamičnih tekem je seveda rekordnih (od tega deset zmag), 84 ekipnih (32 zmag)

Danilo Bižal (v sredini) s pokalom na reki Gacki (Hrvaška) leta 2017. Levo od njega je komisar lige Drago Ornik, desno pa predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl.

prav tako. Ima tudi veliko mednarodnih uspehov, pod zadnjega se je podpisal leta 2017, ko je na Jadransko-Donavskem pokalu na koncu osvojil odlično tretje mesto med posamezniki.

Dejan Ambrožič s šarenko, dolgo 70,5 cm.

Tekma na ribniku RD Ljubno ob Savinji

kasneje tudi Marjan Kolar, ki so v tem času osvojili sedem ekipnih naslovov državnega prvaka. Ob tem pa tekmovalje, razen prve sezone, nikoli niso končali slabše od tretjega mesta, z izjemo sezone 2007, ko so si vzeli odmor. Sedem naslovov ima tudi ekipa Bleda, naslova ekipnih državnih prvakov pa se je skupaj veselilo ravno sedem ekip. Med posamezniki prvaki prihajajo iz osmih ekip.

V vseh sezonah se je nabralo kar nekaj zanimivosti in dejstev. Leta 2009 so bile zgolj tri ujetе ribe Danila Bižala dovolj za zmago na Savi Dolinki, na isti reki pa je dve leti pred tem Aljoša Crkvenjaš kot edini za zmago ujel devet potočnih postrvi (takrat so tekmovalja potekala v treh sektorjih, v katerih je vsak tekmovalac lahko vpisal največ tri ribe). Aljoša je prav leta 2009 na Savi v Radovljici ujel (in izpustil) tudi največjega lipana, izmerjenega na državnem prvenstvu v muharjenju, dolgega točno 53 cm, medtem ko je Dejan Ambrožič leta 2015 v Meži ujel šarenko, dolžine 70,5 cm. Na največ tekmah (11) v dvajsetletni zgodovini DP LRM je zmagal dvakratni državni prvak (2005, 2006) Branko Konc. Njegov prijatelj iz ekipe Koroške RD Robert Čebul ima še en posamezni naslov več, saj je bil najboljši v letih 2007, 2008 in 2012, kar je največ med posamezniki. Leta 2016 je v svojem šestindvajsetem letu postal najmlajši državni prvak Rok Šparovec, medtem ko je bil leta 2011 najstarejši v svojem devetindvajsetem letu Mirko Škafar. Rok Šparovec je tudi najmlajši zmagovalac posamezne tekme, medtem ko je najstarejši zmagovalac posamezne tekme komisar lige Drago Ornik iz ekipe RD Maribor – tekmo v Kranju leta 2016 je dobil v svojem štirinšestdesetem letu starosti. Rekordna je bila tudi trenutna zasedba muharske ekipe RD Bled, ki je lani s tekmo na Bledu oziroma Jesenicah prekinila niz osmih zaporednih ekipnih zmag oziroma šestnajstih zaporednih uvrstitev na zmagovalni oder.

21. DP LRM se začelja aprila letos, vzporedno z njim pa se začneta tudi DP LRM za mladince in DP LRM za veterane. Prvo DP LRM za mladince (do 18. leta) je bilo na pobudo Draga Ornika leta 2011, prvo DP LRM za veterane za tekmovalce nad 50 let pa prav tako na pobudo Draga Ornika nekaj let pozneje. Skupaj s člani vsako leto tekmuje okoli 80 tekmovalcev in toliko tekmovalcev pričakujemo tudi letos, ko se bomo za zmage in naslove državnih prvakov udarili na Krki, Sori, Savinji, vseh treh Savah (Sava Dolinka, Sava Bohinjka, Sava) ter na ribniku (Ljubno ob Savinji). Morda bi bilo dobro tekmovalno »inventarizacijo« narediti še na kateri od drugih čudovitih muharskih rek v Sloveniji.

Jure Osolin

LOV RIB S PLOVCEM

Znova najboljša ekipa RD

V poznih jesenskih dneh se je končalo 27. Državno prvenstvo za člane in članice v lovu rib s plovcem (DP LRP), ki je potekalo na skrbno urejenih tekmovalnih trasah na brežinah slovenskih voda.

Kot že vrsto let se je tudi tokrat na predhodno določenih, a kločenih tekmovališčih za naslov državnih prvakov potegovalo veliko dobro pripravljenih tekmovalcev, ki so nastopili v tekmovalnih ligah:

- A-liga člani ekipno in posamezno,
- B-liga člani ekipno in posamezno, liga – posamezno članice,
- liga posameznikov – člani,
- liga *masters* (veterani, stari od 55 do 65 let) in
- liga veterani (stari od 65 do 75 let), tako v ekipnem kot veteranski konkurenci tekmovalj.

Ob tem naj omenimo, da smo v Ribiču, št. 11/2018, že predstavili 27. DP LRP mladih kategorikov (U-15, U-20 in U-25).

DP LRP je tudi tokrat potekalo v dokaj izenačeni tekmovalni konkurenci ekip in posameznikov in se na koncu končalo z novimi dosežki, ob katerih se spet sprašujemo, ali je to sploh mogoče doseči in ponovno preseči, saj je ekipa RD Pesnica iz Lenarta osvojila že sedmi zaporedni naslov državnih prvakov LRP v močni A-ligaški konkurenci. S tem dosežkom je ekipa iz Lenarta znova dvignila mejnik uspešnosti v tej tekmovalni panogi. Temu uspehu ob bok lahko postavimo izjemno uspešno tekmovalko Tino Pikelj iz RD Radeče, ki je že sedmič osvojila naslov državne prvakinje, odkar tekmuje na DP LRP, ter uspeh našega, že nekaj let stalnega reprezentanta Mitje Kmetca, ki je že tretjič zapored absolutni prvak Slovenije (zbir točk A-liga posamezno in lige posameznikov – člani). Sašu Nedeljku je uspelo ubraniti naslov v konkurenci A-lige posamezno, vendar ob tem ne smemo pozabiti dosežkov Jerneja Ambrožiča, ki kraljuje na vrhu lestvice uspešnosti slovenskih tekmovalcev, tako na DP LRP (sedem naslovov absolutnega prvaka), in njegovega največjega uspeha, osvojitve naslova svetovnega prvaka leta 2016 v Plovdivu (Bolgarija). S temi dosežki piše zgodovino trenutno najuspešnejšega slovenskega tekmovalca vseh časov.

Absolutni prvak DP LRP je znova Mitja Kmetec.

jši Mitja Kmetec in Pesnica - Lenart

Že sedmi ekipni naslov državnega prvaka v A-ligi je osvojila ekipa RD Pesnica - Lenart v sestavi (z leve – zadaj): Andrej Bauman, vodja ekipe Stanko Adanič, Lenart Pikelj, Aleš Kancler, Mitja Kmetec. Spredaj sta Primož Adanič in Katharina Sluga.

A-liga, ekipno

Začnimo s predstavitvijo naše tekmovalne dejavnosti z A-ligo, v kateri vsako leto nastopi 12 predhodno uvrščenih ekip s po petimi in drugimi rezervnimi tekmovalci. Nesporne favoritinke A-lige so bile tudi tokrat prvouvršene ekipe DP LRP 2017, saj je vrh najuspešnejših ekip ostal po končani tekmovalni sezoni 2018 do podrobnosti nespremenjen. Tudi tokrat je naslov državnih prvakov osvojila ekipa RD Pesnica - Lenart, ki je po končanem zadnjem krogu DP LRP skupno prejela le 176 negativnih točk (NT) s skupno težo (T) 233.195 g ujetih rib. V ekipi starih – novih državnih prvakov so nastopili Mitja Kmetec (7 NT), Aleš Kancler (15 NT), Primož Adanič (18 NT), Lenart Pikelj (23 NT), Andrej Bauman (50 NT) in Katharina Sluga (53 NT). Andrej in Katharina sta zaradi službenih obveznosti nastopala izmenično in zato prejela več NT. Tekmovalce, ki izpusti tekmo, prejme namreč 13 NT (12+1) in je ovrednoten kot zadnji uvrščeni tekmovalce v sektorju (12) in poleg tega dobi še eno NT, saj ni ujel ribe.

Mitja Kmetec, nesporno prvo ime ekipe, je povedal: »Vsekakor smo veseli naslova državnih prvakov. Letošnji naslov je toliko pomembnejši zato, ker smo prvič lovili z

novim proizvajalcem krme za privabljanje rib Timar. Ta nas je pozitivno presenetila in je odlična tako za stoječe, kot tudi za tekoče vode. Kot sem že večkrat dejal, je moj cilj uspeti na svetovnem klubskem prvenstvu, pogoj za udeležbo pa je, da si državni prvak v A-ligi. Za dober rezultat na svetovnem klubskem prvenstvu je potreben precejšen vložek časa in denarja. Letos odhajamo na Hrvaško, kar nam daje odlične možnosti za dober rezultat. Cilj pa je seveda medalja, kar pomeni, vse ali nič, pomembna so samo prva tri mesta.«

Že drugi zapored je 2. mesto z 218 NT in težo 209.465 g osvojila odlična ekipa RD Ptuj, v kateri sta izstopala Žiga Pavlič (10 NT) in Jani Sluga (29 NT). K ekipnemu dosežku Ptujčanov so pomemben delež dodali še Matjaž Mesarič (34 NT in T 24.903 g), Davor Božič (34 NT in T 18.928 g), Aleks Mesarič (37 NT) in Damjan Mesarič (52 NT).

Tudi na lanskem DP LRP je 3. mesto osvojila ekipa RD Radeče s prejetimi 233 NT. Najmočnejša člana ekipe sta bila tudi tokrat Jernej Ambrožič (14 NT) in Robi Makuc (24 NT in T 29.405 g). K uspešnemu nastopu Radečanov so pripomogli še Miha Jezovšek (29 NT in T 32.854g), Andrej Žimšek (29 NT in T 23.576g), Franci Terglav (37 NT in

Najuspešnejši tekmovalci A-lige, posamezno (z leve): drugouvrščeni Mitja Kmetec, stari – novi državni prvak Sašo Nedeljko in tretjevrščeni Žiga Pavlič.

V ligo posameznikov so bili najuspešnejši (z leve): drugo mesto Primož Adanič, prvak lige Božo Irgolič in tretje mesto Mitja Kmetec.

Najuspešnejše članice v lige posameznikov so (z leve): drugouvrščena Katharina Sluga, sedemkratna državna prvakinja Tina Pikelj in tretjevrščena Lidija Hernet.

T 23.120 g) in Tina Pikelj, ki je v konkurenci A-lige nastopila le enkrat (po potrebi) in osvojila 3. mesto v sektorju.

Četrtoouvrščeni ekipi RD Ptuj Jure (236 NT in T 215.792 g) se je 3. mesto izmuznilo za vsega 3 NT, čeprav se je v prvem tekmovalnem delu DP LRP uspešno borila z ekipo Pesnica - Lenart celo za naslov prvaka, ki bi ga z nekaj več sreče lahko tudi osvojila. Žal je Ptujčanom v zaključku le malo zmanjkalo, čeprav so imeli v svojih vrstah odličnega mladega reprezentanta Saša Nedeljka, prvaka A-lige. Sašu so z odbitkom dveh slabših rezultatov ostala le prva mesta (6 NT), kar je največji tekmovalčev dosežek. Nedeljku so se z dobrimi dosežki pridružili še Franci Tomanič (22 NT), Mitja Koren (30 NT in T 30.782 g), Stanko Rogina (30 NT in T 18.267 g) ter Igor Kozar (58 NT) in

Zoran Vidovič (63 NT), ki sta si delila mesto v ekipi.

Z osvojenim 5. mestom se je dokazala ekipa RD Murska Sobota (257 NT), ki je pred nekaj leti že stala na najvišji stopnički. Uspešen preskok jim je uspel z njihovim najmočnejšim tekmovalcem zadnjih let, Tadejem Pankerjem (16 NT), in mladim uspešnim tekmovalcem Miho Gjergjekom (24 NT in T 32.295 g), ki odločno stopa po stopinjah svojega vzornika, očeta Štefana (27 NT), nekdanjega večkratnega reprezentanta Slovenije. Tokrat je učencem premagal učitelja za 3 točke.

Šesto mesto je zasedla ekipa RD Brestanica Krško (258 NT) ob pomoči mladega reprezentanta Dejana Petakoviča (18 NT in T 34.934 g) in Boštjana Rojca (26 NT).

A-liga, člani posamezno

Na ekipnem tekmovanju A-lige je sodelovalo 12 ekip, v katerih se je pomerilo 68 tekmovalcev in dve tekmovalki. Med njimi je bilo tudi nekaj takih, ki so se v svojih ekipah menjali. V močni in zelo izenačeni konkurenci najuspešnejših tekmovalcev je tudi tokrat po končanem finalnem izračunu zmagal in ubranil naslov prvaka mladi reprezentant Sašo Nedeljko iz ekipe RD Ptuj Jure (6 NT). Da je Sašo suvereno opravil svoje delo, potrjuje dejstvo, da mu je za izračun ostalo šest prvih mest in je tako prejel minimalno mogoče število NT. Le za točko slabši rezultat je dosegel drugouvrščeni tekmovalec Mitja Kmetec iz RD Pesnica (7 NT), 3. mesto

97.664 g), oba iz RD Pesnica. Četrto mesto je osvojil Miha Jezovšek, RD Radeče (18 NT in T 96.108 g), 5. Davor Božič, RD Ptuj (18 NT in T 85.046 g); 6. Dejan Petakovič, RD Brestanica Krško (20 NT in T 122.018 g); 7. Andrej Zimšek, RD Radeče (23 NT in T 101.725 g); 8. Jakin Tomaž, Novo mesto (28 NT in T 105 g) RD; 9. Robi Makuc, RD Radeče (28 NT in T 86.822 g); 10. Žiga Pavlič, RD Ptuj (30 NT in T 111.633 g); 11. Boštjan Rojca, RD Brestanica Krško (31 NT in T 65.239 g); 12. Rok Vinko, RD Ptuj (32 NT in T 87.100 g); 13. Štefan Černjavič (32 NT in T 57.460 g) RD Murska Sobota; 14. Martin Smolek, RD Majšperk (34 NT in T 42.988 g); 15. Štefan Gjergjek (37 NT in T 42.353 g) itn.

Prve tri uvrščene ekipe B-lige: prvaki RD Radgona 1, drugouvrščena RD Novo mesto in tretjeuvrščena RD Mozirje.

Najuspešnejša posameznika B-lige (z leve), drugouvrščeni Tomaž Jakin in državni prvak Tilen Kojc.

7. mesto je zasedla RD Brežice (260 NT), v kateri sta z rezultati izstopala Branko Dimitrovski (31 NT) in Branko Zorko (32 NT), 8. mesto je zasedla ekipa RD Ruše - Maribor (265 NT) z uspešnima Iztokom Štrausom (15 NT in T 33.410 g) in Tomažem Erjavcem (23 NT in T 21.788 g), na 9. mestu je pristala ekipa RD Majšperk (270 NT) z najuspešnejšima tekmovalcema Božom Irgoličem (24 NT in T 40.079 g) in Elvisom Gajzerjem (24 NT in T 23.386 g).

Deseto mesto je pripadlo ekipi RD Ormož (298 NT). Za njen obstanek v A-ligi imata nedvomno največ zaslug reprezentant Dejan Bujan (19 NT) in njegov sotekmovalec Tomaž Bolčevič (32 NT in T 22.440 g). Na 11. mestu je pristala ekipa RD Zagorje (323 NT). Čeprav sta Alen Vavtar (34 NT in T 28.839 g) in Jože Sehur (35 NT) nastopila dokaj solidno, je bil točkovni dobropis preostalih tekmovalcev le preskromen. To velja tudi za zadnjeuvrščeno ekipo RD Celje (326 NT), saj sta tekmovalca Zvone Vinček (24 NT in T 35.072 g) in Marko Mavsar (30 NT in T 31.538 g) dosegla lepe rezultate, a imela v ekipi sotekmovalec, ki so po rezultatih zaostajali.

Zadnji uvrščeni ekipi odhajata v B-ligo, kjer jima želimo uspešne nastope in skorajšnjo vrnitev v družino A-lige.

je osvojil Žiga Pavlič, RD Ptuj (10 NT), 4. mesto je osvojil Jernej Ambrožič, RD Radeče (14 NT).

Za presenečenje je poskrbel najuspešnejši Mariborčan Iztok Štraus iz RD Ruše (15 NT in T 27.861 g), ki se je po nekaj letih iz B-lige uspešno vrnil v A-ligo ter osvojil 5. mesto, 6. je osvojil Aleš Kancler, RD Pesnica (15 NT in T 27.861 g), 7. Tadej Panker, RD Murska Sobota (16 NT), 8. Primož Adanič, RD Pesnica (18 NT in T 37.021 g), 9. Dejan Petakovič, RD Brestanica Krško (18 NT in T 34.934 g), 10. Dejan Bujan, RD Ormož (19 NT), 11. Franc Tomanič, ekipa Ptuj Jure (22 NT), 12. Lenart Pikelj, RD Pesnica (23 NT in T 26.022 g), 13. Tomaž Erjavec, RD Ruše (23 NT in T 21.788 g), 14. Božo Irgolič, RD Majšperk (24 NT in T 40.079 g), 15. Zvone Vinček, RD Celje (24 NT in T 35.072 g) itn.

Liga posameznikov, člani

V ligi posameznikov – člani je Božo Irgolič za točko premagal (16 NT in T 120.794 g) nasprotnike in osvojil naslov prvaka. Drugo mesto je zaradi večje teže ujetih rib osvojil mladi reprezentant Primož Adanič (17 NT in T 132.937 g), na 3. pa je pristal Mitja Kmetec (17 NT in T

V konkurenci lige posameznikov je sodelovalo 32 tekmovalcev.

Mitja Kmetec znova absolutni prvak Slovenije

Največ »nagradnih« točk, ki jih dobimo s skupnim seštevkom končnih rezultatov A-lige, B-lige in lige posameznikov – člani, je že tretjič zaporedoma zbral Mitja Kmetec in osvojil naslov državnega prvaka. V močni konkurenci večinoma sedanjih in nekdanjih reprezentantov je Mitja tudi tokrat zbral enako število – 57 (NT) kot na DP LRP 2017. Z osvojenim 2. mestom je zablestel Mitjev sotovariš iz RD Pesnica (državni prvak v kategoriji U-25), mladi reprezentant Primož Adanič (51 NT). Tretje mesto je osvojil najuspešnejši tekmovalec RD Ptuj, Žiga Pavlič (49 NT), 4. Dejan Petakovič, RD Brestanica Krško (48 NT), 5. Božo Irgolič, RD Majšperk (47 NT), 6. Sašo Nedeljko, ekipa Ptuj Jure (39 NT), 7. Tomaž Jakin, RD Novo mesto (38 NT), 8. Miha Jezovšek, RD Radeče (37 NT), 9. Robi Makuc, RD Radeče (36 NT), 10. Andrej Zimšek, RD Radeče (32 NT in T 125.301 g), 11. Boštjan Rojca, RD Brestanica Krško (32 NT in T 100.327 g); 12. Jernej Amrožič, RD Radeče (31 NT); 13. Štefan

Gjergjek (27 NT) RD Murska Sobota; 14. Iztok Štraus, RD Ruše (26 NT); 15. Aleš Kancler, RD Pesnica (25 NT) itn.

Prvih šest uvrščenih tekmovalcev tvori A-representanco Slovenije, drugih šest pa B-representanco Slovenije v LRP.

Liga posamezno – članice

Liga posameznikov – članice je tudi tokrat potekala vzporedno s člansko ligo posameznikov v istih krajih, vendar na ločenih tekmovalnih trasah. Pred samim začetkom tekmovanja lige članic je bilo veliko ugibanj, katera tekmovalka bo tokrat stopila na najvišjo stopničko, saj so se zanjo potegovala sama priznana imena: Tina, Katharina, Lidija, Klementina, Urška, Sara ...

kinje sem zelo vesela, hkrati pa to pomeni še eno izkušnjo več v moji ribiški karieri. Študij in druge obveznosti mi velikokrat ne dopuščajo ustreznih priprav, zato sem uspeha še toliko bolj vesela. Za podporo bi se zahvalila RD Radeče, svoji družini, ki me vedno podpirajo, še posebej svojemu očetu in hkrati odličnemu trenerju (Jerneju Pıklju, op.p.). Obenem pa za uspehe iskreno čestitam tudi ostalim tekmovalkam.«

B-liga, ekipno

Na DP LRP v B-ligi, kjer imajo pravico sodelovati predhodno uvrščene ekipe z območnih (ZRD) tekmovanj, sodelujeta še izpadli – zadnji uvrščeni ekipe iz A-lige, s katerima se dopolni dvanajstERICA nastopajočih ekip. Večina v B-ligi

11. RD Radgona 2 in 12. RD grosuplje (324 NT).

Zadnji uvrščeni ekipe se bosta na naslednjih kvalifikacijah skupaj s prvouvrščenimi ekipami območnih ligaških tekmovanj borili za pravico ponovnega sodelovanja v B-ligi.

B-liga, posamezno

V posamezni konkurenci B-lige je bil tokrat že nekaj let najuspešnejši tekmovalac RD Mozirje Tilen Kojc (10 NT in T 78.999 g), ki je v zelo izenačeni konkurenci osvojil naslov državnega prvaka B-lige posamezno. Z doseženim 2. mestom sta se mu na zmagovalnem odru pridružila Tomaž Jakin, RD Novo mesto (13 NT in T 67.206 g) in tretjevrščeni Andrej Gorišek,

Državni ekipni prvaki lige veteranov (z leve): Ivan Pešec, prvak Marjan Zorko, Jože Špilek in priznani reprezentant Petar Dimitrovski

Najuspešnejši posamezniki lige masters so (z leve): drugouvrščeni Miran Vodopivec, državni prvak Marjan Zorko in tretjevrščeni Petar Dimitrovski.

Že na prvi tekmi DP je bilo očitno, da so se tekmovalke na prvenstvo zelo dobro pripravile in da bo boj za naslov prvakinja ne bo lahek. Žal je že po prvem tekmovalnem vikend paketu zaradi svojih obveznosti od nadaljnega tekmovanja odstopila Sara Hauptman. Tako se je za prvakinjo države pomerilo pet tekmovalk, ki so se trudile premagati aktualno državno prvakinja (2017) Tino Pikelj. Njena najmočnejša tekunica je bila tudi tokrat Katharina Sluga. A Radečanka Tina Pikelj je bila tudi tokrat pretrd oreh za tekmičice in je s prednostjo petih točk (14 NT in T 58.788 g) ubranila naslov državne prvakinja. Drugo mesto je osvojila Katharina Sluga, RD Pesnica (19 NT in T 51.331 g), tretje Lidija Hernet, RD Pesnica (22,5 NT in T 57.178 g), nehvaležno četrto mesto je pripadlo Urški Žonta, RD Radeče (23,5 NT in T 53.159 g), peta je bila obetavna mlada reprezentantka Klementina Križanec, RD Slovenska Bistrica (27 NT in T 73.712 g), ki je zbrala kar tri zmage in največjo težo ujetih rib, a jo je na drugih tekmovanjih zapustila športna sreča; šesta je bila Sara Hauptman, RD Brestanica Krško (45 NT in T 9.970 g), ki pa ni sodelovala na vseh tekmah.

O svojem uspehu je prvakinja Tina Pikelj poudarila: »Sedmega naslova državne prvaka

sodelujočih ekip si pred začetkom DP LRP postavi cilj doseči eno od prvih dveh mest in tako pridobiti mesto v A-ligi. Tokrat so bile temu najbližje štiri prvouvrščene ekipe, preostale so glede na točke, že v prvem delu DP, preveč zaostale. Novi tekmičici v letošnji A-ligi sta ekipe RD Radgona 1 in RD Novo mesto.

Rezultati so bili naslednji: 1. mesto in s tem naslov prvakov B-lige si je izborila ekipa nekdanjih večkratnih državnih prvakov RD Radgona 1 (189 NT) v sestavi Tadej Kocbek (14 NT), Damjan Tomažič (20 NT), Miha Kukovec (22 NT in T 49.830 g), Željko Mavrič (28 NT) in Gusti Prelog (31 NT), ki je le za točko in pol premagala drugouvrščeno ekipo RD Novo mesto (190,5 NT) v sestavi Tomaž Jakin (13 NT in T 67.206 g), Darko Juvančič (13 NT in T 59.031 g), Robi Metež (19 NT in T 53.811 g), Srečko Lamut (29 NT in T 33.166 g) in Ivan Bobnar (35 NT in T 40.917 g). Tretje mesto je osvojila ekipa RD Mozirje (199 NT). Za točko in pol je ločilo drugo ekipo RD Pesnica Lenart (205 NT) od tretje stopničke zmagovalnega odra – zasedla je četrto mesto. Peto mesto je zasedla RD Sevnica (259 NT); 6. RD Slovenska Bistrica (264 NT); 7. RD Šempeter (268 NT); 8. RD Velenje (296 NT); 9. RD Maribor (299,5 NT); 10. RD Barje (302 NT);

RD Sevnica (13 NT in T 65.847 g). Na 4. mestu jim je sledil Darko Juvančič (13 NT in T 59.031 g) RD Novo mesto, 5. je osvojil Jože Skorenšek, RD Sevnica (13 NT in T 50.178 g), 6. Tadej Kocbek, RD Radgona 1 (14 NT); 7. Milan Zvonar, RD Šempeter (15 NT in T 61.487 g); 8. Marko Zanoškar, RD Pesnica Lenart (15 NT in T 44.968 g); 9. Andrej Novak, RD Maribor (17 NT); 10. Andrej Ložič (18 NT) RD Mozirje itn.

V omenjeni ligi je sodelovalo 69 tekmovalcev.

Liga veterani, ekipno

Na dobro zastopanem veteranskem ekipnem tekmovanju DP LRP je tokrat sodelovalo 15 ekip s po štirimi tekmovalci in drugimi sodelujočimi, ki po potrebi menjajo sotekmovalce. Za osvojitev naslova klubskega državnega prvaka se ekipe vedno dobro pripravijo, zato je pot do njegove osvojitve ali ubranitve zelo zahtevna.

Tako je bilo tudi tokrat, saj je za zamenjavo najuspešnejše ekipe DP LRP v ligi veteranov poskrbela ekipa RD Brežice (115 NT in T 86.568 g), ki je s tudi tokrat najuspešnejšim tekmovalcem ekipe Marjanom Zorkom in sotekmovalci Petrom Dimitrovskim, Ivanom Peščem in Jožetom

V ligi veteranov so bile najuspešnejše ekipe (z leve): drugo mesto RD Majšperk, ekipni državni prvaki RD Brežice in tretjeuvrščena RD Brestanica Krško.

Najuspešnejša posameznika lige veterani – nad 65 let starosti – sta (z leve) drugouvrščeni Marjan Vrečar in državni prvak Zdravko Bregar.

Špilekom osvojila naslov državnega prvaka. Drugo mesto je osvojila ekipa nekdanjih državnih prvakov RD Majšperk (134 NT), 3. RD Brestanica Krško (148 NT); 4. RD Ptuj (151 NT), 5. RD Novo mesto (157 NT), 6. RD Koper (159 NT), 7. RD Kostanjevica VDE (174,5 NT), 8. RD Celje (179 NT), 9. RD Radeče - Timar (181 NT), 10. RD Laško (233,5 NT), 11. RD Paka (244 NT), 12. RD Barje (244,5 NT), 13. RD Maribor 2 (249,5 NT), 14. RD Straža Sava (256 NT) in 15. RD Maribor 1 (257 NT).

Liga veterani, kategorija masters

Kot smo že omenili, je ligo veteranov – najstarejše tekmovalce v LRP – svetovna športnoribolovna tekmovalna organizacija FIPS-ed s pravili razdelila v dve starostni skupini: mlajši veterani, stari od 55 do 65 let, sedaj nastopajo z novim mednarodnim imenom *masters*, kar je bila potrjena novost zadnjega SP LRP na Hrvaškem.

V kategorijo masters je bilo vključenih 52 tekmovalcev, med katerimi je bila za čim višjo uvrstitev huda konkurenca, saj naša točkovna razlika od prvo- in vse do šestouvrščenega tekmovalca le tri NT. Zato je bila teža ujetih rib zelo pomemben dejavnik dobre uvrstitve.

Na zanimivem in razmeroma zahtevnem delu DP LRP je naslov državnega prvaka z 12 NT in T 21.654 g osvojil že

nekaj let najuspešnejši veteran RD Brežice, reprezentant Marjan Zorko. Le za točko sta za prvakom zaostala drugouvrščeni Miran Vodopivec, RD Majšperk (13 NT in T 23.864 g) in tretjeuvrščeni Petar Dimitrovski, RD Brežice (13 NT in T 22.729 g). Le za točko je zgrešil stopničko četrtovrščeni Zoran Vidic, RD Koper (14 NT in T 21.964 g). Peto mesto je osvojil Miro Matjašec, RD Majšperk (14,5 NT in T 21.194 g). 6., RD Novo mesto Ivan Bobnar (15 NT in T 21.745 g), 7. Zvone Vincek, RD Celje (15 NT); 8. Srečko Lamut (17 NT), 9. Janez Kozole (19 NT) – oba iz RD Brestanica Krško, 10. Ivan Pešec, RD Brežice (20 NT in T 20.000 g) itn.

V primeru, da od petih prvouvrščenih tekmovalcev nihče ne preseže starostne meje 65 let, dobimo reprezentanco Slovenije LRP v kategoriji masters. V nasprotnem primeru se v ekipo vključi prvega naslednjega uvrščenega tekmovalca, ki zadostuje pogojem.

Liga veterani – nad 65 let starosti

V ligi veteranov, starih nad 65 let, je tokrat sodelovalo in se za naslov državnega prvaka potegovalo sedemnajst najstarejših tekmovalcev. Z osvojenim prvim mestom je bil najuspešnejši Zdravko Bregar, RD Brestanica Krško (21 NT in T 21.833 g). Drugo mesto je osvojil Marjan Vrečar, RD Ptuj (23 NT in T 21.846 g), ki se mu je naslov prvaka izmuznil le za dve točki, 3. mesto je osvojil Brane Zelič, RD Radeče (37,5 NT in T 13.365 g.), 4. Jovan Stankovič, RD Laško (38,5 NT), 5. Silvo Koželnik, RD Paka Šoštanj (39 NT), 6. Janez Gregorčič, RD Novo mesto (43 NT), 7. Jože Šmejc (44,5 NT), 8. Dominik Povše (45 NT), oba RD Kostanjevica VDE, 9. Drago Kutnjak (49 NT); 10. Ferdo Mavrič (50 NT), oba RD Maribor, itn.

Pravila za sestavo reprezentance so enaka kot za reprezentanco v kategoriji masters.

Vsem prvakom in drugim uspešnim tekmovalcem v LRP za izjemne dosežke iskreno čestitamo, malo manj uspešnim pa želimo, da bi se jim želje v največji meri uresničile v prihajajoči tekmovalni sezoni.

Jože Šmejc

TRŽIČ

Neusmiljen

Ni dvoma – podnebje se spreminja. Vse več je ekstremnih vremenskih dogodkov, za kar smo najbrž v precejšnji meri odgovorni tudi sami. Skrajni čas je, da se streznimo in postanemo s svojim ravnanjem bolj prijazni do narave.

Pred nedavnim je narava pokazala zobe tudi na Gorenjskem, točneje v porečju Tržiške Bistrice. Prek sredstev javnega obveščanja, posebno prek televizije smo lahko videli, kaj lahko naredi pobesnena narava: porušena hiša, poplavljeni in z muljem zasuti prostori stanovanjskih hiš, z naplavinami zasuti kmetijski stroji in avtomobili, spodkopane ceste, uničena infrastruktura. Škoda je ogromna, oceniti jo bo mogoče šele po daljšem času.

Tudi ribiči smo utrpeli veliko škodo; predvsem Tržiška Bistrica s pritoki je utrpela ogromno. Čeprav sem ribič že skoraj 50 let, se takšne katastrofe ne spomnim. Če se gasilci že ponoči ne bi odločili za akcijo, bi bile posledice še mnogo hujše. Na televiziji smo lahko videli predele, kjer so se novinarji lahko približali in posneli posledice. Vendar si lahko predstavljamo, kako je bilo že ponoči in na manj dostopnih mestih. Voda je s seboj nosila les in podrto drevje ter grozila, da bo zajezila vodo predvsem pod mostovi, na jezovih in zoženih mestih.

Zavedamo se, da je pobesnena voda s seboj vsaj v zgornjem toku Bistrice in pritokih s seboj odnesla tudi ribe. Voda se je razlila, ribe so se iz struge umaknile na mirnejša mesta. Ribiči so na stotine postrvi vračali v vodotoke. Vseh ni bilo mogoče najti, predvsem manjše ribe in zarod so ostali na poplavljenih območjih.

Voda se je sicer umirila, ne moremo pa pričakovati naravne drsti na prizadetih vodotokih. Zavedamo se, da je s prodrom odneslo tudi vso hrano za ribe in ribji naraščaj. Z velikimi napori bomo škodo sanirali v nekaj letih. Vsaj glede tega pa sem optimist. Tako kot gasilci so se tudi ribiči takoj odločili za akcijo in odstranjevali posledice vodne ujme.

Pod vasjo Žeje (Občina Podbrezje) imamo ribiški dom, prostor za piknik in tri ribnike: dva ciprinidna in enega komercialnega za salmonide. Tržiška Bistrica je tako narasla, da je poplavlila prostor za piknik, cesto, parkirišče, ribiški dom in vse tri ribnike. Voda je s seboj nosila veje in velike količine blata, ki je prekrilo tudi tla objektov na prostoru

a narava

za piknik in v ribiškem domu. Tako naslednji dan so prizadevni ribiči in ekipa oskrbnika brunarice začeli odstranjevati več centimetrov debel nanos blata in čistiti prostore. V sanaciji so sodelovali tudi gasilci, saj brez gasilnih cevi ne bi mogli sprati vsega nanosa. Na parkirišču, prostoru za piknik in bregovih ribnikov

novo plast peska. V ribogojnici in drugih ribogojnih objektih bo treba vzrediti veliko rib, da bi se stanje v lovnih vodah čim prej izboljšalo.

V dneh po katastrofi najbolj prizadeti deli revirja niso bili dostopni, zato posledice ugotavljamo kasneje. Od domačinov smo dobili podatek, da so mrtve ribe ležale na travnikih in vrtovih. Po ogledu struge smo videli, da je voda s seboj nosila rečni prod, najbrž tudi ribji živelj. Skupaj z Zavodom za ribištvo smo na dveh mestih, kjer je bila spomladi opravljena inventarizacija, opravili novo inventarizacijo 18. novembra. V Dupljah pri kampu Trnovc smo izlovili le 38 % spomladanskega

jezom v Trziču je praktično eno samo gradbišče. Po več kot dveh mesecih so v strugi stalno prisotni bagri in težki tovornjaki. Za novinarje sanacijska dela niso dovolj udarna novica, zato širša javnost ni seznanjena z napornim delom teh služb.

Ker je RD Trzič utrpela veliko gospodarsko škodo, je UO pristojne organe prosil za zmanjšanje koncesijskih dajatev za vsaj eno leto. Le-ti bi za eno leto za 10 % zmanjšali koncesijsko dajatev pod neugodnimi pogoji za RD. Zato je logičen sklep UO: *uzdaj se u se i u svoje kljuse*. Stanje bomo sanirali z lastnimi silami – lepo po vrsti in vztrajno.

V preteklosti smo bili večkrat iz-

Inventarizacija je pokazala, da v vodi domala ni več odraslih rib.

Sanacija dotoka v komercialni ribnik

Odstranjevanje podrtih dreves

je ostala velika količina nanosenega materiala, ki ga je bilo treba odstraniti.

Vodstvo RD je organiziralo interventno delovno akcijo za odstranjevanje posledic poplave, ki se je udeležilo približno 36 članov s grabljami, vilami, lopatami, pa tudi z motornimi žagami in traktorjem. Prostor za piknik in okolica ribnikov sta očiščena, blato v objektih je odstranjeno. Blato iz okolice ribnikov smo odstranili in parkirišče je očiščeno, pred ribolovno sezono bomo nasuli še

izlova, nad Trzičem v Dovžanovi soteski pa le 25 %. Še hujši je podatek, da je bila med ulovom le manjša količina odraslih rib. Večina v inventarizaciji ujetih rib so bile enoletnice, ki so posledica ugodne lanske drsti in jih v spomladanski inventarizaciji nismo zaznali. Ugotovili smo, da je veliko predelov, kjer rib praktično ni. Pristojne službe so morale odstraniti veliko količino nanosenega gramoza, da bi preprečili nadaljnjo škodo. Predel med jezom v Čadovljah in Kovarjevim

postavljeni velikim težavam (visoke spomladanske vode, poplave, zastrupitve vodotokov, plenjenje kormoranov in drugih plenilcev), pa smo se vedno pobrali. Nekatere nesreče za sanacijo terjajo več časa. Ena takih je tudi zadnja. Kljub vsemu sem optimist. Duh prostovoljnega dela namreč še vedno živi med našimi člani in v težkih trenutkih znamo še vedno združiti naše sile.

Jožef Smolej

Jaka obišče ribiški sejem

Vesel sem, da sem doživel že toliko ribiških pustolovščin. Vedno se veliko novega naučim. Vesel sem, da to lahko delim s prijatelji in starši. In predvsem, da me pri tem podpirajo.

Moram vam povedati, da je bilo v šoli v zadnjem času sila naporno, veliko zaključevanja

KOLIKO PRIJATELJEV
 IMAŠ PA TI V
 DRUGIH RIBIŠKIH
 DRUŽINAH?

katerem je voznik jedel sendvič. Oh, gospod dobro se najejte, saj smo mi otroci zelo naporni potniki in vam bo energija hitro pošla. Odhitel sem v učilnico, kjer smo počakali učiteljico. Dala nam je učne liste, ki jih bomo

morali izpolniti med obiskom sejma in bodo seveda del ocene. Tolažim se, da bo vsaj učenje nekoliko drugačno in da bom lahko obiskal

ocen, spraševanja, izdelovanja plakatov in še veliko drugi reči. Ko smo že mislili, da se ne bomo mogli sprostiti, nam je učiteljica povedala, da bomo v naslednjih dneh odšli na kratek poučni izlet. V tistem trenutku se ne bi mogel počutiti bolje. Z Maticem sva se pogledala in nasmejala. Končno malo oddiha! Vreme nama ni bilo naklonjeno za ribolov in sva se že dolgočasila. Nujno potrebujeva novo dogodivščino. In mislim, da bo kmalu res priložnost za novo poučno doživetje. Učiteljica se je odločila, da pripravi eno od prihajajočih ur malo drugače oz. kakšno več. Odšli bomo na sejem. To vam nič ne pove, kajne? Ne gremo na sejem pohištva ali pa avtomobilov, temveč dejavnosti, med katerimi je tudi ribištvo. In to

je pritegnilo moja ušesa, ki so bila kar naenkrat trikrat večja. Vse, kar vsebuje besedo ribištvo, pritegne mojo pozornost. Doma sem takoj stekel pred računalnik in v spletni iskalnik vtipkal omenjeni sejem. Uganete, kaj sem poiskal? Ribiške stojnice, seveda. Sodelovale bodo ribiške trgovine, ki jih z Maticem že pozna, Ribiška zveza in nekaj ribiških družin. Morda celo srečava katerega od prijateljev. Veste, odkar sva člana ribiške družine, sva spoznala kar nekaj novih prijateljev iz drugih ribiških družin.

Sredo smo pričakovali zelo nestrpno. Ure v šoli so se vleklye in vleklye. Utrujeni od vseh preizkusov znanja smo končno dočakali četrtek, dan ekskurzije. Ko sem prišel do šole, je na parkirišču že čakal avtobus, v

ribiške stojnice. Še dobro, da sem doma do podrobnosti proučil zemljevid sejma. Stojnic je veliko in če želim nekaj najti, je dobro priti pripravljen. To dobro lastnost imam po očku. Tudi sam se vedno temeljito pripravi, preden se loti novih stvari ali gre na daljšo pot. Učiteljica nam je dala še nekaj vedenjskih navodil, da se ne bi obnašali kot na paši. In smo odšli. Gospod voznik je že pojedel sendvič in je bil pripravljen za odhod. Za zadnje sedeže na avtobusu, ki veljajo za najboljše, smo se dvakrat skregali. Potem smo končno odšli. Na sejmišču smo izstopili v gnečo šolarjev, ki so prav tako prišli na učne ure malo drugače. Čakali smo na vstopnice, ki so jih šle iskat učiteljice in se ozirali naokoli. Eni so se basali s sladkarijami, drugi so pili sokove

ali jedli sendviče, vse to pa nas ni odvrnilo od klepetanja in hihitanja. Punce so si ogledovale fante in opravljale dekleta, kako so oblečena. Fantje smo se pa spogledovali med seboj, kako bo na sejmu, kaj bomo videli in ali bo kdo spoznal lepoticu druge šole, pred katero bo zmrznil kot ledeniki na Antarktiki. Kako smo se nasmejali! Učiteljice so končno prišle z vstopnicami, dobili smo še nekaj navodil in končno vstopili. Na voljo smo imeli tri ure in na koncu naj se zberemo pred izhodnim paviljonom. Z Maticem sva se najprej odpravila na koka kolo, da v miru pregledava zemljevid sejmišča, ki sva ga dobila na vhodu.

ponujal. Kmalu sva morala naprej, saj so minute ekspresno tekle v ure. Na naslednji stojnici je bilo ogromno ribiške literature, zloženk in brošur, tako za velike kot tudi za otroke ter igrico lov ribic z magnetom. Na tla smo položili oštevilčene ribice, ki so imele vpet magnet. Gospa na stojnici mi je dala ribiško palico, ki je bila prav tako opremljena z magnetom na koncu trnka, in potem sem po vrsti »lovil« ribice na tleh. Zanimiva igrica. Štejem se za izkušenega ribiča, vendar so mi nekateri magnetki povzročili kar nekaj preglavic. Za nagrado, ker mi je v določenem času uspelo »ujeti« vseh deset ribic, sem dobil balon,

si ogledal vso ribiško opremo in literaturo ter vzel nekaj brošur še za prijatelje. Z Maticem sva si ogledala še stojnice ribiških družin, ki so predstavljale svoje delo, reke in jezera, na katere so ponosne. Velik poudarek dajejo delu z mladimi ribiči, kot sva midva. Tudi sama sva že sodelovala pri aktivnostih v naši ribiški družini, saj sva lahko z drugimi že delila svoje izkušnje pa tudi kakšen dober nasvet. Za vsak primer sva vzela brošure, da ne bi pozabila, kaj sva videla in da bi očku lahko predlagal naslednje cilje za ribolov. Nekaj časa nama je še ostalo, da sva si ogledala še preostalo ponudbo ribiške opreme. Koliko ribiških palic!

Pregledala sva delovni list, da bova vedela, kje iskati odgovore. Odločila sva se, da bova šla po abecedi. Od hale A do ... Joj, koliko jih sploh je? Hodila sva med stojnicami, si ogledovala prospekte, kataloge, izdelke in izkoristila vsako priložnost za polnjenje žepov s sladkarijami, ki so jih ponujali za obiskovalce. Nekje na polovici, ko sva videla že dobršen del sejmišča, sva našla prvo ribiško stojnico. Škornji, vabe, pribor, palice, nahrbtniki, oblačila in cel kup drugih stvari sva si natančno ogledala. Nekaj jih sploh nisem poznal in so nama prijazni ribiči razložili. Gospod iz ribiške trgovine, v katero redno zahajamo, naju je celo prepoznal in naju povabil na sok. Ponosno sva sedela za pultom, kjer so navadno samo razstavljalci, srkala sok in razpravljala o vabah, ki jih je gospod

knjižico za otroke in zloženko Ribiške zveze.

Kako lepo! Prav tako so imeli lepe plakate z vrstami rib in zemljevid ribiških družin ter kje se posamezna vrsta rib lovi. Povedala sva, da sva tudi midva ribiča in opisala nekaj najinih dogodivščin. Med obiskovanjem in raziskovanjem stojnic sva izpolnjevala še učni list. Morali smo odgovoriti na vprašanja, kot so: katere razstavljalce si opazil, kaj ponujajo, kje lahko najdeš določeno stojnico, kdo je predstavnik, kaj ti je bilo najbolj všeč in na koncu še, da moramo k naslednji šolski uri prinesiti brošuro stojnice, ki se nam je najbolj vtisnila v spomin in nas navdušila. A boste ugibali, katere bom predstavil? Ne, kajne? Seveda, natančno sem

In koliko različnih vab. Zaljubljen sem se v toplo ribiško jakno, ki sem jo videl v prijetno temno olivni barvi. Gospod je na eni od stojnic vezal umetne muhe in vsak je lahko preizkusil svoje veščine. Ravno toliko časa nama je še ostalo, da sva lahko zvezala vsak svojo umetno muho. Gospod mi je pomagal in svetoval, nato pa mi muho podaril in mi zaželel dober prijem. Kako prijazno! Zahvalila sva se mu in upala, da se bomo še kdaj srečali. Pa naj še kdo reče, da ribiči nismo prijazni in dobrega duha. Potem sva morala že hiteti proti izhodu, saj se je triurno pohajkovanje po sejmišču izteklo. Avtobus je že čakal pred glavnim vhodom, učiteljica nas je preštel, pobrala učne liste in lahko smo se odpeljali.

Nuša Božičnik

Ličinke mladoletnic spomladi

O pomembnosti vodnih žuželk iz reda mladoletnic (šašev) za muharja smo že pisali, še posebno o pogosto zapostavljenem stadiju bube. Tokrat se bomo malo bolj poglobili v del njihovega življenjskega cikla s popolno preobrazbo pred stadijem bube, in sicer v stadij ličinke. Gre za precej dolgo trajnejše obdobje oziroma večino podvodnega življenja mladoletnic, ki jih v grobem delimo na dve skupini: na prostoživeče in na tiste, ki živijo delno zaščitene v posebnih hiškah, tulcih. Z nekaj osnovnimi podatki o njihovi biologiji lahko njihove, vezalno dokaj preproste posnetke uspešno uporabljamo praktično celotno muharsko sezono, saj so vrste, ki svojega življenjskega cikla ne zaključijo v enem letu. Pri nas ima večina vrst letni življenjski cikel in muharjenje z njihovimi ličinkami je najuspešnejše ravno v prvih mesecih muharske sezone, ki jih večina med nami že težko pričakuje.

Posnetki prostoživečih ličink mladoletnic so marsikaterim muharjem znani kot »češke ličinke«. Redkeje gre za posnetke postranic, ki so vseeno malo drugačni. Dokaj neposrečno ime izvira s tekmovanjem v lovu rib z umetno muho iz osemdesetih let, kjer so tekmovalci iz vzhodne Evrope uspešno zmagovali z načinom in muhami, ki so bile za tekmovalce predvsem iz zahodnih držav očitno tako neznane, da so jih imenovali kar češke ličinke. Za nameček pa na teh tekmovanjih najprej niti niso bile domena Čehov, pač pa Poljakov. Prvi so celo ponosni in si nekako lastijo avtorske pravice, o drugih pa tako ali tako ne govori nihče več. Če dobro premislimo, je to nekaj zelo nenavadnega, saj ličinke mladoletnic živijo praktično na vseh muharsko zanimivih delih sveta in brez dvoma smo jih že pred tem uporabljali vsaj pri nas in v sosednjih državah južno od nas. Poleg tega tudi zelo dvomim, da niso bile pomemben posnetek v škatlicah muharjev tudi v

drugih državah. Ne morem si namreč predstavljati, da bi kdorkoli, ki si je takrat prizadeval muhariti s posnetki dejanske hrane, kar je bilo bolj pravilo kot izjema, lahko spregledal omenjeno vrsto ličink. Dovolj je bilo le obrniti kamen ali dva ali pa pregledati šop podvodnega rastlinja. V osrednji Bosni so nekateri prepričani, da so prav oni prvi uporabljali posnetke teh ličink. Mnogim Čehom se zdi nepošteno, ker jih vedno manj povezujejo s temi muhami. Skratka, prava zmeda.

Raje se posvetimo značilnostim te skupine ličink. Kot sem že omenil, so to prostoživeče vodne ličinke s tremi pari močnejših nog na oprsju, oblikovanih tako, da omogočajo trden oprijem in hojo po kamenju ali rastlinju. Po navadi imajo izrazito členkasto telo zelenkastih barv. Pri nas jih večina pripada družini Rhiacophilidae. Rade imajo hitrejše, z rastlinjem poraščene dele brzic hladnejših vodotokov, kjer je dovolj kisika. Izrastki na zadku so izraziti in postavljeni bočno na obeh

straneh in na koncu. Pri vezavi ne pozabimo nanje, saj zelo lepo dopolnjujejo silhueto posnetka, ki je še posebno v hitrejših delih voda zelo pomembna. Čeljust imajo prilagojeno izrazito plenilskemu načinu življenja, v kar smo se lahko večkrat prepričali med opazovanjem teh ličink v improviziranih akvarijih na mladinskih muharskih taborih, saj praktično ni bilo vodotoka v bližini, kjer jih nismo ulovili med vzorčenjem. Te ličinke lahko dosežejo velikost do treh ali štirih centimetrov in predvsem večje so v akvarijih neprestano napadale, karkoli so le dosegle. Prav tako pomembna je družina Hydropsychidae, ki je verjetno glavni krivec nastanka omenjenih čeških ličink. Gre za podobne ličinke, le da so bolj bledih, svetlejših barv, s poudarkom na kremno rjavih otenkih. Zanje je značilno, da iz svilnate niti, ki je sicer značilna za ličinke praktično vseh mladoletnic, lahko izdelajo mrežice, s katerimi lovijo hrano, poleg tega pa jim služijo tudi za

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2019	●	)	○	☾																												
MAREC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
SALMONIDI	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	
2019	●	)	○	☾																												
APRIL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
SALMONIDI	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULUV ○ SREDNJI ULUV ○ SLAB ULUV CIPRINIDI ▲ DOBER ULUV ▲ SREDNJI ULUV △ SLAB ULUV

kritje in domovanje. Na členkastem zadku so izrastki na koncu in bolj na trebušni strani.

Pri vezavi obeh posnetkov je najbolje, da se osredotočimo na velikost, uporabimo primerno velik in ukrivljeni trnek, navežemo vretenasto oblikovan zadek v zeleni barvi in sprednje tri členke v črni. Na koncu zadka (na repu muhe) lahko navežemo ostanke puhastih peres, ki jih odrežemo na zeleno dolžino. Pri vezavi zadka so zelo uporabni tudi svetleči vložki, s katerimi lahko poudarimo barvo in izkoristimo svetlobo (UV, ICE). Folija,

Primeri različnih vrst tulcev z različnimi načini obtežitev in oblikami trnkov

s katero prekrivamo posnetek ličinke, je lahko barvna ali prozorna in barva zadka določa končni videz. Za vezavo oprsja lahko uporabimo karkoli črnega. Za folijo prek črnega oprsja uporabljam črn alkoholni flomaster, s katerim pobarvam sprednje tri členke folije, poleg tega pa tudi malo večji skriti vozal in obroček trnka. Tako dosežem na koncu, ko je muha že navezana na najlon, učinek glave in dveh izrazitih čeljusti na njenem sprednjem delu. Preprost in eleganten način, ki ličinko posnema dovolj, da ribo prelisiči. Glede teže muhe je najbolje, da imamo vedno s seboj različne: od neobteženih do težkih. Predhodno jih pripravimo s pomočjo žičk pod telesom ali z izpostavljenimi črnimi volframovimi kroglicami spredaj namesto glave ali skritimi pod oprsje.

Druga najpomembnejša skupina ličink mladoletnic so tiste, ki si okoli telesa zgradijo hišico – tulec, ki je lahko različnih oblik, sestavljen iz drobnega peska, kamenja ali rastlinja in je značilen za posamezno vrsto.

Predvsem spomladi so pomemben del ribje prehrane. Velikost tulca se veča z rastjo ličinke. Zato jih ličinke večkrat med tem popravljajo ali pa naredijo nove s pomočjo svilnatih niti iz žlez, o katerih smo že pisali. Lahko tudi preprosto zasedejo prazne tulce v velikosti, ki jim ustreza. Za razliko od prejšnje skupine ličinke mladoletnic v tulcih najdemo tudi v počasnejših delih vodotokov, tolmunih ali celo jezerih. Najdemo jih na dnu, ko se premikajo po pesku ali kamenju s pomočjo krempljastih nog. Za izdelavo njihovih posnetkov uporabljamo

Enostaven posnetek zelene ličinke šašev rodu Rhyacophila

različna peresa, dlake ali pa volni podobno prejo, ki jo navijemo okoli hrbtišča, lahko tudi namažemo z lepilom in povaljamo v drobnem pesku. Najboljši posnetki so na dolgohrbntnikih. Po navadi naredimo obtežene s svincem ali volframovimi kroglicami. Za približek pravi ličinki naredimo na eni strani tulca posnetek črnih nog, poleg njih pa tudi del telesa v zeleni barvi in črno glavo. Najpogostejši barvi telesa sta tudi pri tej skupini ličink mladoletnic zelena in kremno rjava, lahko so tudi zelo svetlo rjave ali celo bele. Pri vezavi lahko začnemo od zadaj s črno glavo, nadaljujemo z volno v barvi telesa in nekaj črnimi mikami za noge. Vse drugo do obročka je tulec. Za telo in glavo lahko uporabimo obžgan košček volne in skupaj z nekaj črnimi mikami nastane dokaj realističen posnetek ličinke. Nekateri za vezavo teh posnetkov uporabljajo tudi posebne ključnike (jig), ki so težki in vedno obrnjeni navzgor in so posebno primerni za resnično globoke predele.

Ne pozabimo, da za najboljše učinek posnetka pred uporabo na kraju samem preverimo predvsem ustreznost, velikost in barvo. Naj nas ne bo strah uporabiti velikih in tudi zelo majhnih posnetkov in ostanimo odprti za nova spoznanja. Sam sem že večkrat neuspešen večer popravil naslednji

dan, ko sem se vrnil z dovolj velikimi muhami in obratno. Od pomladnih odraslih šašev na osmici do poletnih drobnih črnih na številki osemnajst je tudi veliko vmesnih, vsi pa prihajajo iz ličink in bub podobnih velikosti. Nikoli ne bom pozabil prvega muharjenja na reki Krki (sicer mojega drugega v življenju) pred dobrimi tremi desetletji. Pod mostom v vasi Šmihel mi je sošolec Mladen potisnil v roke tri »črvičke« na ukrivljenih trnkih iz zelene volne in črnimi glavicami na vrhu. Nekaj trenutkov za tem je odkorakal po svoje, jaz pa kot

Enostaven posnetek ličinke šašev rodu Hydropsyche v krem barvi, osnovne »češke ličinke«.

popoln začetnik nisem imel najmanjše ideje, kaj naj počnem z njimi. Niti na koncu dneva ni bilo veliko bolje, saj še vedno nisem vedel, za kaj v bistvu gre, vendar sem dosegel takratni cilj, obenem pa se odločil, da brez njih ne grem nikamor več.

Tomaž Modic

● V SPOMIN

Erik Jarc
(1974–2018)

Globoko nas je pretresla novica, da je naše vrste po kratki in hudi bolezni za vedno in mnogo prezgodaj zapustil član naše RD in naš ribiški tovariš Erik Jarc iz Šempetra pri Novi Gorici.

Prva srečanja z reko Sočo je kot otrok doživljal s svojim očetom ribičem, ki ga je navdušil za ribičijo in je zavzet ribič postal tudi sam. Vsako prosto uro je preživel ob reki.

Tisti, ki smo ga poznali in se družili z njim, vemo, da je bil tih, skromen, poln optimizma in zmerne volje do življenja. Vedno je bil pripravljen deliti svoje ribiške izkušnje z drugimi. Kljub težki in zahrbtni bolezni je do zadnjega upal, da se bo lahko znova vrnil k reki, kjer je neizmerno užival, vendar je bila bolezen prehuda in ga je za vselej ločila od nje.

Kot je pri nas ribičih navada, smo ob slovesu zaprosili valove reke Soče, naj v mirnem počitku tiho šumijo.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

RD Soča

Jajca, nadevana s kuhanim tolstolobikovim mesom in ribji kotlet v čebulni omaki z olivami in kuhanim jajcem

V tokratni številki glasila Ribič boste spoznali dve novi ribji jedi iz mednarodne kulinarike priprave sladkovodnih rib. Prva – nadevana jajca s kuhanim tolstolobikovim mesom, prihaja – iz Francije, druga – ribji kotlet v čebulni omaki z olivami in kuhanim jajcem – pa izvira iz Maroka.

Jajca, nadevana s kuhanim tolstolobikovim mesom

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 40 dag kuhanega tolstolobikovega mesa
- 8 jajc
- 10 dag majoneze
- 5 dag hrena
- vejico peteršilja
- 6 oliv brez koščic
- 2 dag kaper
- 4 slane inčune
- 1 limono
- ½ dl belega suhega vina
- sol
- poper

Jajca, nadevana s kuhanim tolstolobikovim mesom

Jajca skuhamo do trdega in jih olupimo. Po dolžini jih prerežemo na polovico in iz njih vzamemo rumenjake. Kuhano ribo, rumenjake, olive, kapre, inčune in peteršilj sesekljamo in dodamo majonezo, hren, limonin sok in vino. Posolimo in popopravimo ter dobro premešamo. S tako dobljeno maso napolnimo skuhane polovice beljakov jajc. Postrežemo na podlagi iz solate.

Ob jedi priporočamo belo ali rose suho vino.

Ribji kotlet v čebulni omaki z olivami in kuhanim jajcem

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg ribjih kotletov (ščuka, krap, som ali druga riba)
- 4 kuhana jajca
- 40 dag čebule
- šopek peteršilja
- šopek bazilike
- 16 oliv brez koščic
- 4 stroke česna
- 2 dag slanih filejev inčunov
- 8 dag masla
- 1 dl oljčnega olja
- 1 dag gorčice
- lovorov list
- eno limono
- sol
- poper

Ribje kotlete nasolimo, popopravimo in pokapljamo z limoninim sokom. Pustimo, da se marinirajo pol ure. Čebulo

Ribji kotlet v čebulni omaki z olivami in kuhanim jajcem

narežemo na lističe, olive nasekljamo in jajca naribamo. Na segretem olju v ponvi popečemo kotlete, da dobijo lepo svetlo rjavo barvo. Potem jih odstavimo v drugo posodo in pokrijemo s folijo. Maščobi, kjer so se pekli kotleti, dodamo maslo in na njej zdušimo čebulo, da postekleni. Potem dodamo gorčico, nasekljane olive in na lističe narezan česen. Vse dušimo nekaj minut, nato zalijemo z vinom in pustimo, da se kuha. Dodamo še lovorov list, nasekljane slane filete inčunov ter baziliko. Posolimo in popopravimo. Potem damo v omako še ribje kotlete in kuhamo 15 do 20 minut.

Na krožnik položimo ribji kotlet, čezenj damo čebulno omako in po vrhu potresemo naribana jajca ter nasekljan peteršilj. Zraven postrežemo kus kus z zelenjavo.

Ob jedi priporočamo belo ali rdeče suho vino.

Borut Jerše

ALI STE VEDELI?

Mariniranje

Mariniranje je proces, pri katerem se živila, posebno različne vrste mesa (divjačina, ribe ...) z uporabo tekočin in zelišč (marinade) navzamejo določenega okusa in vonja. Za to lahko uporabljamo olje, vino, kis, limonin sok, zelišča in zelenjavo. Čas, potreben za mariniranje, je lahko zelo različen, v bistvu pa je odvisen od strukture in velikosti kosa mesa ali rib, ki jih pripravljamo. Marinade zmechajo meso, mu dajo dodaten, izboljššan okus in podaljšajo uporabnost. Uporabljamo jih pri pripravi sladkovodnih in morskih rib, školjk, piščančjega mesa in vsega drugega mesa za žar, pa tudi za meso, ki ga nameravamo pečti, cvreti, dušiti ali kuhati.

Marinada je kot način priprave hrane in dodajanju različnih novih okusov znana že od renesanse. Zelo znana in razširjena je med sredozemskimi narodi, ki jo poznajo že zelo dolgo.

Velja pa, da se način marinade razlikuje tako po različnih regijah kot tudi od kuharja do kuharja. Nekatere največje skrivnosti svetovnih kuhinj so povezane prav s kombinacijami marinad in uporabe zelišč. Ni splošno veljavnih strogih pravil, treba je upoštevati okus in izkušnje.

Bralci, ki spremljate recepte priprave sladkovodnih rib, ki jih pripravlja Gojko, ste prav gotovo opazili, da je v njih velikokrat – tudi tokrat – marinada rib.

Več o različnih načinih mariniranja sladkovodnih rib pa vas bo Gojko seznanil v eni naslednjih številki glasila Ribič.

Barve pomladi (foto: anja)